XIX. *évfolyam 47. szám* **Ára: 1 forint** *1963. november 21*

Ludas Matyi

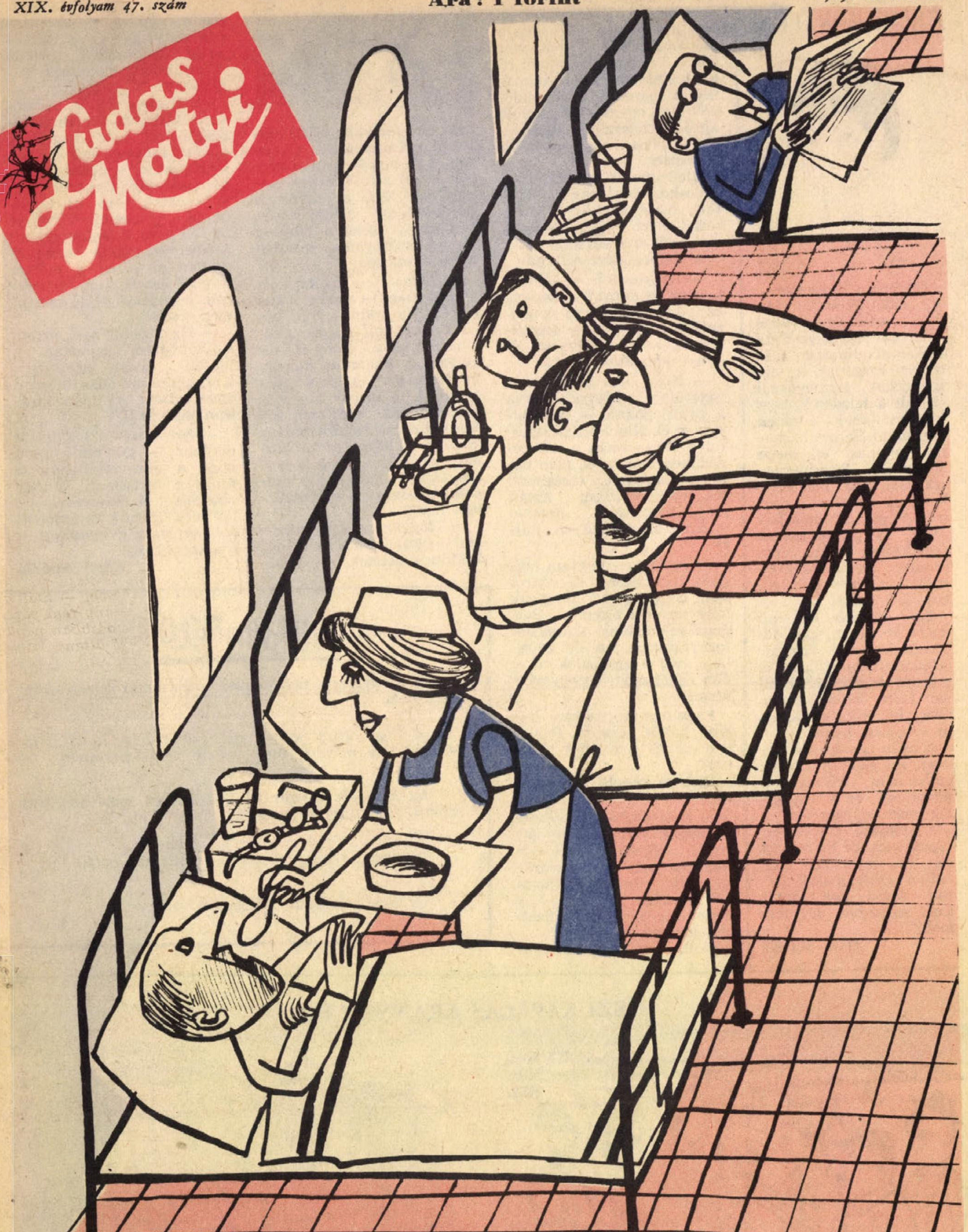

— *Jaj, nővérke, de rossz ez az orvosság!...*

— *Ez nem orvosság, ez az ebéd!*

(Revünk a 8—9. oldalon)

Várnai György rajza

LUDAS MATYI EMLÉKKÖNYVÉBE

Egerben filmeztem... A „Bakaruhában" című film készült. Egy jelenetet, amelynél sok helybeli statisztát alkalmaztak, a sétatéren forgattak. Az egri lányoknak, asszonyoknak az volt a feladatuk, hogy végigsétáljanak a téren. Megmondták nekik, merről jöjjenek és merre menjenek. Figyelmeztették őket, hogy még véletlenül se nézzenek a gépbe. Négyszer próbáltak velük, és persze nekem nem kellett ezeken résztvennem. Én csak közvetlenül a felvétel előtt álltam be közéjük.

Egy idősebb egri nő mellé kerültem, aki dühösen kiabálni kezdett: „Hallatlan dolog, nem is próbált, és csak úgy beáll ide! Nem lehet, lelkem, olyan könnyen megkeresni a statisztapénzt!"

A zajra odalépett a rendező. Az asszony elpanaszolta neki: „Mi órák óta próbálunk, ez a lány pedig most toppant ide!"

A rendező kibékítette: „Igaza van, de ha már itt van, hát most már maradjon csak maguk között. Majd csak annyit kap, amennyit megérdemelt."

Bara Margit

a címíró

Megilletődve léptem be a szentélyébe. Köszöntem, és lábujjhegyen az íróasztala elé óvakodtam. Nem vett észre. Félénken emeltem rá a tekintetemet. Hatalmas fej, a bozontos szemöldökök alatt egymástól távolülő apró, tengerzöld szemek. Varázslatos, lenyűgöző egyéniség!

Illedelmesen köhécseltem. Szórakozottan rám pillantott, majd fürkésző tekintettel mért végig. Tudtam, most dől el a sorsom.

A Címíró előtt álltam!

— Nagymester — suttogtam az izgalomtól rekedten, és feléje nyújtottam színdarabom kéziratát. — Remélhetem, hogy elolvassa, és címet adományoz neki?

— Nem! — horkantotta ingerülten, a földre sodorva a papírlapokat. — Nem olvasom el. Nincs időm ilyesmire. De — tette hozzá engedékenyebben —, nem bánom, mondja el a tartalmát. Nagyon röviden. Aztán majd meglátom, tehetek-e valamit az érdekében.. Rajta!

— Igenis! — vágtam magam haptákba. — Arról szól, hogy egy fiú, meg egy lány szeretik egymást. Boldogságuk útjába akadályok tornyosulnak. De ők azonban mégis legyőznek minden nehézséget, és egymásé lesznek.

Feszülten figyeltem, milyen hatást tesz rá, felkelti-e alkotó kedvét a történet?

Hála az égnek! Felkeltette!

— A denevérek — kezdte elgondolkozva, és szinte látszott, milyen szédületes iramban dolgoznak szürke agysejtjei a boltozatos homlok páncélja mögött —, a denevérek sehol sem fizetnek kapupénzt... Nos?

— Ragyogó! — kiáltottam elragadtatva. — Szédületes! Kolosszális! Ötven telt ház biztos! A denevérek sehol sem fizetnek kapupénzt! Eláll a szavam a boldogságtól! Meggyőződésem, hogy ezzel a címmel ön túlszárnyalta minden eddigi remekét.

— Nono — csillapított elégedetten. — Azért *„Csak a Tejúton árulnak friss kefirt"* sem volt éppen sikerületlen. A közönség jól fogadta *„A bűntudat mogorva biciklijét"* is. És a *„Karavánút a sárga horizont felett"*? Az nem volt jó? Vagy aminek megformálása közben a legnagyobb örömet éreztem: *„Még a legszegényebb háromszög szögeinek összege is száznyolcvan fok"*?

— Hogyan csinálta mindezt? — kulcsoltam össze esdeklőn kezeimet. — Honnan a mai olvasó, rádióelőfizető, mozi- és tévénéző címigényének ez a döbbenetes biztonsággal történő felismerése? Sugallat? Tudomány? Megérzés?

— Mindez együtt. A modern kultúrember érdeklődését ma már kizárólag olyan művek keltik fel, amelyeknek címében szimbólumot sejt, abnormis szókapcsolást, vagy új társadalmi, természeti törvényt lel. És ami a legfontosabb: a cím semmiféle összefüggésben ne álljon a szóban forgó írásmű, film, színdarab, televíziós játék cselekményével!

— Ez utóbbit nem értem — hebegtem zavartan —, hiszen... hiszen egyenesen a Nagymester felszólítására ismertettem az imént írásom tartalmát?!

— No igen — legyintett derűsen. — De csak azért, hogy a cím véletlenül se fedje a tartalmat. Nehogy elfelejtse! A denevérek sehol sem fizetnek kapupénzt! Menjen haza nyugodtan —, a siker biztos!

Kürti András

MINDENFÉLE

A csillagászati távolságokat csak mérni lehet, elképzelni nem.

* *

A világ olyan fontos számunkra, hogy ha nem létezett volna mindig, meg kellett volna teremteni.

* *

Az igazságot először fel kell fedezni, majd meg kell szokni, végül meg kell cáfolni.

* *

Színpadon rendkívül ritka a természetes halál.

* *

Én mindig belátom, ha igazam van.

F. L.

ŐSZI KAPÁLÁS ARANYAT ÉR

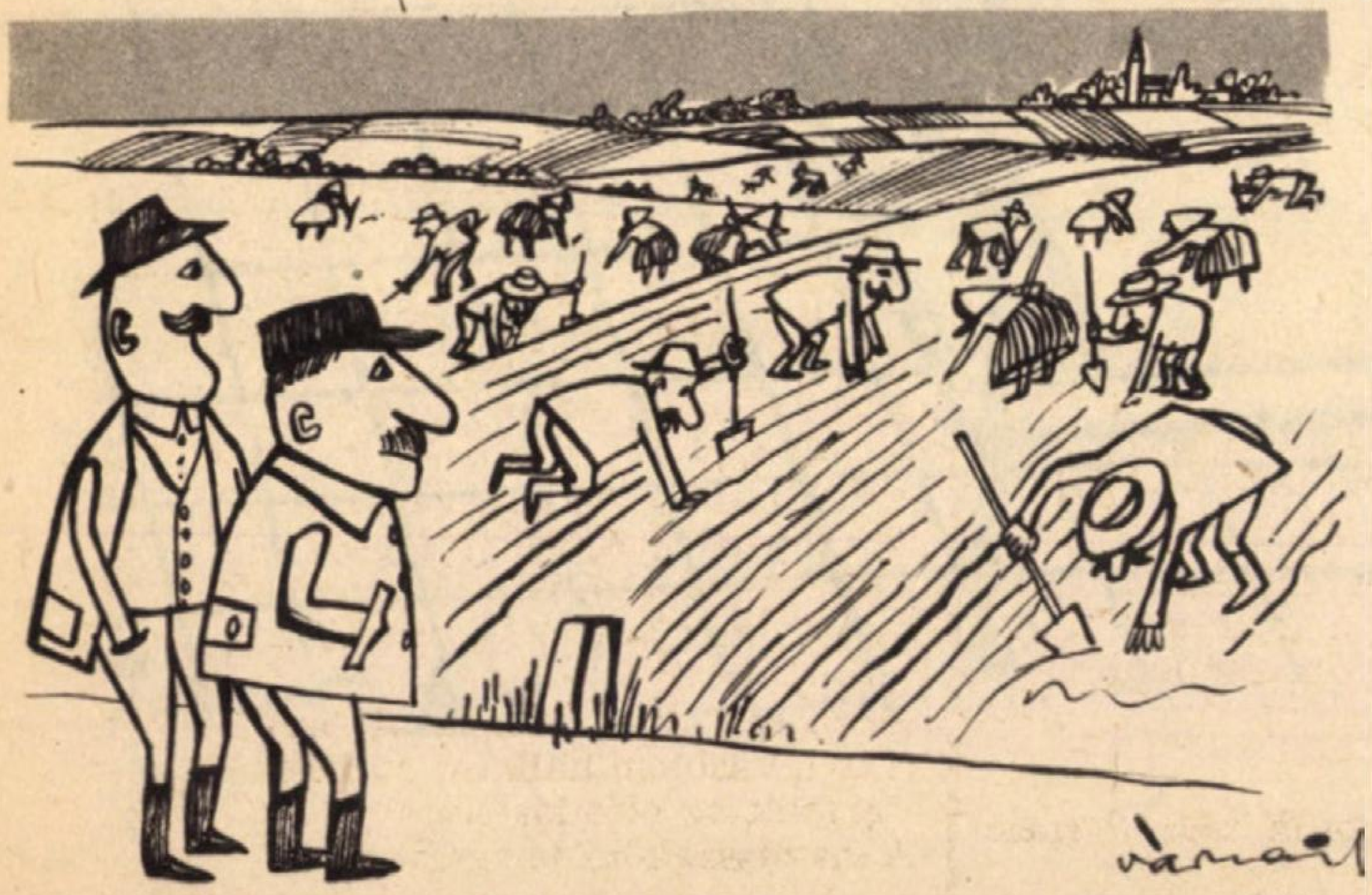

– Amióta megtalálták II. Theodosius aranyait, nálunk is fellendült a munkakedv...

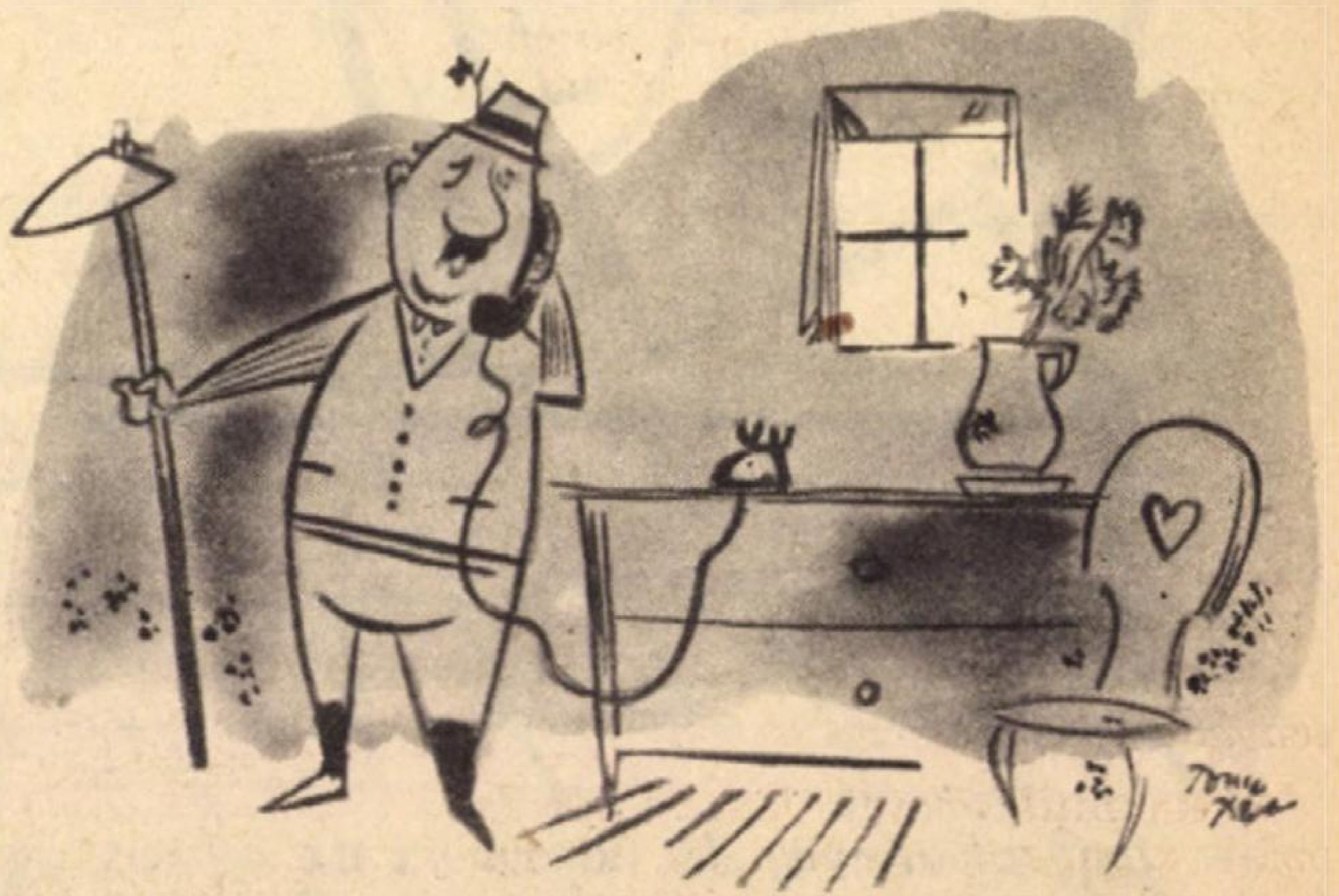

– Halló, Nemzeti Múzeum? Kérem, csak bejelentem, hogy kapálni megyek a szőlőmbe.

HOGYAN LEHET VALAKIBŐL MILLIOMOS?

A kapitalista világban sokféleképpen lehet valakiből milliomos. Lehet úgy, hogy aranyat lel, de ez nagyon strapás dolog, évekig kell mászkálni a hegyekben, hegyre fel és völgybe le, s több tonna sziklát kell elhordani, amíg végre rábukkan az ember egy vacak aranyrögre. Lehet valakiből milliomos úgy is, hogy üzleteket köt, de ez se könnyű dolog: rengeteget kell lótni-futni, telefonálni, tárgyalni, és némi alaptőke is kell hozzá. A tőzsdén is lehet valakiből milliomos, de ahhoz is sok-sok pénz kell, és az illető kikiabálhatja a tüdejét, amíg megveszi vagy eladja a részvényeket, és elég egy fekete hétfő, vagy egy fekete kedd, vagy egy fekete csütörtök, és fuccs a milliónak, kezdhet mindent elölről.

Nálunk, ha valaki milliomos akar lenni, nem kell hozzá más, mint szerencse, vagy egy újságíró.

Ha szerencséje van, eltalál öt számot a lottón, és nyer másfél milliót.

Ez az egyik lehetőség.

A másikhoz még szerencse sem kell, mint mondottam, csak egy újságíró, még az sem fontos, hogy jó tolla legyen, elég, ha diktálni tud.

Gyakran olvasok ugyanis a lapokban milliomosokról: „A milliomos Kovács szaki", vagy: „A milliomos műhely", vagy: „A milliomos gyár", de már olvastam „Milliomos hivatalról" is.

És ezek a milliomosok mind-mind újságíróknak köszönhetik azt, hogy milliomosok lettek. A hangzatos címek alatt levő cikkekből ugyanis kiderül, hogy Kovács szaki azért milliomos, mert egymillió nemtudommicsodát gyártott, és a milliomos műhely azért milliomos, mert egymillió tudomisénmit spóroltak meg egy esztendő alatt, és a gyár egymillió ezredmásodperccel rövidítette meg az égtudjaminek az előállítási idejét, a hivatalban pedig egymillió pontot raktak ki röpke három év alatt.

Milliomos itt, milliomos ott.

Esküszöm, nálunk több milliomos él, mint Amerikában, hála az újságírók szorgos munkájának!

Kiszámítottam magamban: ha egy újságíró évenként húsz emberből – szakiból vagy kartársból – csinál milliomost, akkor ezer újságíró jóvoltából tíz esztendő alatt kétszázezer milliomos fog élni Magyarországon.

Micsoda perspektíva! Megborzadok a gyönyörűségtől, ha erre gondolok. Kár, hogy nem látják most az arcomat, kár, hogy nem látják, milyen lelkesen csillog a szemem.

Azok a milliomosok, akik riportereknek köszönhetik a millióikat, továbbra is megmaradnak szerényeknek, józan életűeknek, nem lesznek gőgösek, rátartiak, beképzeltek, kevélyek, fennhéjázók, mint a nyugati milliomosok. Nem, a millió nem változtatja meg a jellemüket, és ami a legfontosabb, senki sem irigykedik rájuk.

Én sem irigylem őket, mert, ha jól számolom, leírtam már egymillió betűt a pályafutásom során, tehát én is milliomos vagyok tulajdonképpen, mint a Rotschild, vagy a Rockefeller.

De azért nem bánnám, ha nyerném ehhez a millióhoz a lottón is valamicskét... Legalább egyszer lenne egy hármas találatom!...

Mohó vagyok!

Lehet. Mi milliomosok már ilyenek vagyunk.

Mikes György

Sztrájk Párizsban

Toncz Tibor rajza

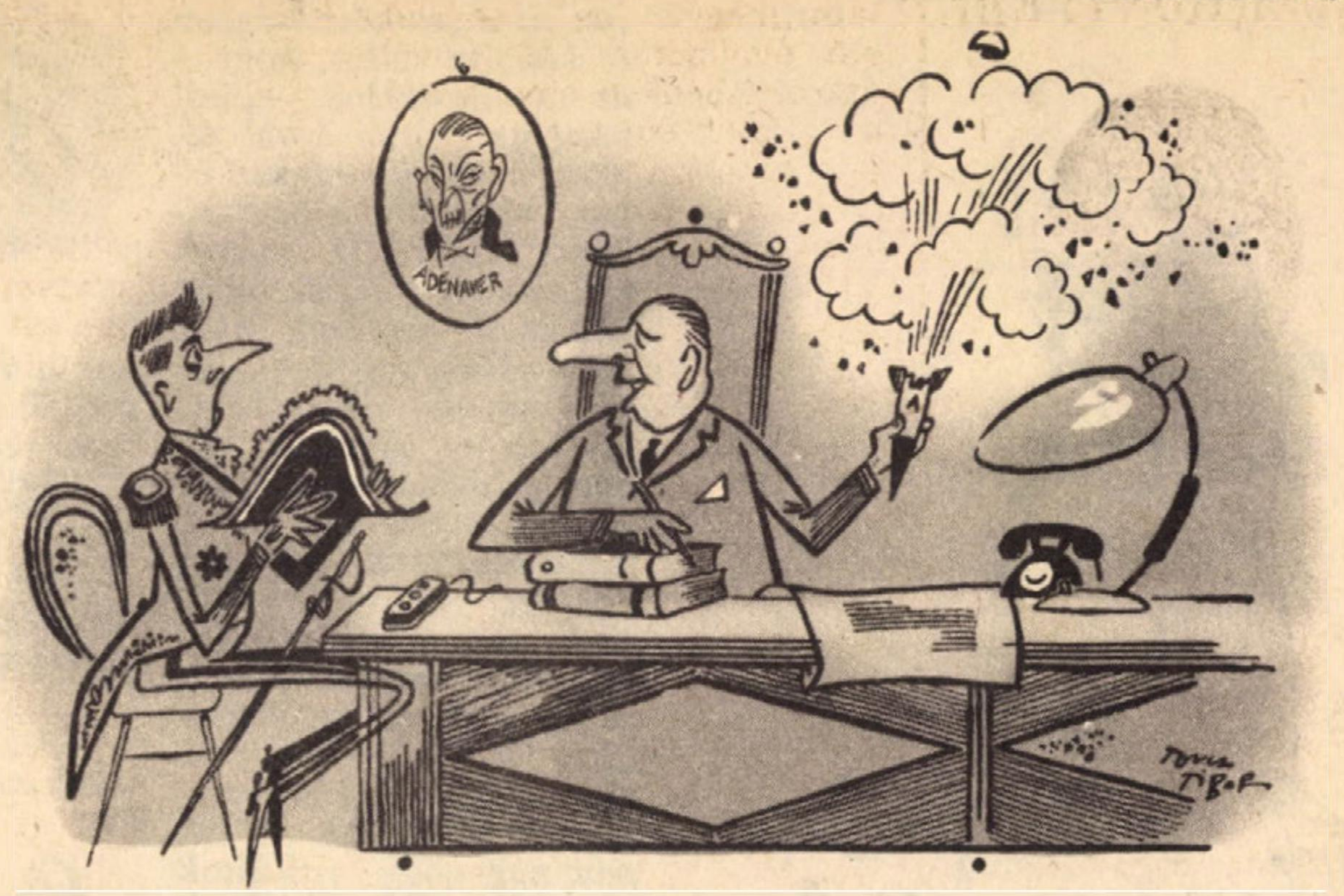

De Gaulle: Ne csodálkozzék, kedves uram, de amióta az elektromos művek sztrájkolnak, így hívom be a titkárnőmet!...

Családi dráma

Várnai György rajza

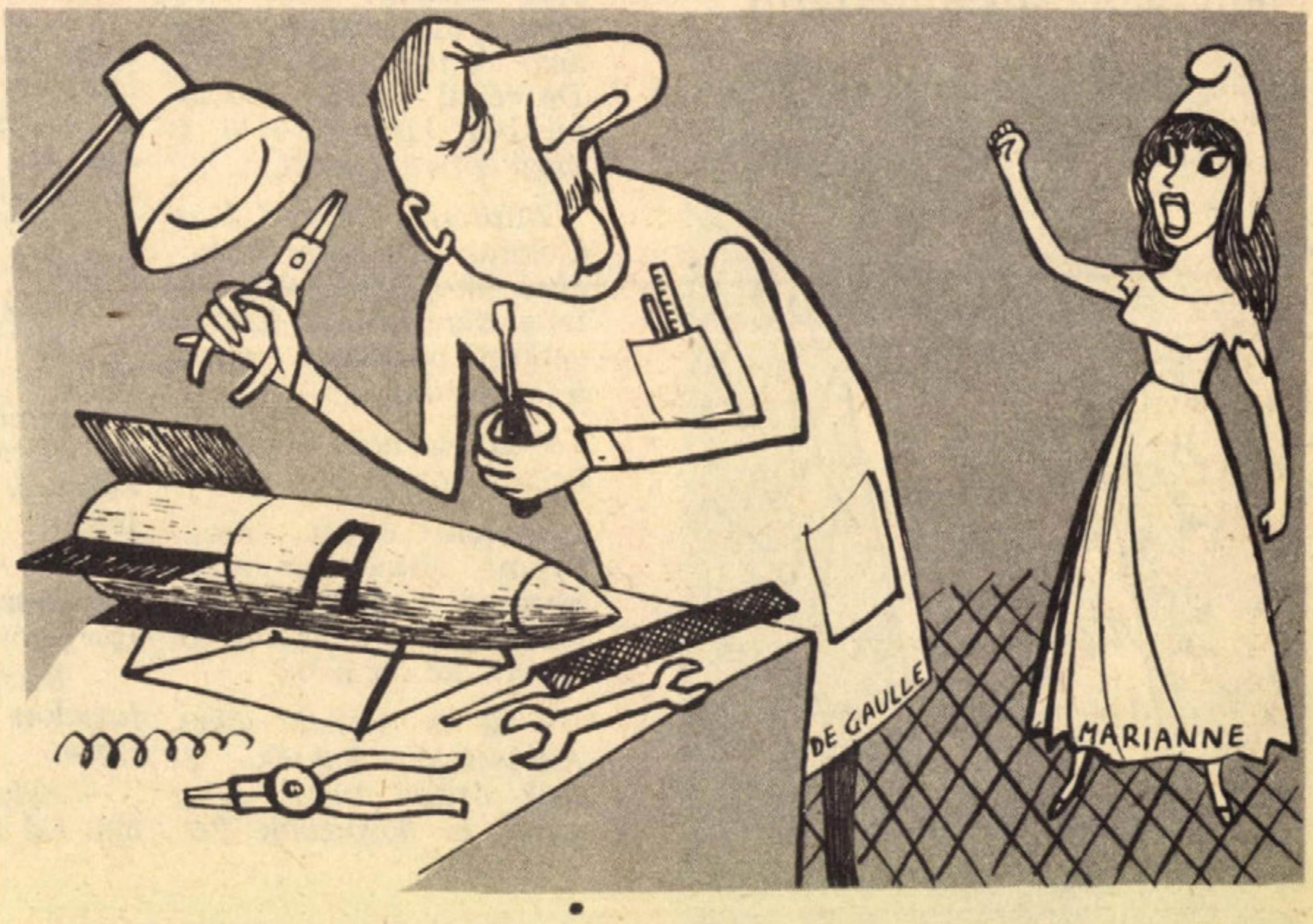

– Vedd tudomásul, hogyha továbbra is elhanyagolsz a rögeszméd miatt, elhagylak!...

Színházi plakátok előtt

Cyrano házassága itten,
Tanner John házassága ottan,
Amott Figaro házassága,
Mert ő is nősülésbe pottyan.

De van ám Titkos házasság is,
Mondják az operabarátok,
Mert nem csinálnak titkot ebből
Se ők, se a pletykás plakátok.

Házasság itt, házasság ott is,
Azt javasolom halkan, csendben,
Tartsák az előadásokat
A házasságkötő teremben.

Hidvéghy Ferenc

Kisebbségi érzés

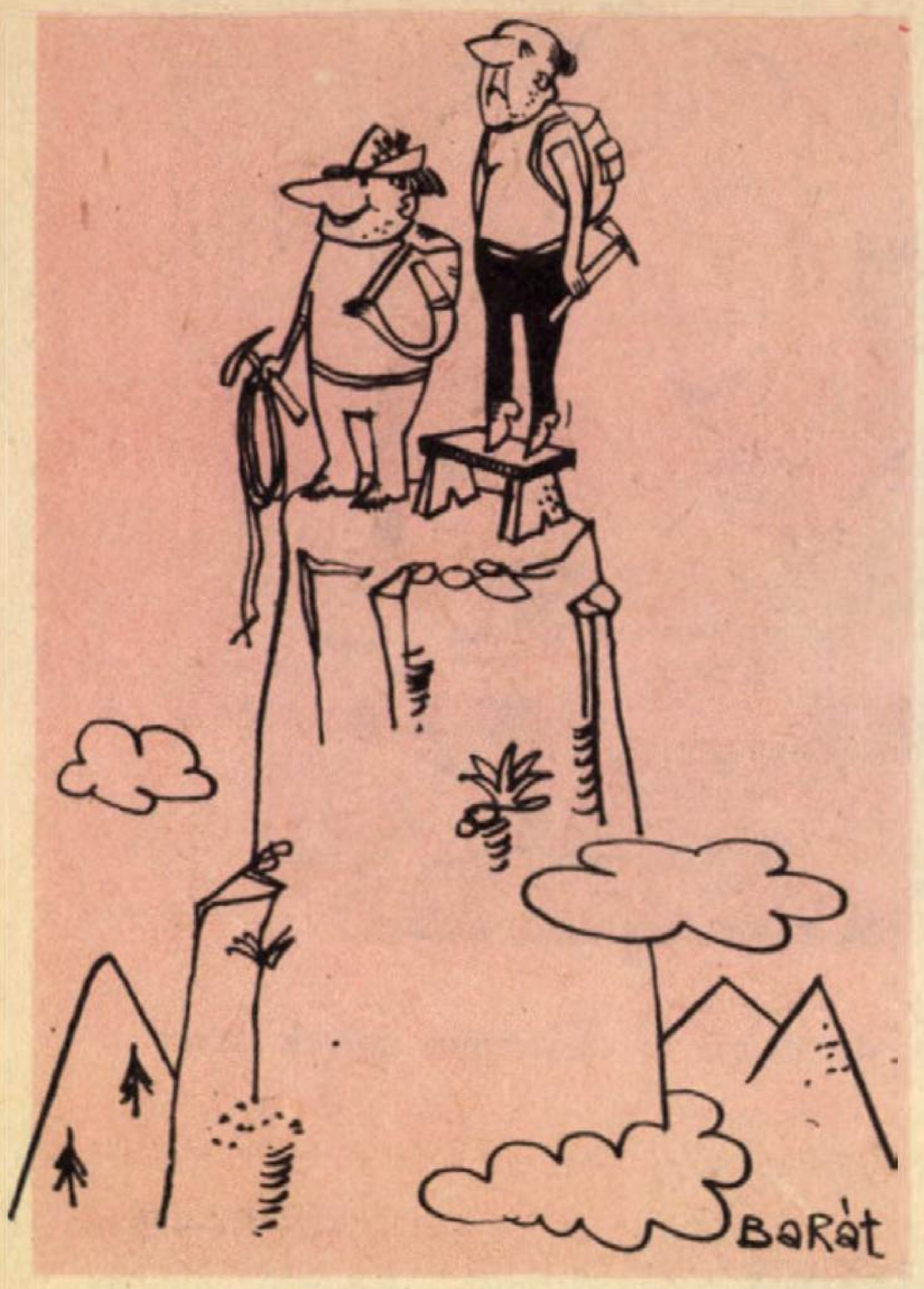

Nem szeret sokat beszélni...

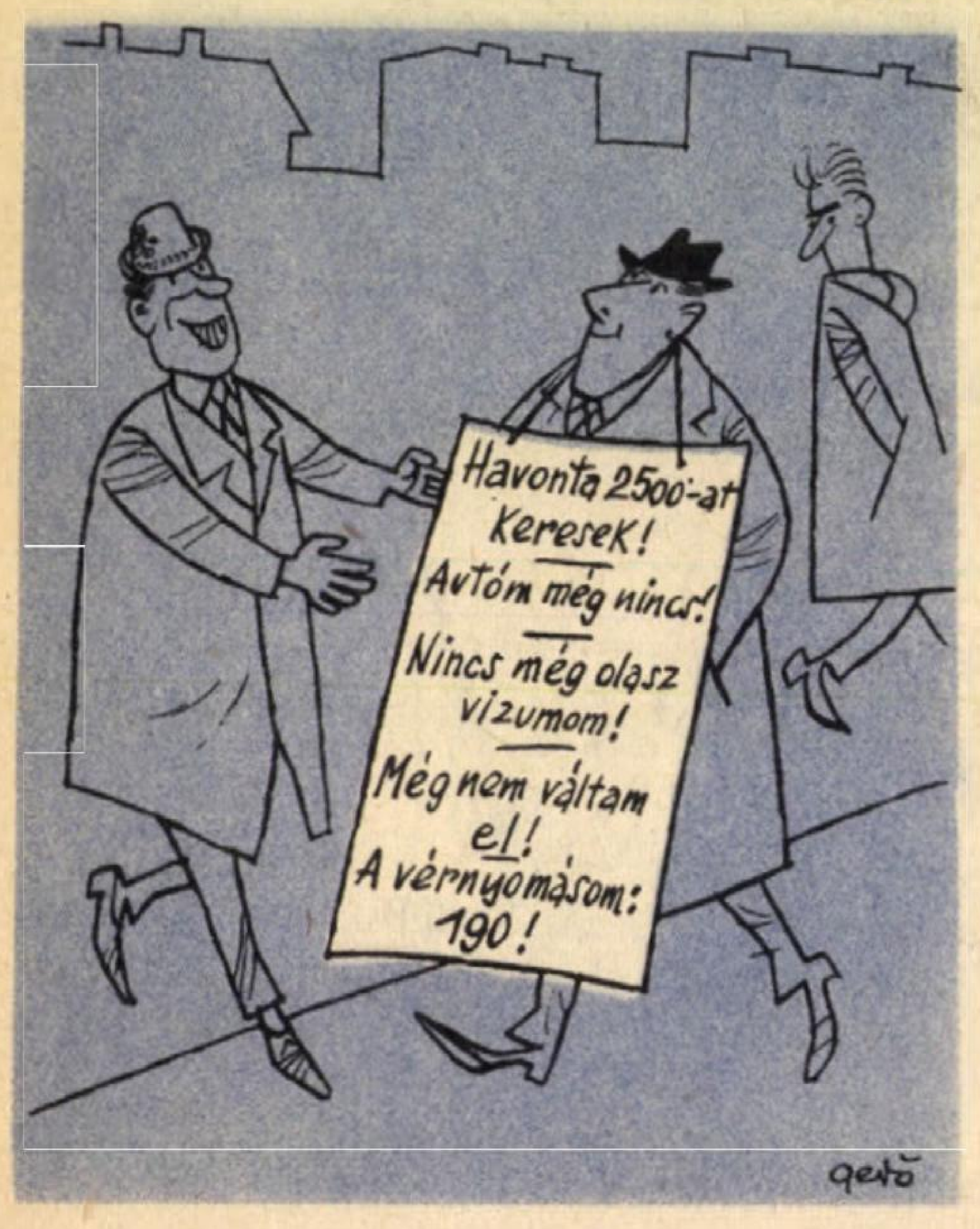
Havonta 2500-at keresek!
Avtóm még nincs!
Nincs még olasz vizumom!
Még nem váltam el!
A vérnyomásom: 190!

Folt

Egy fiatal asszony keresett fel a szerkesztőségben és közölte velem, hogy ő az a Bereckiné, akiről mintegy másfél évvel ezelőtt e helyütt cikket írtam. Megörültem Bereckinének, mert alig ismerek kellemesebb érzést, mint találkozni azokkal, akik írásainkban így vagy úgy szerepelnek. Bereckinét egyébként sohasem láttam, tulajdonképpen nem is róla írtam, hanem az üzletvezetőjéről, aki valahol Pest környékén visszaélt az üzletvezetéssel. Magasabb összeköttetéseire hivatkozva megfenyegette a beosztottjait, és rávette őket a kisebb-nagyobb csalásokra. A kisebb-nagyobb csalások elég tekintélyes eredményét – sok kicsi sokra megy – az üzletvezető a maga javára bevételezte, és ebből valamit juttatott a visszaélésekben segédkező beosztottjainak is. Csak Bereckiné nem kapott semmit: nem vett részt a csalásokban, tehát nem is járt neki semmi. De végül – mint az alábbiakból kitűnik – ő is megkapta a magáét.

Miután az üggyel kapcsolatos emlékeket Bereckiné látogatása felébresztette bennem, az itt következő párbeszéd zajlott le közöttünk:

– Azóta nem tudok elhelyezkedni...

– Nem értem, asszonyom! Hiszen az egész társaság, a volt üzletvezetővel együtt, a bíróság elé került, de ön nem!

– El is ítélték őket. Amnesztiát kaptak, és csak örülni tudok, hogy azóta is dolgoznak. Persze máshol. Annál jobban bánt, hogy engem nem vesznek fel sehová.

– Másfél év óta nem kapott állást?

– Két nyári szezont végig dolgoztam, de állandó helyet nem kapok.

– S mivel indokolják?

– Félnek tőlem. Az üzletvezető és volt kartársaim azt terjesztették rólam, hogy én lepleztem le a visszaéléseiket. Pedig én mindaddig meg sem mukkantam, amíg a nyomozás során nem hallgattak ki.

– Elég helytelenül tette.

– De hát tetszik látni, hogy még így sem tudok a szakmában elhelyezkedni! Pesten talán kapnék állást, de télen nem tudok bejárni. Mindennap lekésném az esti vonatot.

– Beszélt már a körzeti igazgatóval?

– Beszéltem. Szívesen fogadott és nekem adott igazat.

– Akkor nincs semmi baj. Fel fogják venni.

– Szó sincs róla. Eleinte még csak hitegettek, de most már azt is abbahagyták.

– Mi a kifogás ön ellen?

– Az üzletvezető nem akar velem dolgozni, fél, hogy ellenőrzöm, bejelentem és ilyesmi...

– Rendes embernek tartja az üzletvezetőt?

– Igen. Rendes embernek tartom.

– Akkor neki nincs félnivalója.

– Mégsem vesz fel. Baj volt már velem. Egy ismerősömnek meg is mondta, hogy nem szereti az olyan beosztottat, aki mellett már lebukott egy üzletvezető.

– De hát nem önnel volt baj, hanem a csalókkal.

– Nem tudok mire gondolni. Én is foltos lettem...

– Felhívjam az üzletvezetőt?

– A világért sem. Akkor még kevésbé tudnék elhelyezkedni.

– De hát így nem tudok segíteni. Miért jött hozzám, ha titokban kell tartanom az ügyet?

– Panaszkodni, és talán tetszik tudni valami okosat mondani nekem.

Sajnos, nem tudtam Bereckinének „okosat" mondani. Foltos ember lett a szakmában, a saját lakóhelyén: annak idején nem vett részt a főnöke disznóságaiban.

Földes György

Esti oktatás

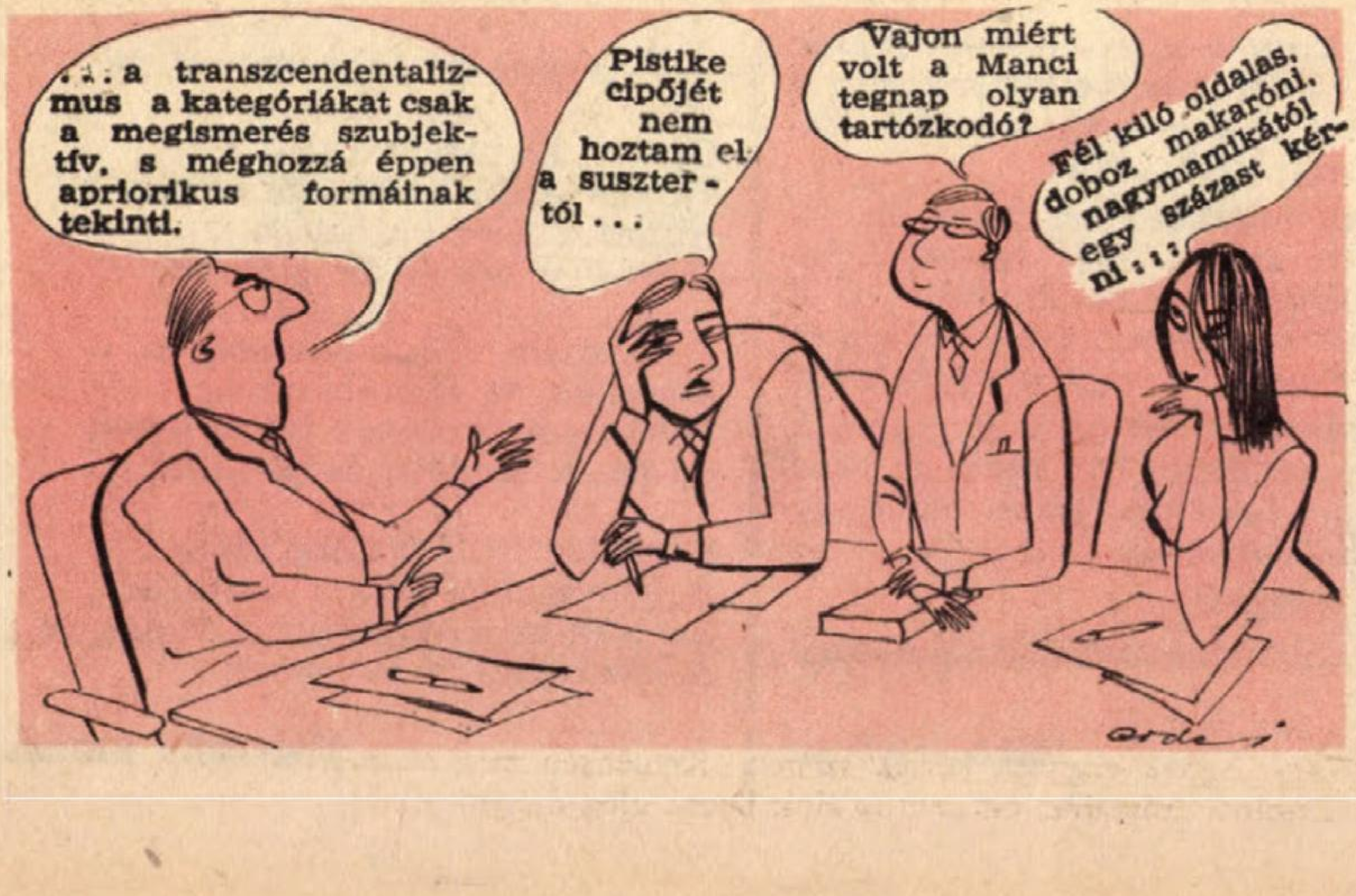
...a transzcendentalizmus a kategóriákat csak a megismerés szubjektív, s méghozzá éppen apriorikus formáinak tekinti.
Pistike cipőjét nem hoztam el a suszter-tól...
Vajon miért volt a Manci tegnap olyan tartózkodó?
Fél kiló oldalas, doboz makaróni, nagymamikától egy százast kér-ni...

Éjszakai parkolás

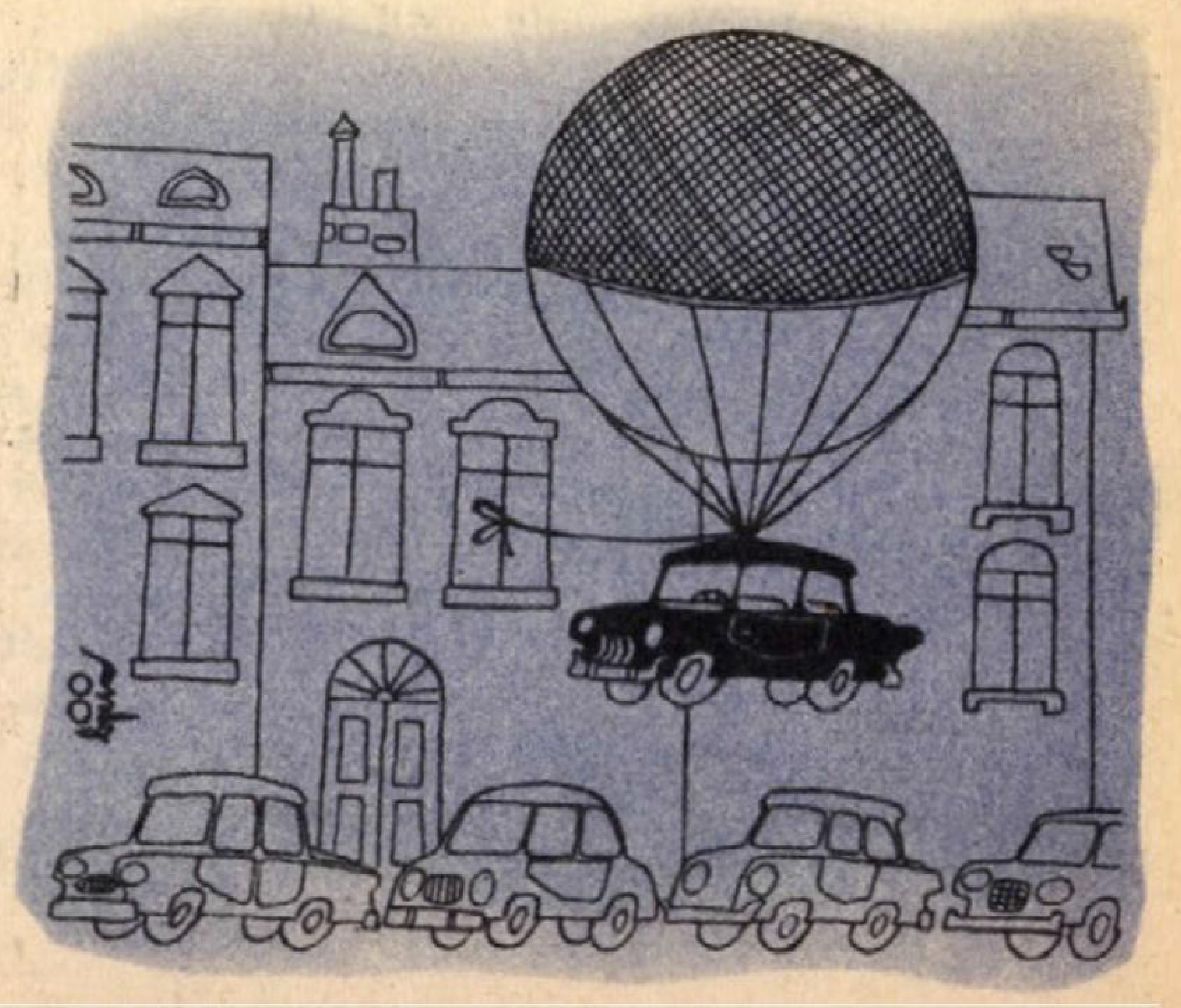

Egy megvetett ember

Ha úgy hetenként-kéthetenként betérek egy bizonyos józsefvárosi kis vendéglőbe vacsorázni, mindig egy derűs, jókedvét elég hangosan demonstráló asztaltársaságot találok ott. Összetétele alig változik. Tíz-tizenkét férfi, néhány nő, valamennyi tisztviselőféle, élénken társalognak, bőségesen esznek, és még bőségesebben iszogatnak. Nem kell hozzá különösebb lángelme, hogy megállapítsuk: mindig névnapot ünnepelnek, hol valamelyik Pista, hol a Józsi, hol a Feri, de esetleg a Kati keresztnévre hallgató kollégáét. És a kipirult arcú társaság nemcsak azért rajongja körül koccintgatással, éljenzéssel az éppen nevenapját ülő társukat, mert ő az ünnepelt, hanem azért is, mert ő az áldozat. Ugyanis aznap ő fizet. És mert egy évben csak egyszer-kétszer kerül egyre a sor, és a többi alkalomkor ő potyázhat, elég jókedvűen vállalja mindegyik ezt a kényszerű gavalléroskodást. Legalábbis én így látom.

Viszont azt is látom, hogy a pincér, aki kivételes buzgósággal szolgálja ki az asztaltársaságot, aki fokozottan figyelmes e körül az asztal körül, egy férfi vendéget semmibe vesz. A többi előtt mindjárt ott terem a megrendelt étel és ital, az az egy hiába hívja a felszolgálót, hiába integet neki, az kutyába se veszi. És csodálatos módon minden alkalommal ez történik. Például megfigyeltem, hogy még étlapot se visz neki. A szegény keshedt, az asztal sarkánál meghúzódó férfi előtt majd mindig üres a tányér, se boros, se sörös palack nem áll előtte, hónapokon át egyetlenegyszer láttam csak koccintani, akkor is csak szódavízzel, minden jel szerint, más nem jutott neki.

Annyira feltűnő volt a jelenség, hogy amikor – a negyedik vagy ötödik alkalommal voltam tanúja e különös Hamupipőke szenvedésének az általános ünneplés, eszem-iszom árnyékában – a pincér megint egyszer leintette a félreállítottat –, megkérdeztem a felszolgálót:

– Mondja, kérem, tulajdonképpen milyen társaság ez?

– Ó, uram, kedves vendégeink ezek, az Asztalkendőfodrozási Kisipari Szövetkezetből, itt a harmadik házból, itt szokták ünnepelni mindig a névnapokat. A naptárból már előre meg tudjuk állapítani, hogy mikor jönnek, és akkor az ünnepelt gavallérosan fizet az egész társaságnak... Minden hétre esik valamelyiknek a névnapja... Ezek igen, ezek vendégek!

– Értem... értem, gondoltam, de az ott, aki a sarkon ül... aki előtt tányér sincsen, azzal miért bánnak így...

– Ugyan, uram, az – megvetően legyintett –, az is valaki... tudja, mi a neve?

– Micsoda?

A pincér a fülemhez hajolt, úgy súgta meg, mint valami szégyenletes titkot:

– Ulászló... hát ez is ember?!

Nádass József

Hidegháborús diplomaták a teljes leszerelés után

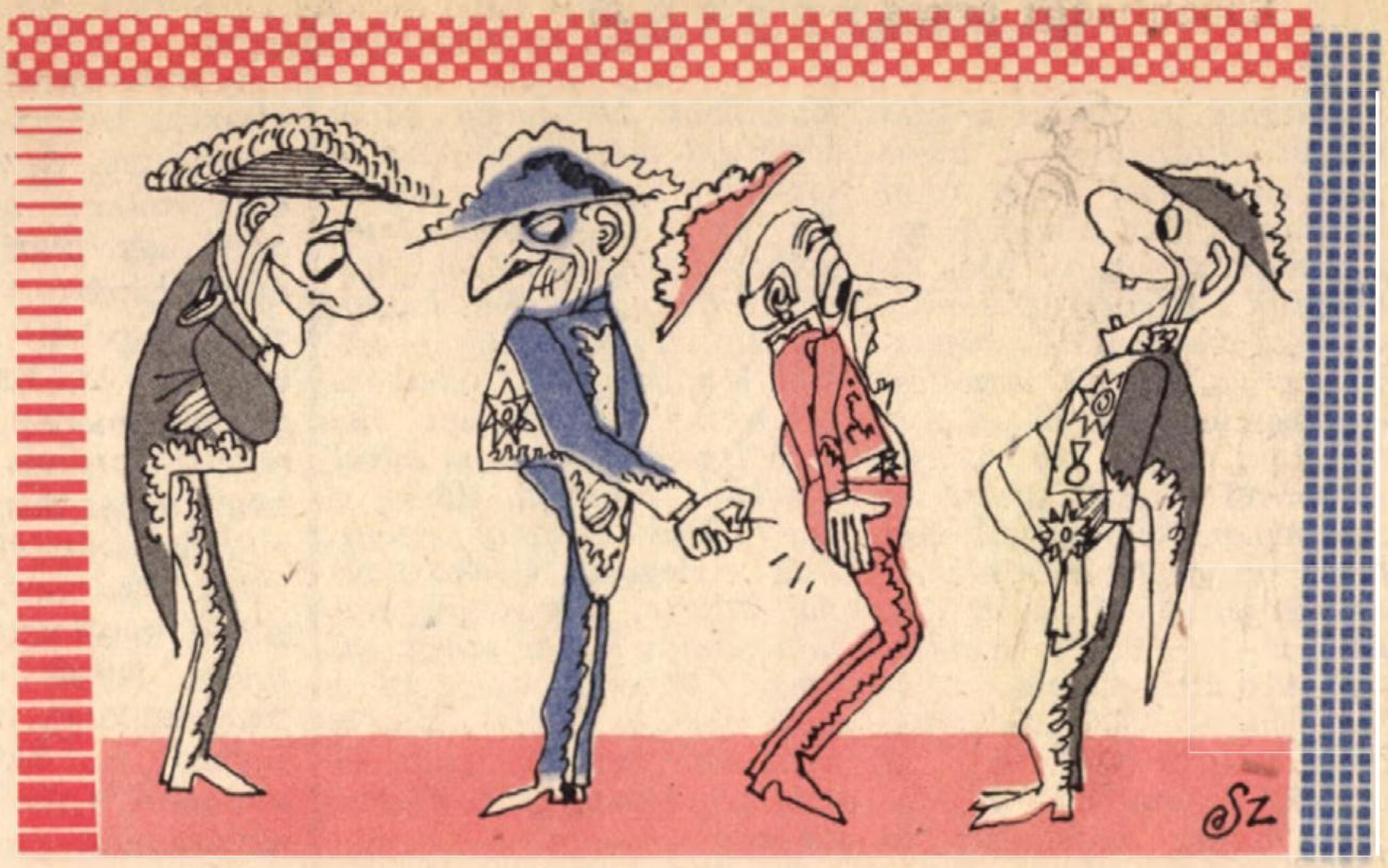

– Látja, kollégám, ez az alak nem tud nyugodni...

Fásítási hónap

Kaján Tibor rajza

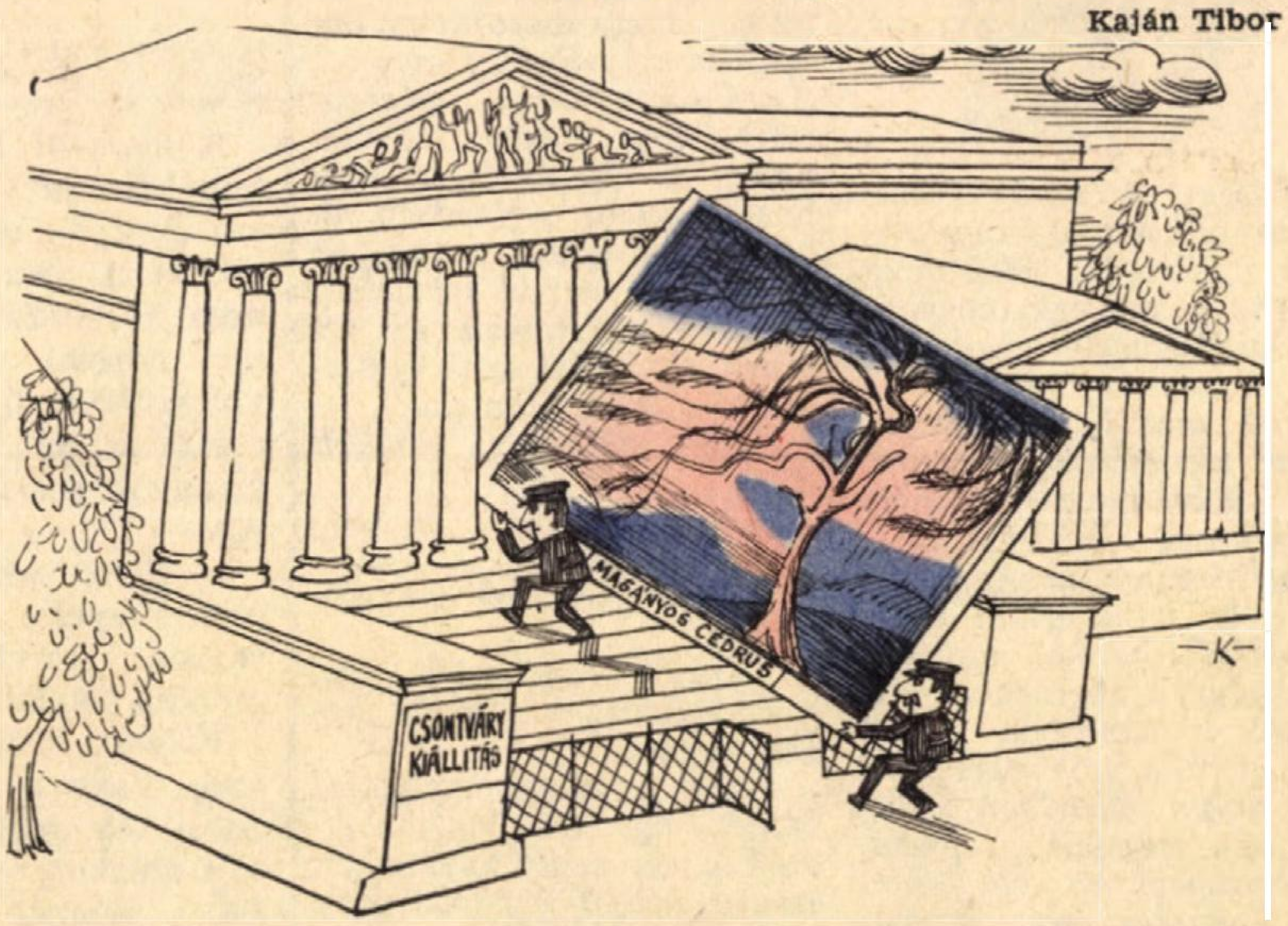

A kritikus gondja

Gerő Sándor rajza

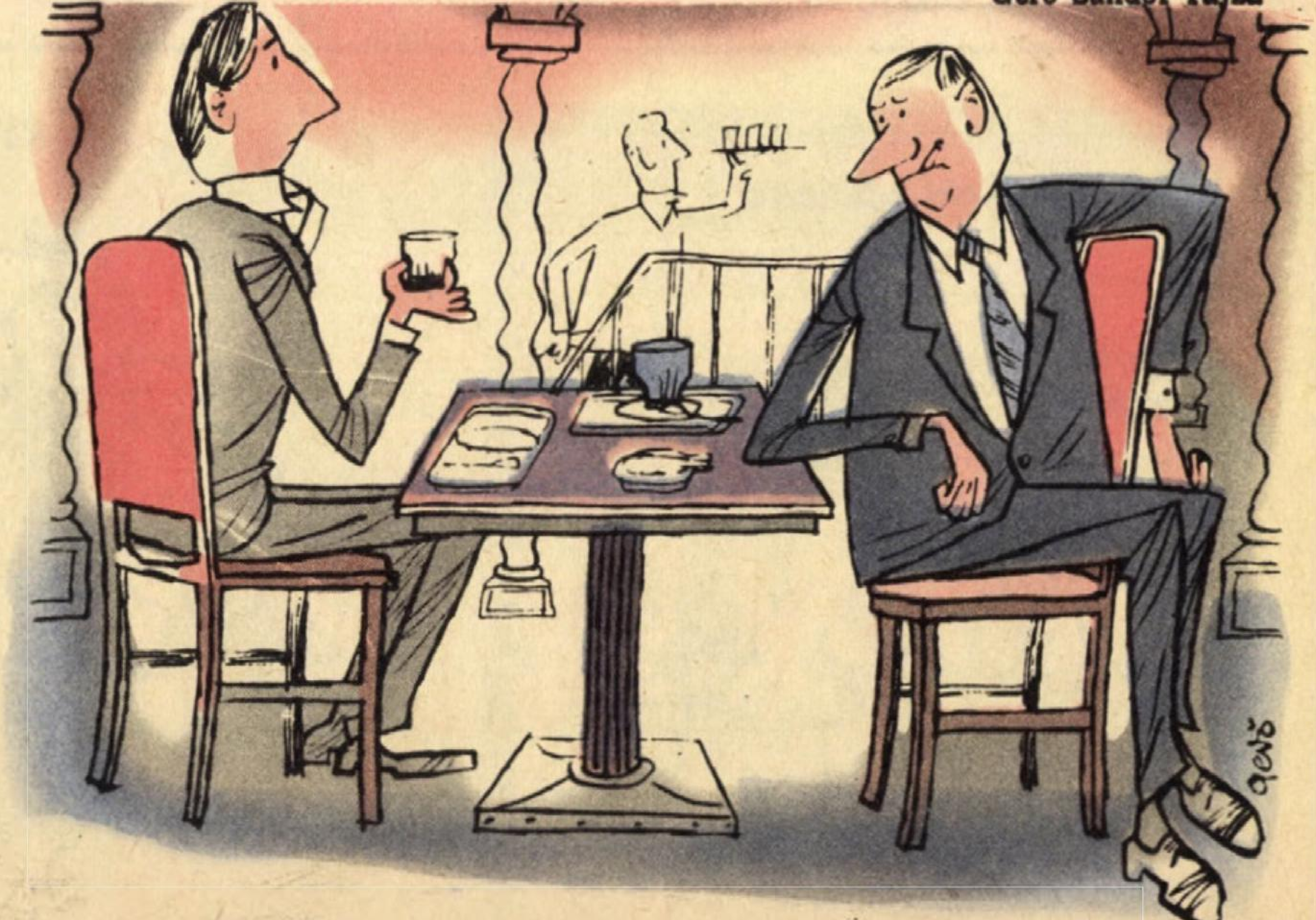

– Nagy bajban vagyok, kérlek szépen. Keményen meg akarom bírálni a Kossuth-díjas Bogárdi drámáját, de nem találok hozzá elég dicsérő jelzőt...

KALAND

Sikerült az egyetlen üres helyet elfoglalnom a hatos autóbuszon. Az Üllői úton szálltam fel, a Madách térig akartam utazni. Már elhagytuk a Rákóczi út kereszteződését, újságomat kabátzsebembe dugtam és leszálláshoz készülődtem. Ekkor észrevettem, hogy egy csinos szőke nő feltűnő kitartással néz engem. Nem vagyok már fiatal, meglepett az érdeklődés. Régen elmúlt az az idő, amikor kalandokra gondoltam, de most fiatalos izgalom fogott el. Lehetséges, hogy tetszem ennek a fiatal nőnek? Az autóbusz a Madách térhez közeledett, le kellett volna szállnom. Mulasszam el a váratlan kaland lehetőségét? A nőre pillantottam: állhatatosan rám szegezte tekintetét. Elhatároztam, hogy még egy megállót utazom, legfeljebb gyalog jövök vissza egy darabon, ha rájövök arra, hogy a szőke nő érdeklődése alábbhagyott. A Népköztársaság útja előtt gondolkozni kezdtem . . . Semmi értelme az egésznek: leszállok. Fel akartam kelni az ülésről, amikor azt láttam, hogy a nő még az eddiginél is élesebben tekint rám. Mintha mohóságot láttam volna szemében. Na, még egy megállót... Nem, itt tévedésről szó sem lehet. Már nemcsak néz, hanem egy lépéssel közelebb is jött felém. Belemenjek ebbe a kalandba? De hátha az a férfi, aki mögötte áll, hozzá tartozik? Ej, jobb, ha leszállok, úgyis negyedórát gyalogolhatok visszafelé. Félig felemelkedtem, de újra lehuppantam. Ilyen lehetőség ritkán kínálkozik az életben. Mi tetszik neki rajtam? Hiszen legalább harminc évvel fiatalabb, mint én. Hiába, a nők ízlése kiszámíthatatlan. Már a Hegedüs Gyula utcánál jártunk, még mindig rajtam pihent a szép szőke nő szeme. Egyedül van! Az a férfi leszállt. Fürst Sándor utca, Margitsziget, azután az autóbusz bekanyarodott Óbuda felé.

És ekkor nagy csalódás ért. A nő hátat fordított nekem, már nem érdekeltem őt. Talán haragszik, hogy olyan ügyetlen vagyok, és még csak egy mosollyal sem jeleztem, hogy észrevettem érdeklődését? Császárfürdő... A szőke most leszállt, szerencsére még ketten leléptek utána, és így én is az ajtóhoz érhettem. A Madách téren volt dolgom, és most itt voltam az Árpád fejedelem útján. A nő átment az úttesten, én utána és nagy bátran jó estét köszöntem.

Nem válaszolt, tovább ment.

– Bocsánat, az autóbuszon úgy láttam...

– Hogy merészel megszólítani?

– De én... én azt hittem, – dadogtam. – Annyira nézett engem.

– Persze, hogy figyeltem! Mindig úgy tett, mintha leszállna, én pedig folyton azt lestem, mikor lesz már végre szabad az ülőhely...

Palásti László

MESTERSÉGESEN TÁPLÁLT CÁPA

A cápát rendkívül falánk állatnak ismeri a világ közvéleménye. Senki sem tud étvágytalan, a falatokat csak úgy piszkálgató, kisétkű cápáról. Arra sincs adat, hogy egy cápa éhségsztrájkot kezdett volna jogai védelmében. Most mégis ez történt egy közel négy méter hosszú emberevő tigriscápával az ausztráliai Brisbaneban. A cápát a helyi akvárium számára fogták, ő azonban nem hajlandó enni a fogságban. Az akvárium tulajdonosa (Ausztráliában az akváriumok magánkézben vannak), Mr. Jack Evans elhatározta, hogy mesterségesen táplálják a halat. Húszéves lányával, Tonival s a gondnokkal, Mr. James Shawval hárman végzik a nehéz feladatot, alapjában véve egyszerű eszközökkel. Egyszerre ugranak be az akváriumba mind a hárman, kötéllel szétfeszítik a cápa száját, s egyszerre 5 kiló halat gyömöszölnek le a torkán egy rúd segítségével. Az étkezésnek ezt a kínos formáját csak akkor szüntetik meg, ha a cápa visszanyeri az étvágyát.

— És nem félnek attól, hogy ez a rettegett tengeri ragadozó felfalja magukat? — kérdezték Mr. Evanstól.

— Dehogy félünk! — legyintett bosszúsan a tulajdonos. — Hiszen éppen az a baj, hogy ez a nyomorult dög nem akar enni!

A VILÁG LEGROSSZABB BETÖRŐJE

A madridi Enrique Castedo kijelentette, hogy visszavonul az aktív betöréstől, mert van önkritikája, nem hajlandó tovább szemet hunyni afölött, hogy valószínűleg ő a világ legrosszabb, de legalábbis a legbalszerencsésebb betörője.

— Nem akarom, hogy betörőtársaim állandóan rajtam röhögjenek! — mondta letartóztatásakor.

Valami mindig történt vele. Vagy a huzat csapta be a sok fortéllyal kinyitott ablakot, vagy ő bukott fel, s okozott akkora zajt, hogy még a szomszéd házakban is felébredtek. Legutóbb az északnyugati Caranóban tört be egy villába, de megint rosszul számított, a tulajdonos házaspár váratlanul hazaérkezett. Castedo az egyik ágy alá bújt. Nem tudta, hogy a házaspár egy régi szokásnak hódol: megnézi, nincs-e betörő az ágy alatt. Castedo hallotta is, amikor a feleség így szólt férjéhez:

— Drágám, nézz az ágy alá, nincs-e betörő.

— Van! — szólt a férj, miután az ágy alá nézett.

Castedo nem is védekezett elfogatásakor. Már félt, hogy valami megint balul üt ki.

Elkésett páciens

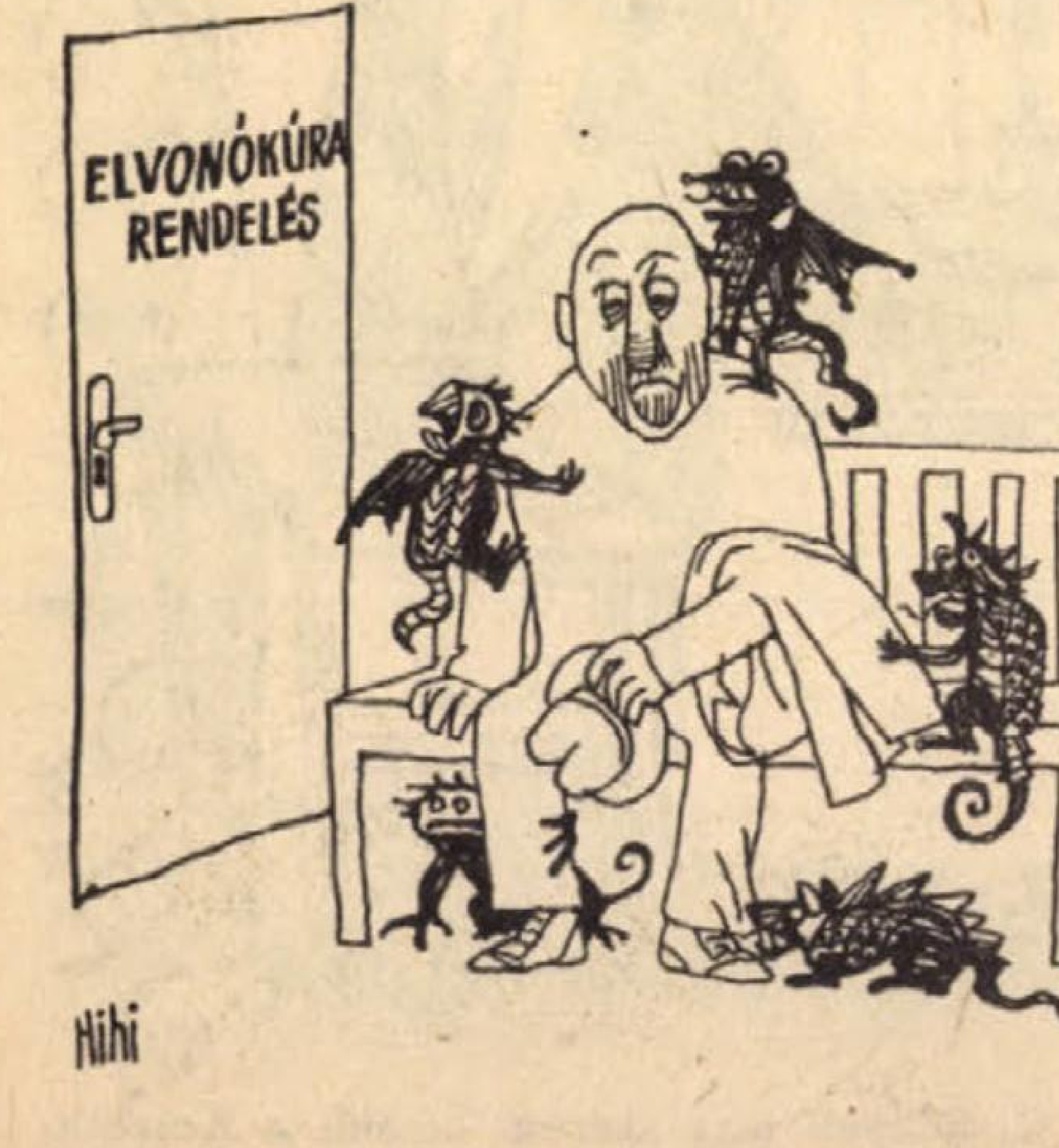

Egy kis személyi kultusz

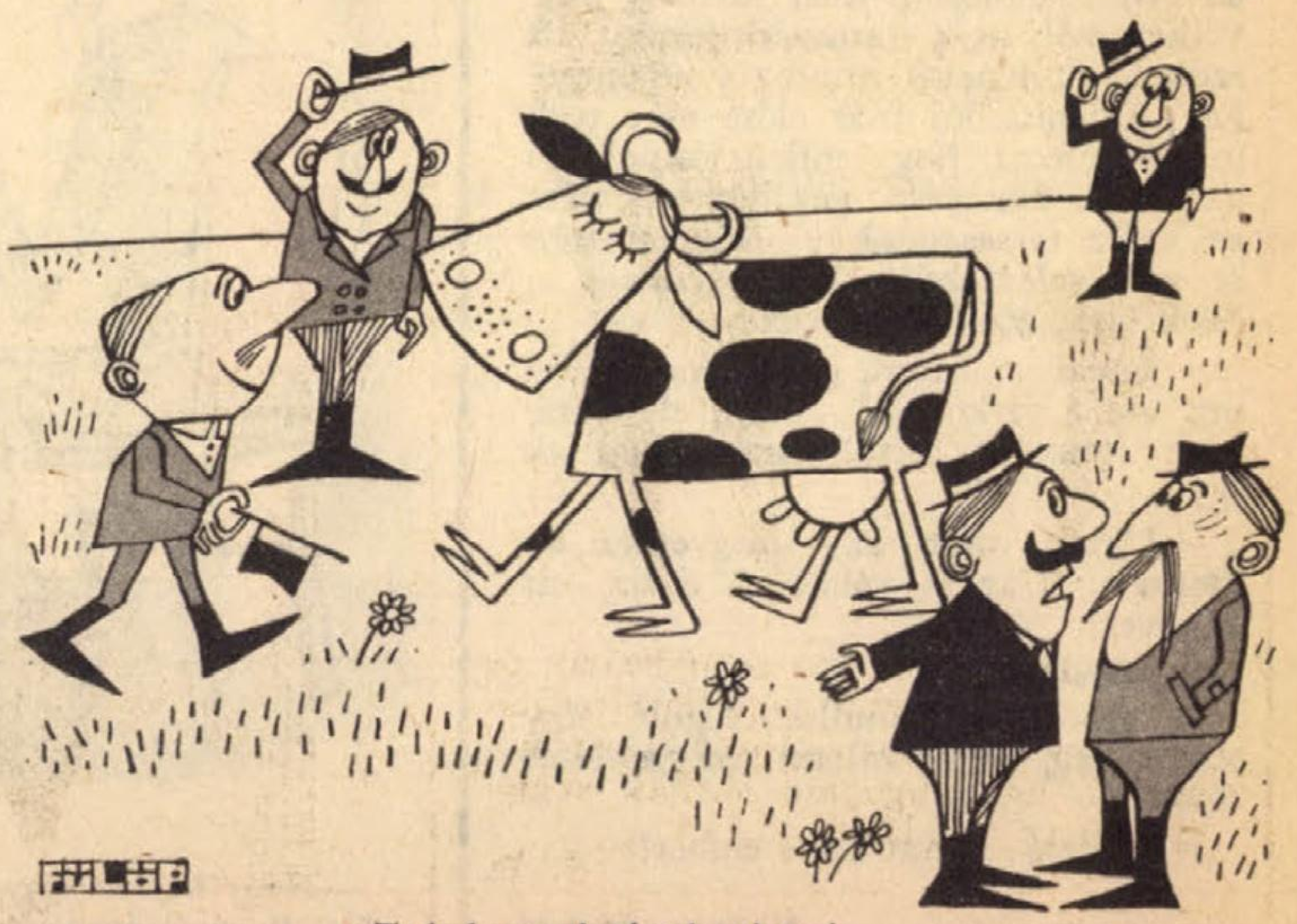

– Tudod, az elnökünk tehene! . . .

Piedesztál

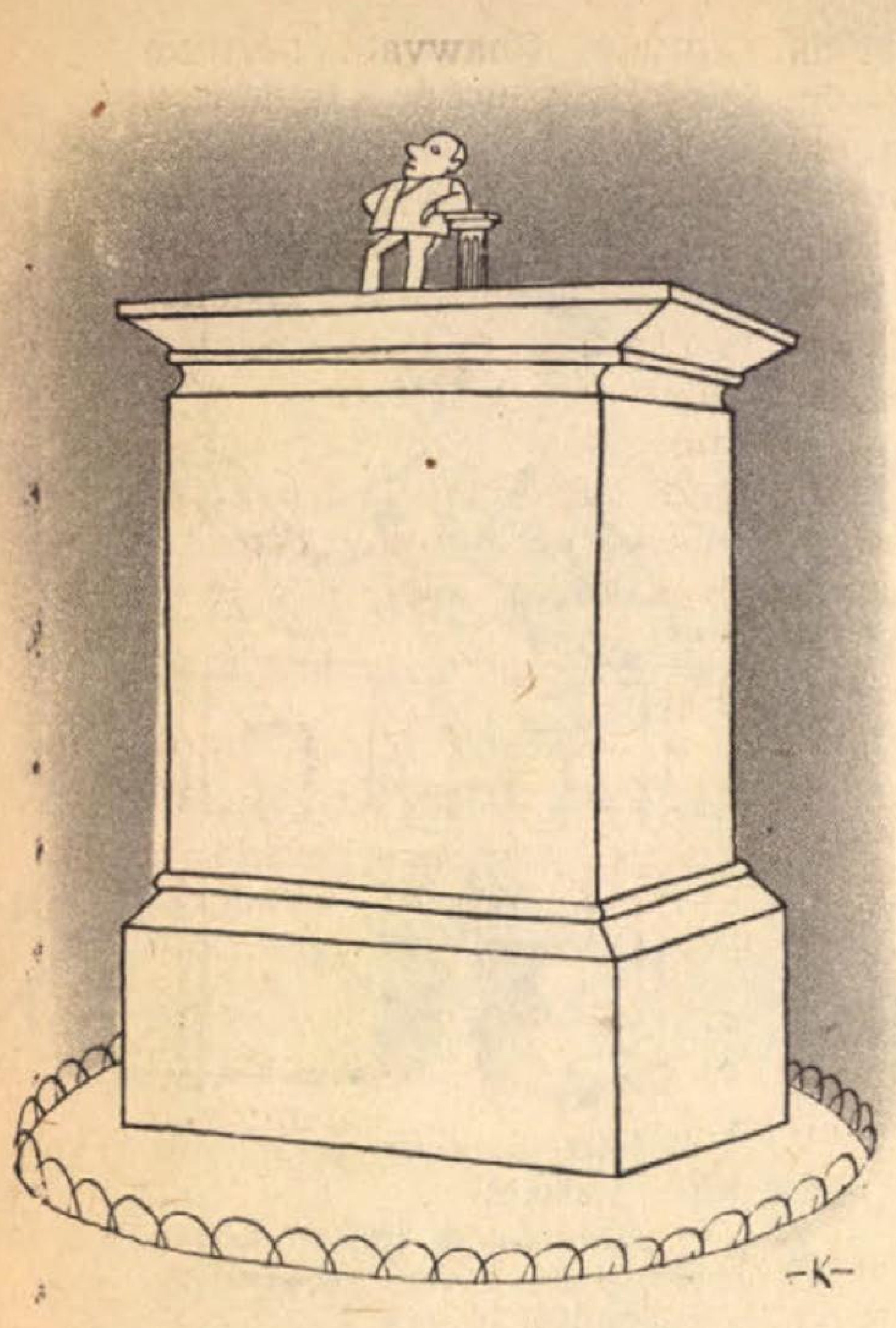

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

ÚGY KOPPAN AZ ESŐ...

Minap egy esernyőket ábrázoló kis hirdetésen akadt meg a szemem. Mivel jómagam is készülök esernyőt vásárolni, megszemléltem közelebbről az ügyet. Legnagyobb meglepetésemre az alábbi szöveg fogadott:

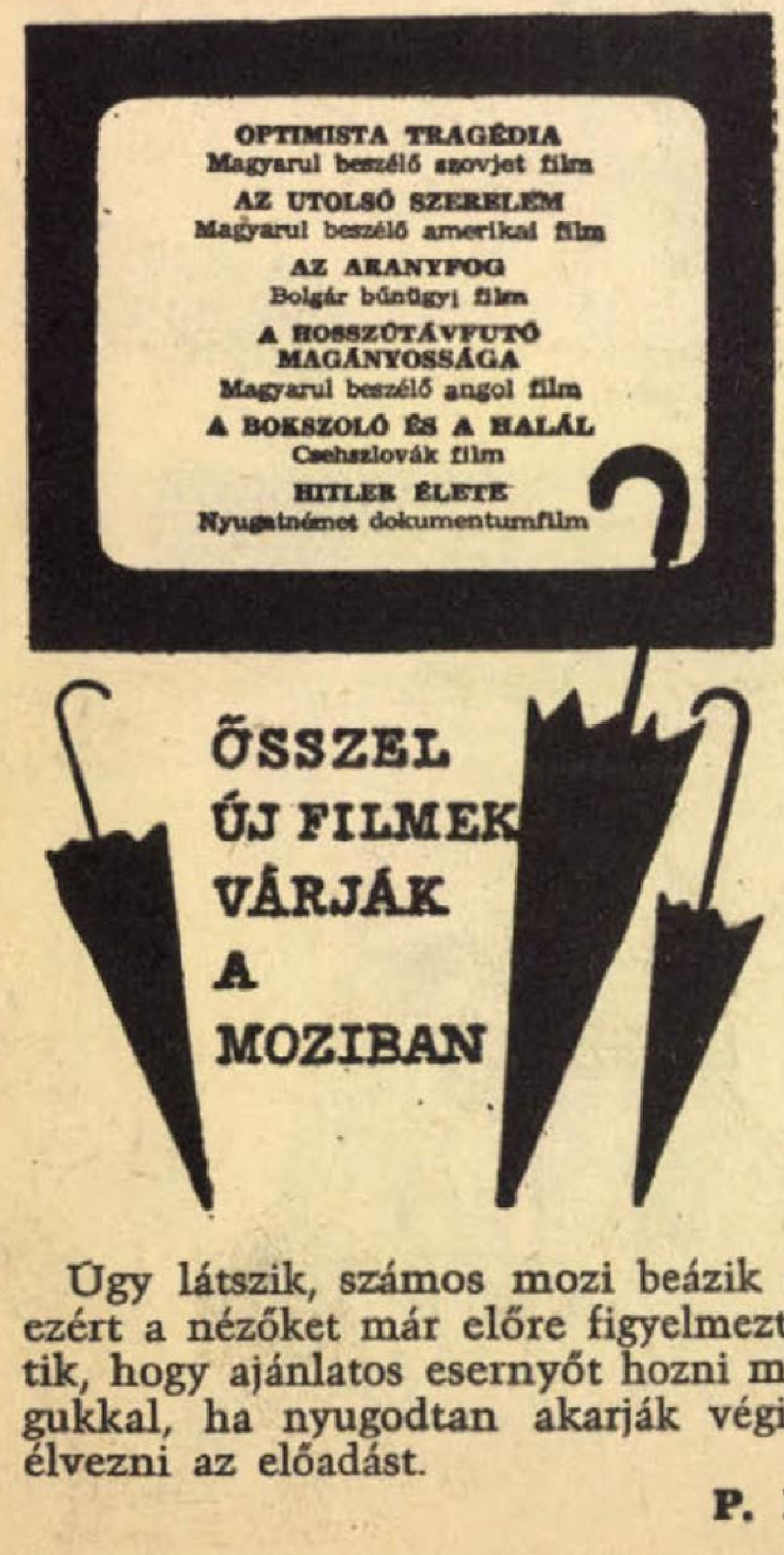

OPTIMISTA TRAGÉDIA
Magyarul beszélő szovjet film
AZ UTOLSÓ SZERELEM
Magyarul beszélő amerikai film
AZ ARANYFOG
Bolgár bűnügyi film
A HOSSZÚTÁVFUTÓ MAGÁNYOSSÁGA
Magyarul beszélő angol film
A BOKSZOLÓ ÉS A HALÁL
Csehszlovák film
HITLER ÉLETE
Nyugatnémet dokumentumfilm

**ŐSSZEL
ÚJ FILMEK
VÁRJÁK
A
MOZIBAN**

Úgy látszik, számos mozi beázik és ezért a nézőket már előre figyelmeztetik, hogy ajánlatos esernyőt hozni magukkal, ha nyugodtan akarják végigélvezni az előadást.

P. P.

Dél-vietnami mixer

Szegő Gizi rajza

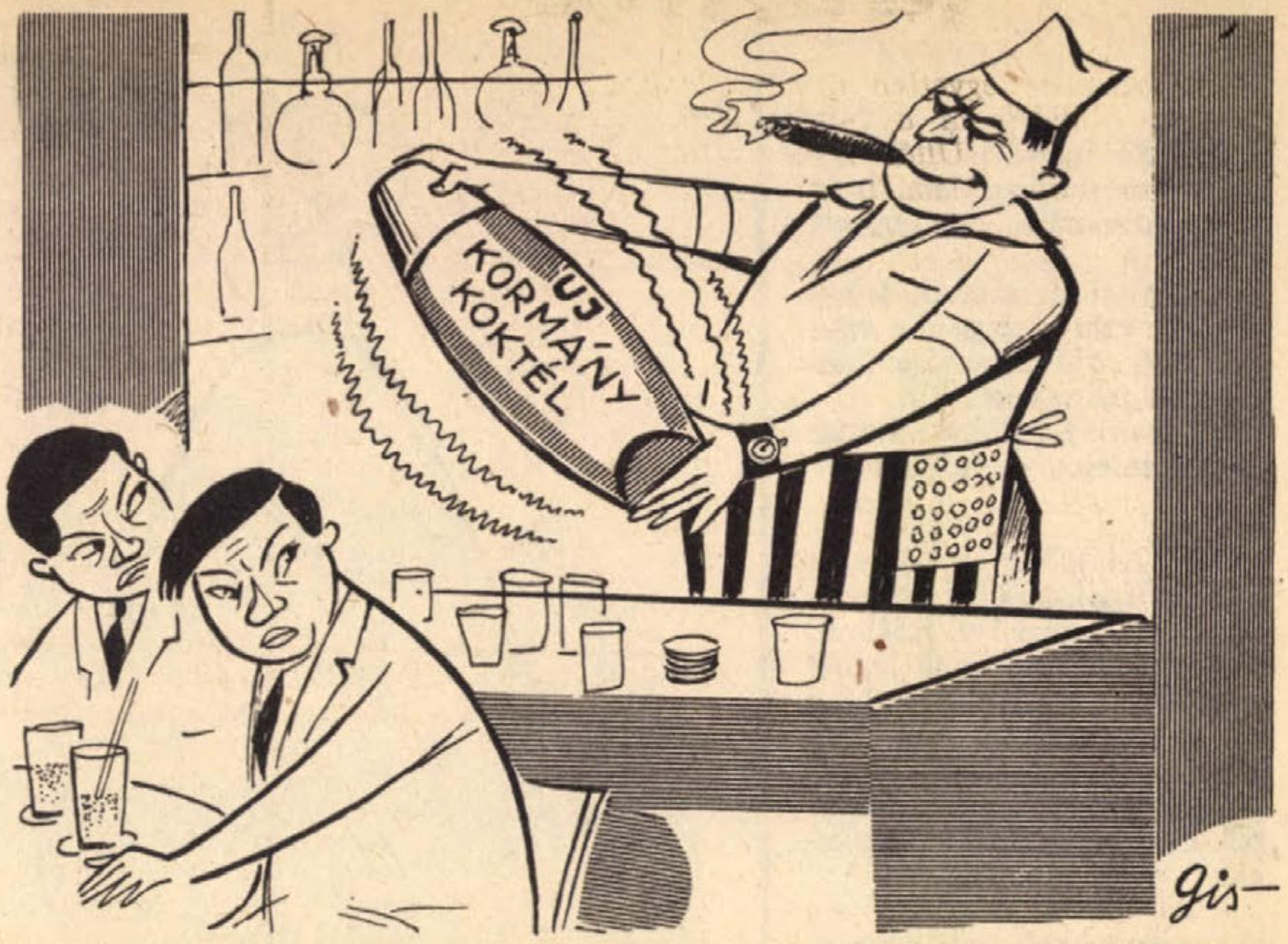

– Csak a neve új ... Az alapanyag a régi ...

Az Imperial sajtófogadásán

Várnai György rajza

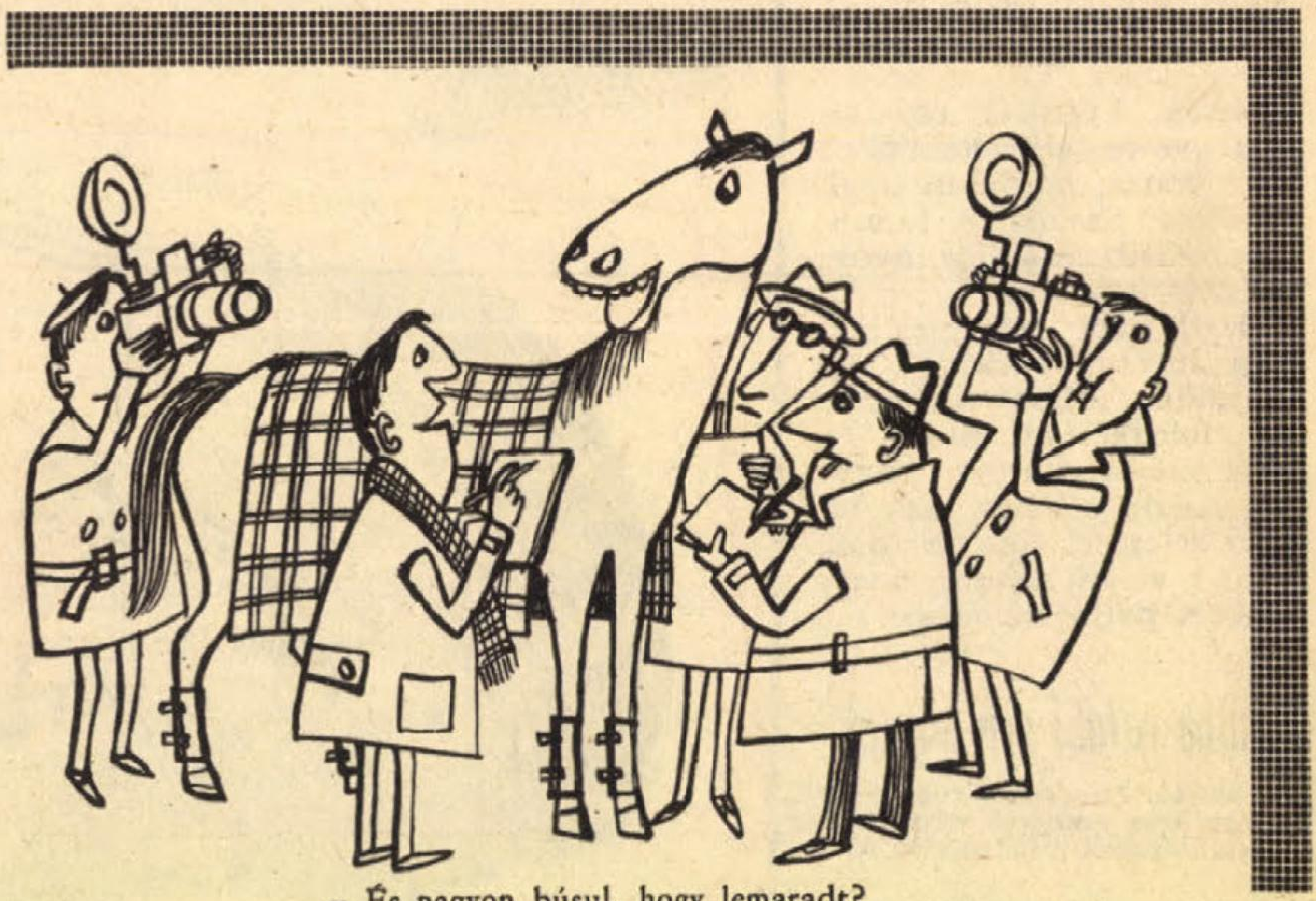

– És nagyon búsul, hogy lemaradt?
– Ugyan! Nagy a feje, búsuljon a trénerem!

Esküvő

Balázs-Piri Balázs rajza

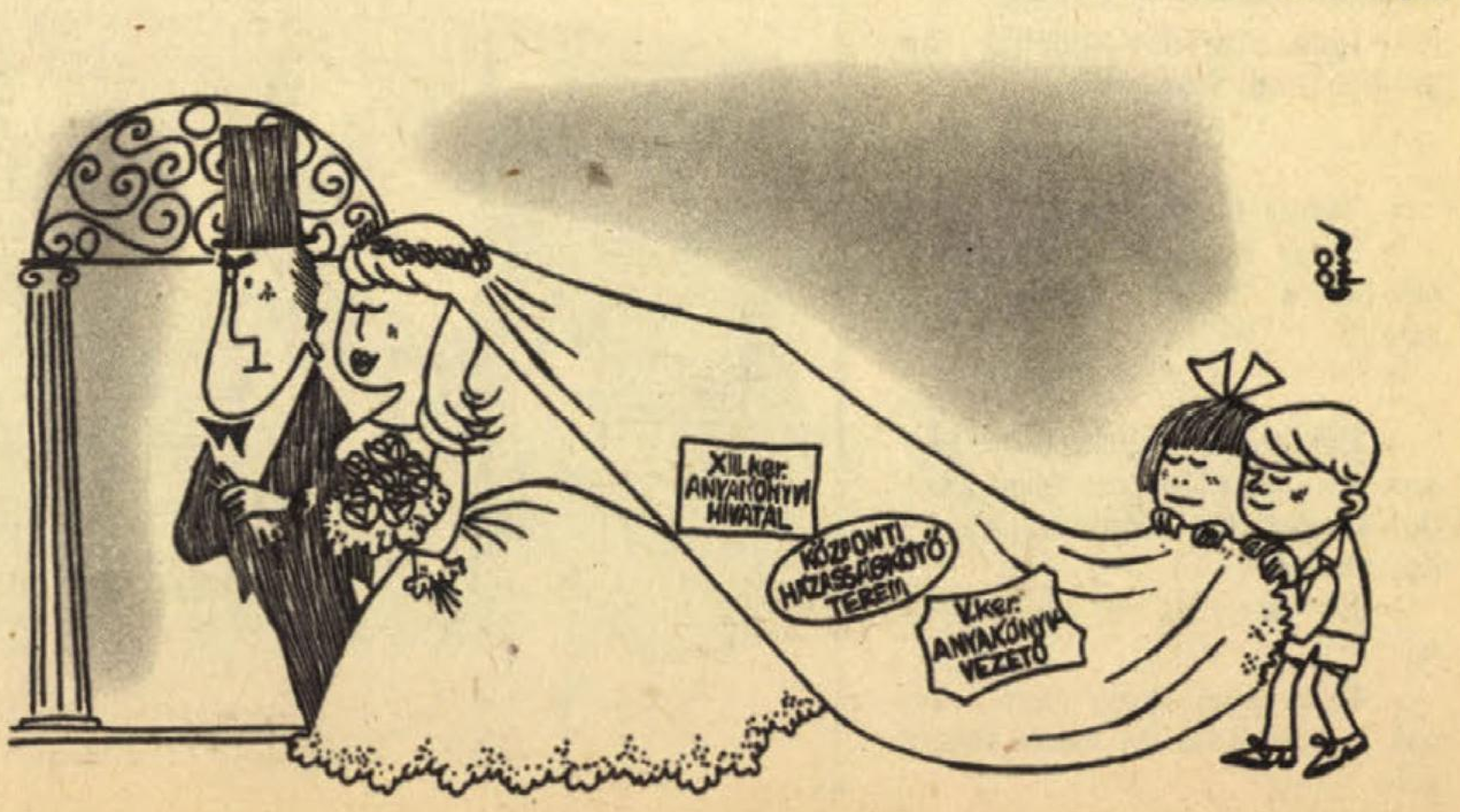

A humor KÖNYVÉBŐL

ERNEST HEMINGWAY rövid mondatokban írta meg legbonyolultabb történeteit is.

– Árulja el, mester, hogy csinálja ezt? – faggatta egyszer egy ifjú rajongója, aki maga is írónak készült.

– Egyszerű a dolog – hangzott a felelet. – Állva írok.

*

HELTAI JENŐ egyike volt a legszorgalmasabb kirakatnézőknek a régi Belvárosban, ahol minden változás legott felkeltette a figyelmét. Még azt is észrevette, hogy az egyik ismert csemegés évjáratok szerint látja el porrétegekkel a kirakatba tett tokajikat.

– Fogalmad sincs, milyen lelkiismeretesek ezek a kereskedők – fordult egy alkalommal Heltai a kísérőjéhez. – Külön segédet tartanak az üvegek beporozására. Csak azt nem tudom, hol raktározzák a pókhálókat?

*

MARK TWAINT egy vidéki város előadótermében levél várta, amelyben csak ez állott: Szamár! A humorista előadásában így nyugtázta az írásművet:

„Hallottam már eseteket, hogy levélíró elfelejti a nevét aláírni. Mások a címzésről feledkeznek meg. De hogy valaki címet ír, pontosan aláírja a nevét, csak levelet felejt el írni, az most történt velem először, negyvenéves pályafutásomon."

Hátha valaki nem ismeri

Mottó: Nincsenek régi viccek, csak öreg emberek vannak. Egy újszülöttnek minden vicc új.

Povácsné kapacitálja a férjét a Belvárosban:

– Legalább egy gyöngysort végy nekem.

– Édes szívem, egy asszony legszebb ékszere – a hűség.

– Igen. De mit csináljak, ha az idén nem hordják?

*

– Tehát férjhez mégy?

– Igen! Meguntam már, hogy mindig a férjek jönnek hozzám . . .

*

– Esküszöm önnek, Irma kisasszony, hogy folyton önre gondolok. Az ön szőke hajára, a kék szemére . . .

– Ezt mondta az elődömnek is!

– Esküszöm, hogy nem. Annak fekete haja és barna szeme volt.

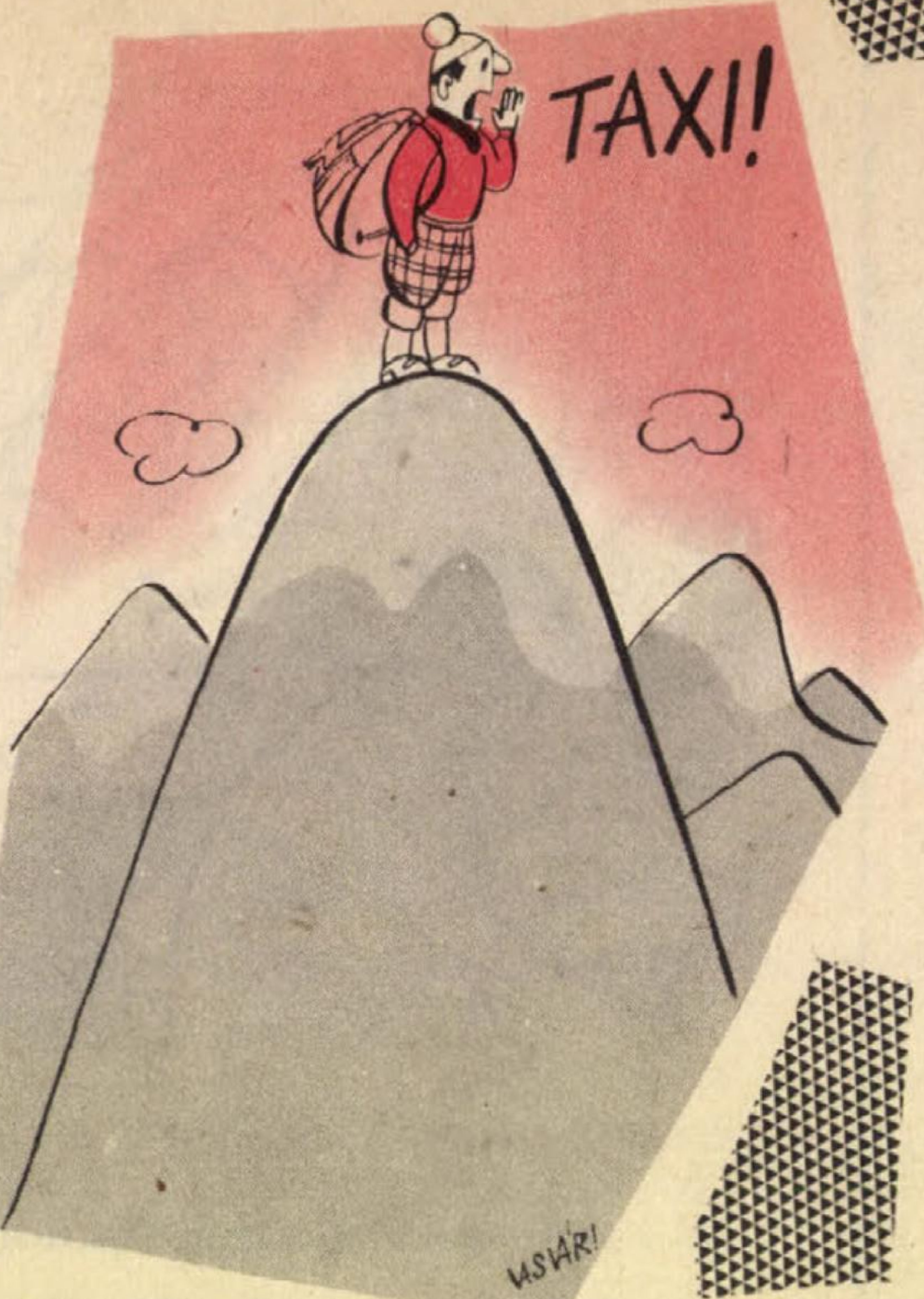

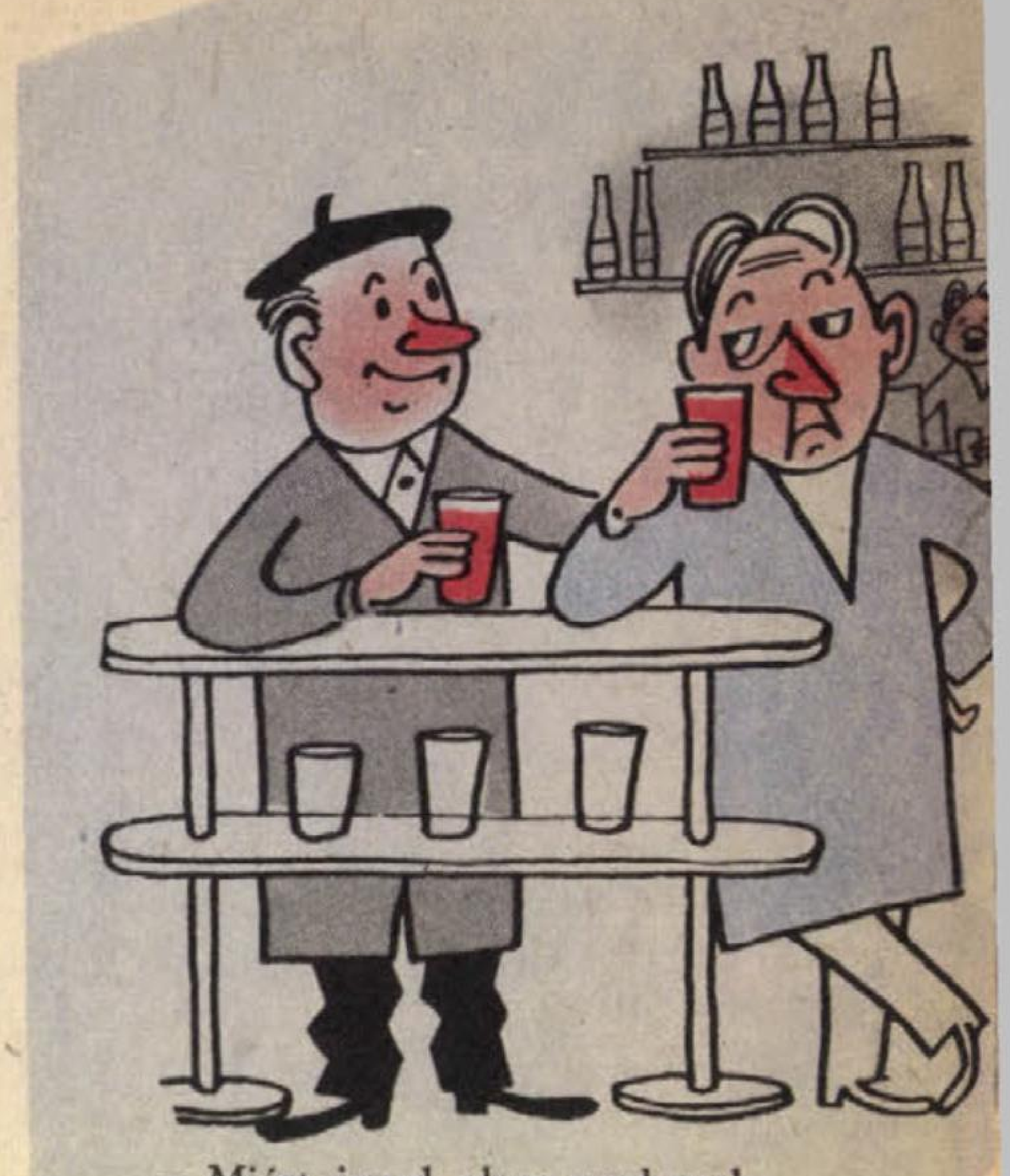

– Miért iszod olyan undorral ezt a jó bort?

– Az orvosom eltiltott a szeszeszesitalok élvezetétől, most élvezet nélkül iszom!

ÚJ ORVOS KEZELI . . .

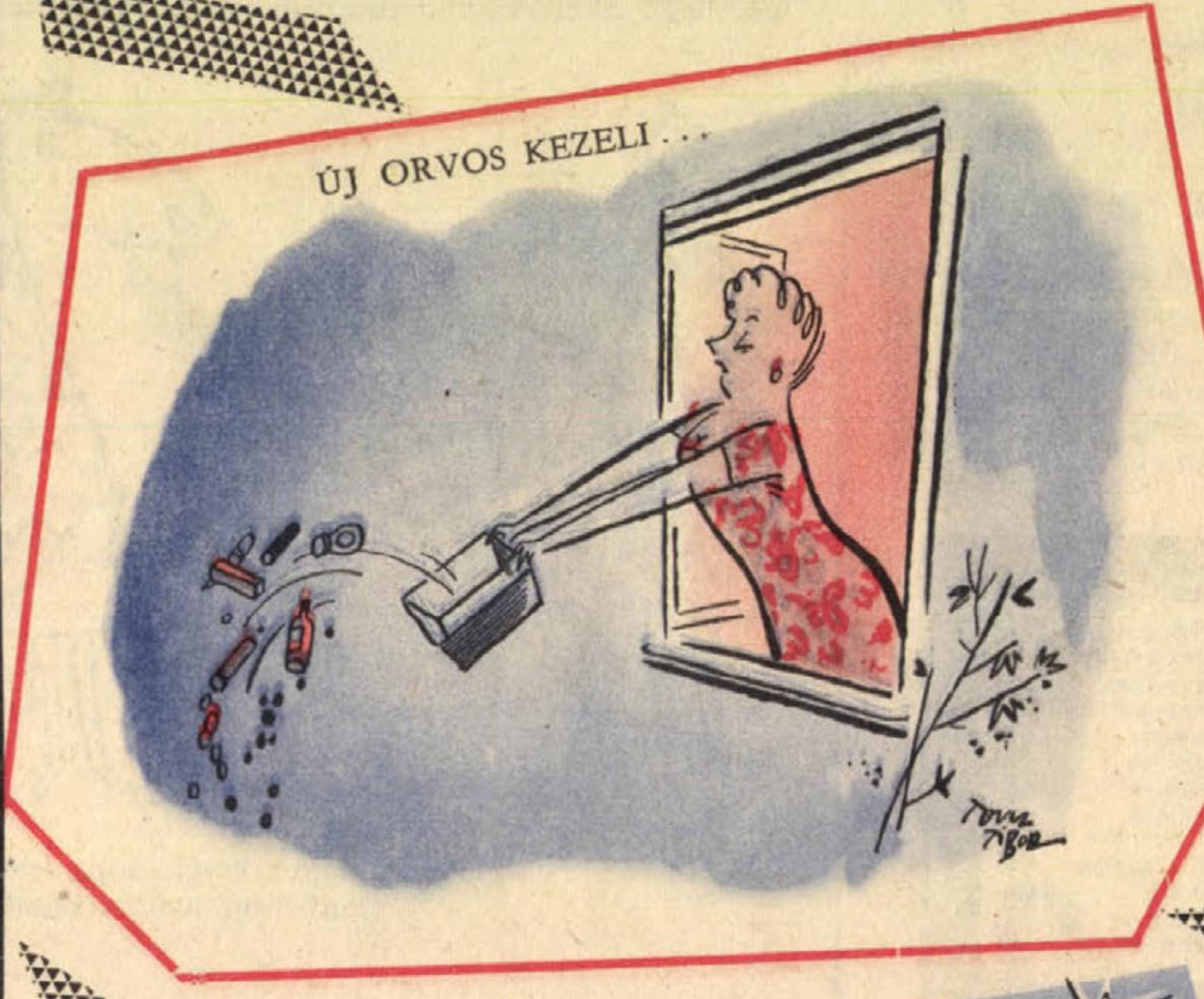

Fő AZ EGÉSZS

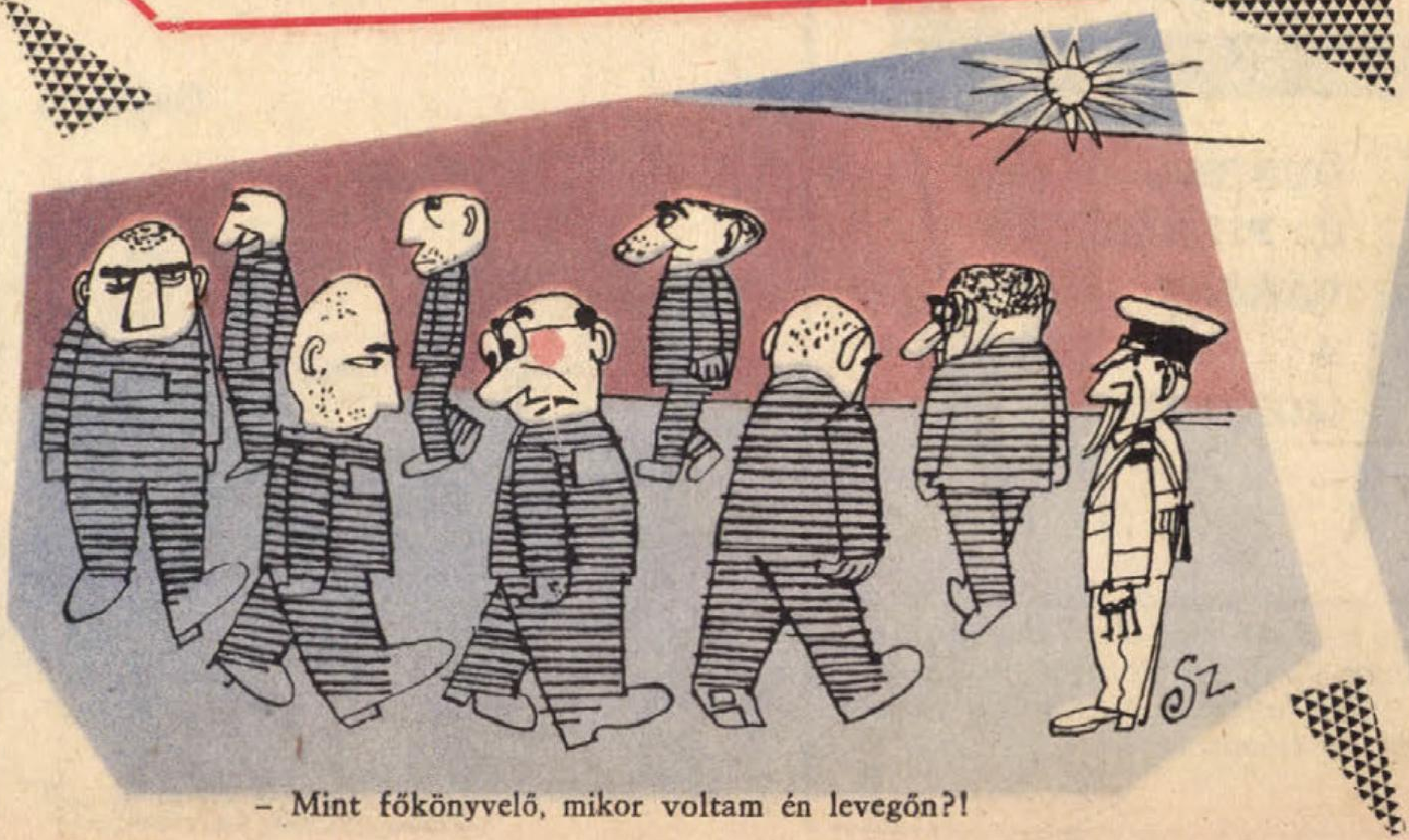

– Mint főkönyvelő, mikor voltam én levegőn?!

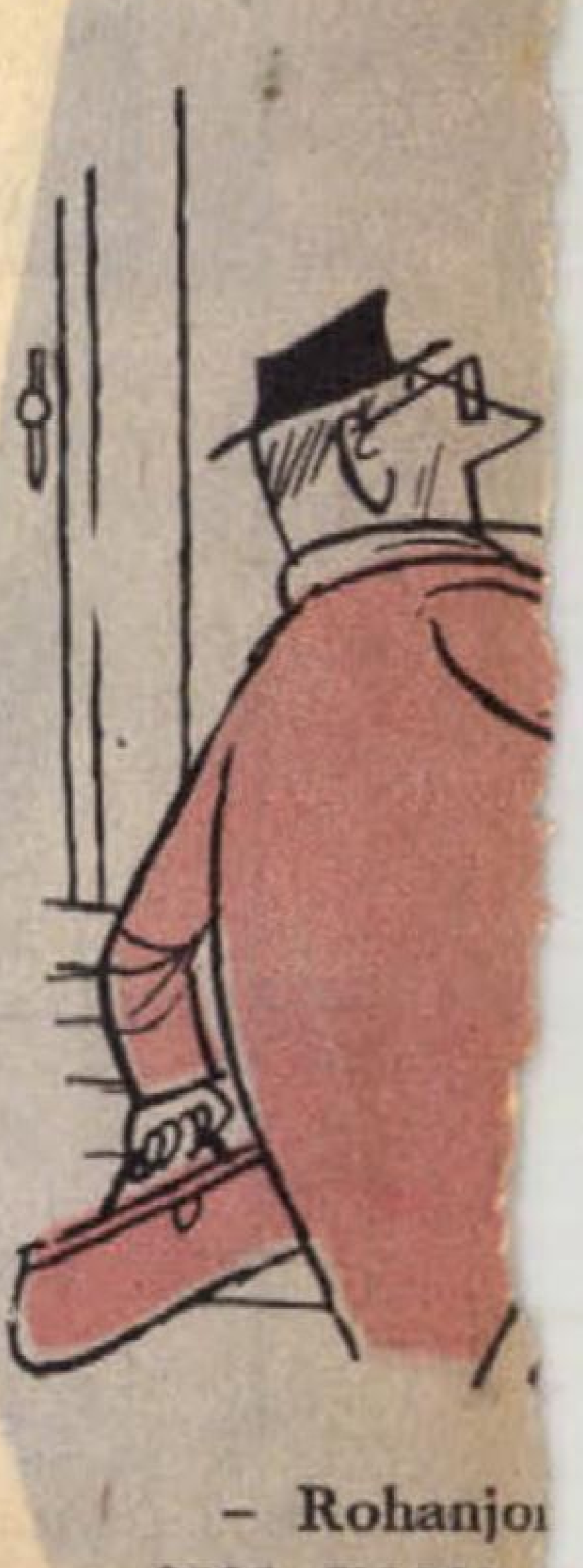

– Rohanjo
gyon magas
– Nem ro
sabb!

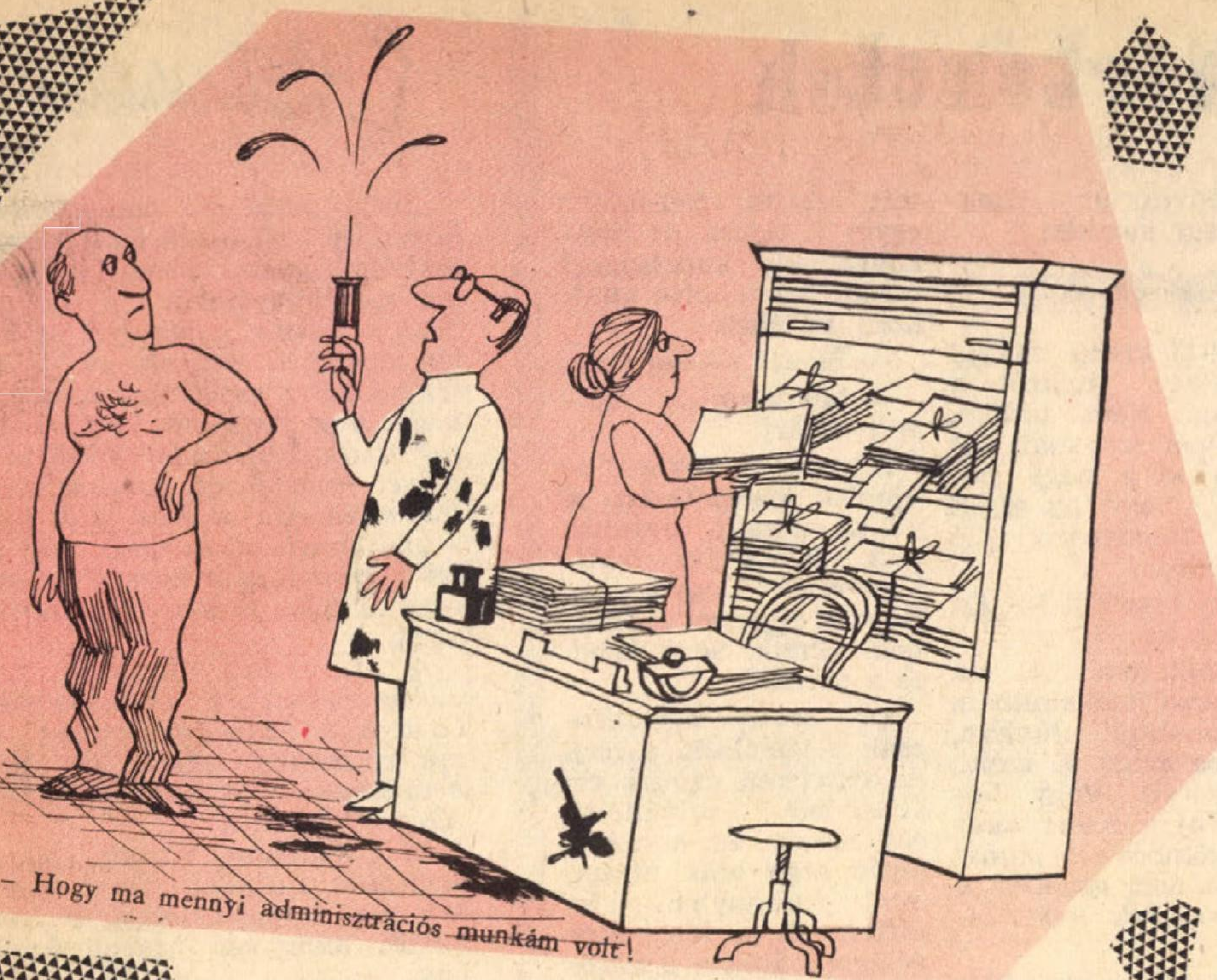

– Hogy ma mennyi adminisztrációs munkám volt!

JAVASASSZONYNÁL

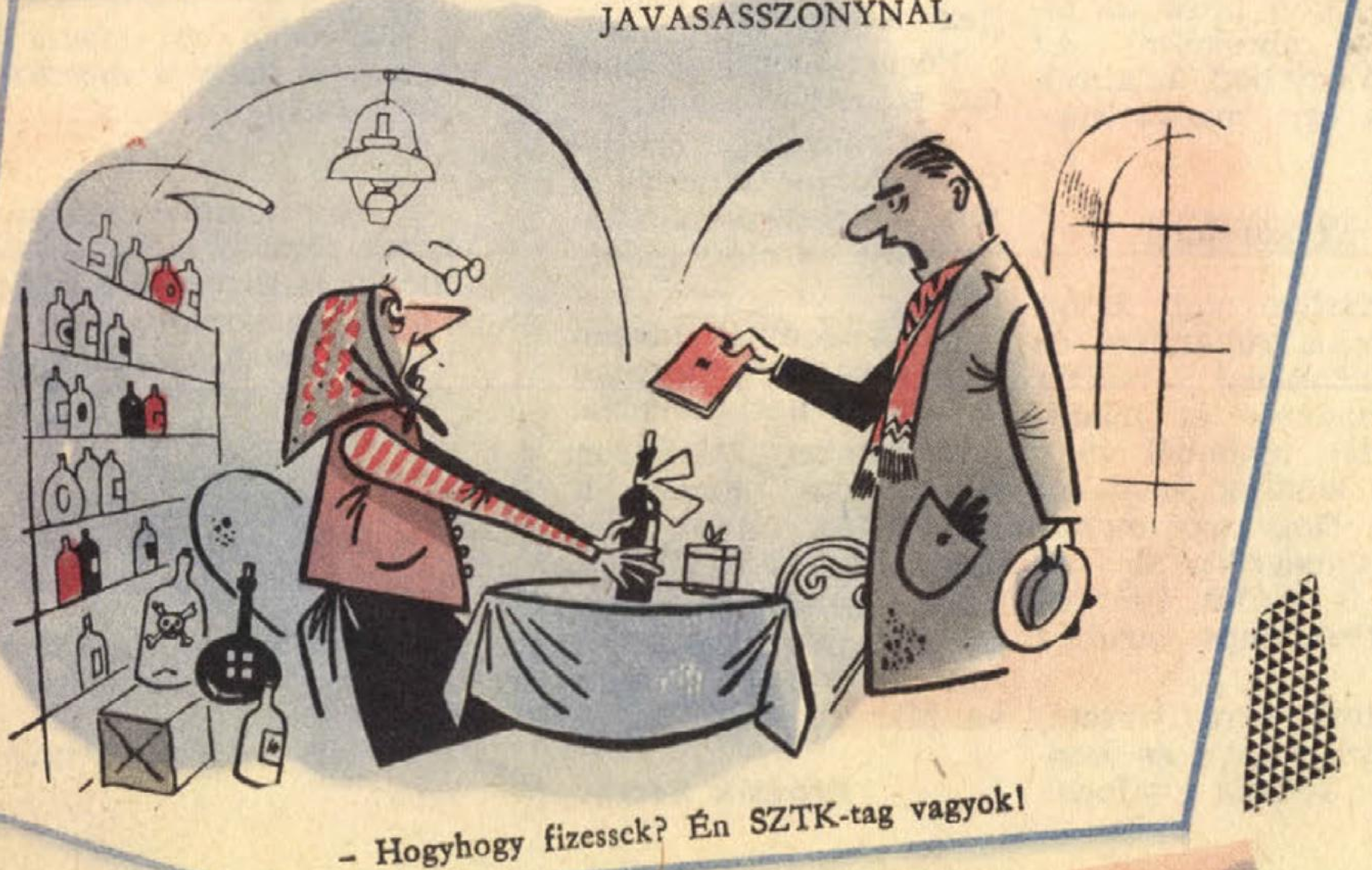

– Hogyhogy fizessek? Én SZTK-tag vagyok!

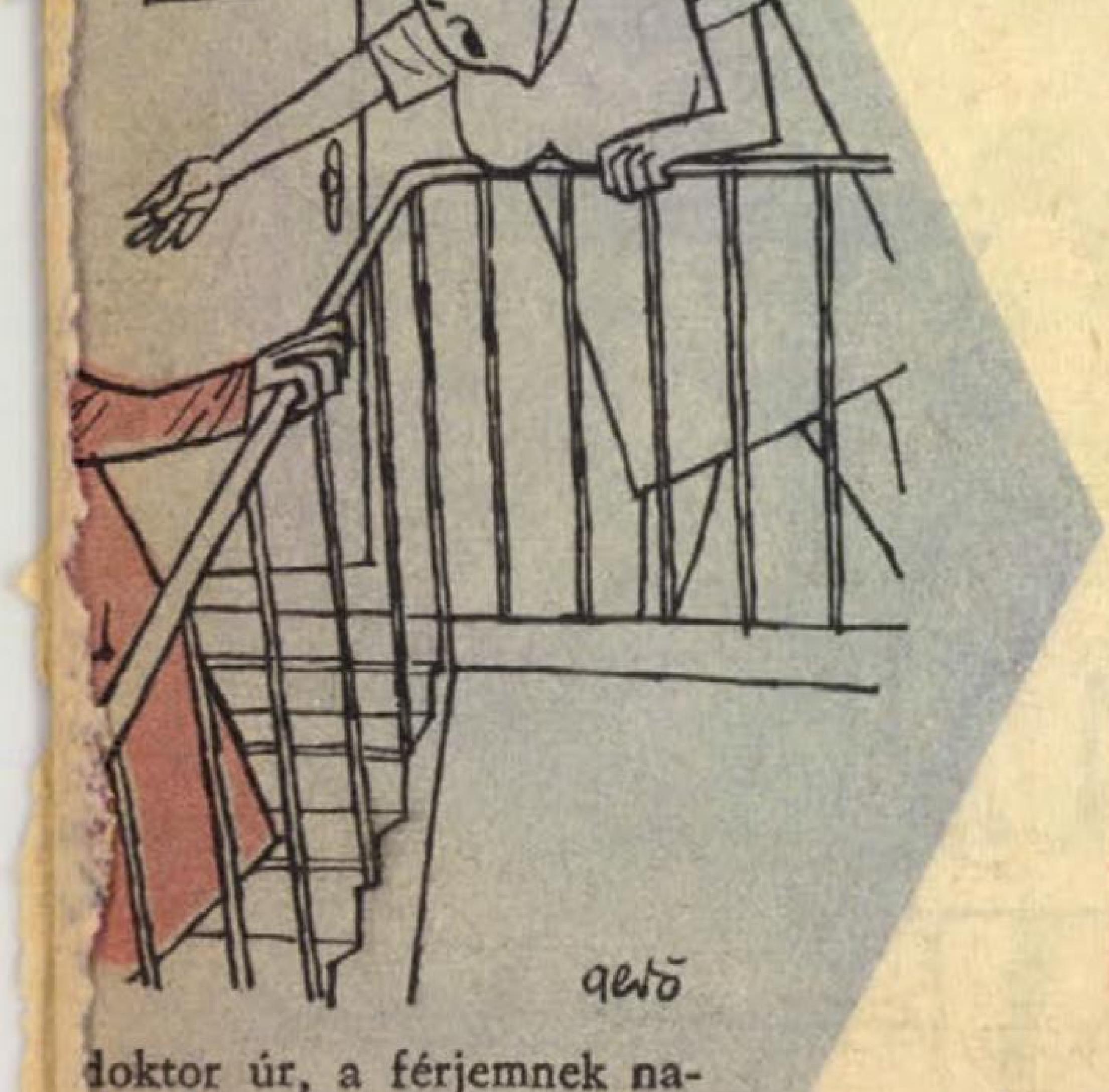

doktor úr, a férjemnek na-
érnyomása! . . .
ok! Az enyém még maga-

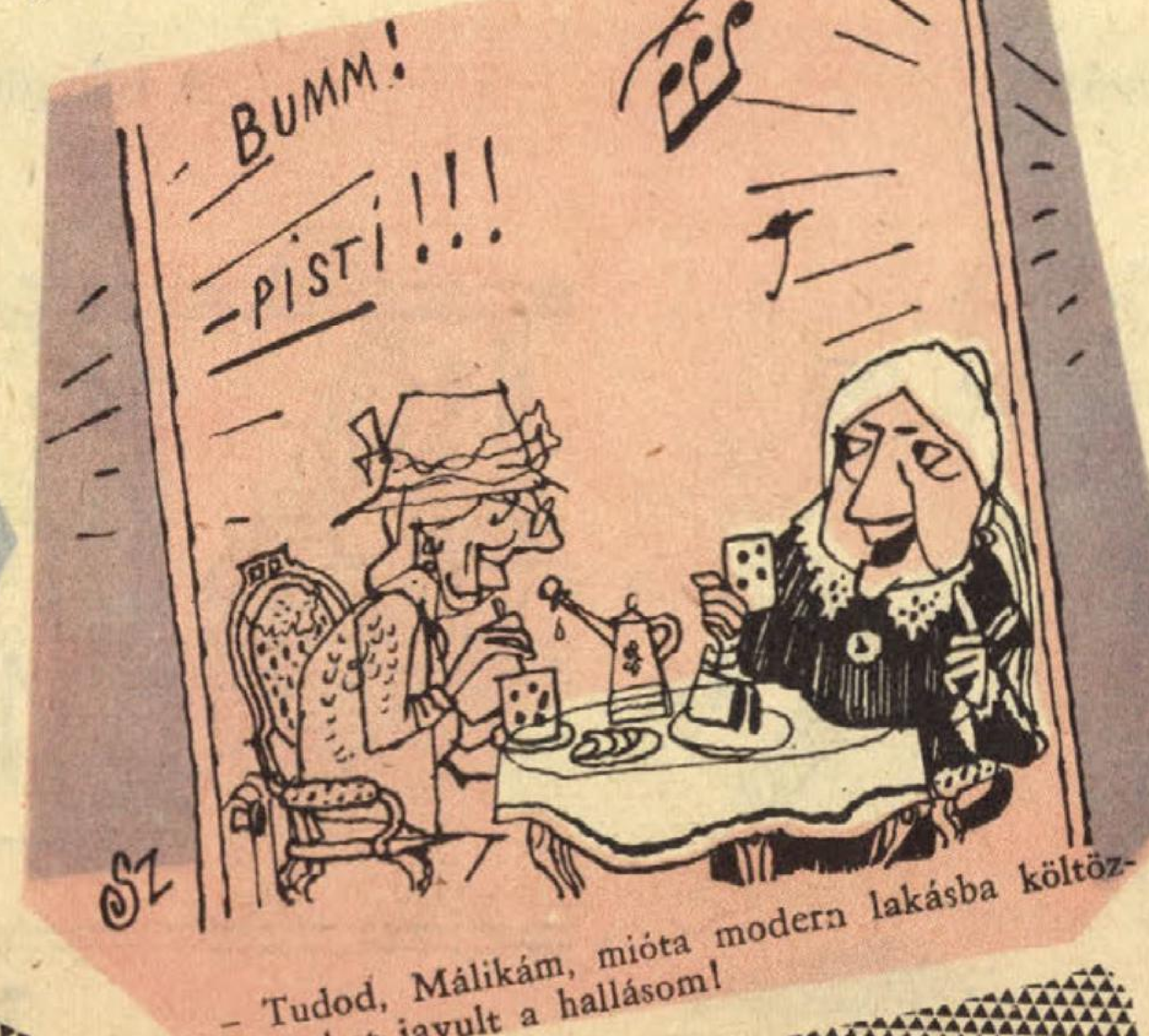
BUMM!
PISTI!!!
SZ

– Tudod, Málikám, mióta modern lakásba költöztünk, sokat javult a hallásom!

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

Kedves Ludas Matyi!

A minap nevemre és címemre pontosan kiállított egy CSAK FÉRFIAKNAK! feliratú sokszorosítványt hozott a posta.

Sokáig haboztam, hogy kibontsam-e, mert hátha valami olyasmit rejt, ami nem való női szemnek, és lehet, hogy az egész csupán tévedésből került hozzám.

De győzött kíváncsiságom, s mivel már amúgy is nagykorú vagyok, el mertem olvasni a prospektust. Szerencsére nő létemre sem kellett szégyenkeznem. Tudniillik:

Darvas József: Részeg eső,
Ilja Ehrenburg: Emberek, évek, életem,
Josephus Flavius: A zsidó háború,

Karsai Elek: A budai Sándor-palotában történt

című művét ajánlotta megvételre a Magyar Könyv Kereskedelmi Vállalat.

Azt hiszem, a felsorolt írásokat ma már nők is bátran kézbevehetik, elvégre, ha sikerült megvalósítani az egyenjogúságot az űrhajózásban, miért ne lehetne kivívnunk ugyanezt a könyvkereskedelemben?

Dr. K. M. tanárnő
Hódmezővásárhely

* * *

Kedves Ludas Matyi!

November 8-án délután, 17 óra 30 perckor, sógornőm és férjem kíséretében betértem a Váci utcai Népművészeti Boltba, hogy külföldi vendégem részére egy szép szőnyeget vásároljak. Miután a keresett szőnyegfélét nem találtuk a boltban (a következő boltban megtaláltuk), udvariasan és sajnálkozva búcsút vettünk az eladótól, aki viszont az alábbi szöveggel kommentálta sikertelen vásárlásunkat a kollégájának:

„Hárman jöttek egy szőnyeget venni, a negyedik otthon maradt."

Bízom benne, hogy a boltban vásárló számos külföldi között egy sem volt, aki megértette volna ezt a „magyaros" udvariasságot: hogyan beszélnek egyes eladók a „pult másik oldalával". De javasolom, hogy ebben a Népművészeti Boltban, melyben több táblácska is hirdeti, hogy milyen nyelven tudnak beszélni a vásárlókkal, tegyenek ki egy újabb táblát is, ezzel a felirattal:

„Vigyázat! Itt magyarul is beszélnek!"

Üdvözlettel:
Uxa Györgyné
Bp. VIII., Bíró L. u. 4.

Kis Történetek

Mi legyen a szénával?

A híres színész lekaszáltatta villája kertjében a füvet. Jóska, a ház Jóskája végezte el a műveletet. Jóska egyszemélyben sofőr, kertész, házmester és a szakácsnő férje. Jóska vidékről került fel Pestre, vagy harminc évvel ezelőtt, valahonnan a száraz Alföldről. Gyönyörűséggel vágta a húsos füvet.

A színész odament hozzá, hátha elles tőle egy mozdulatot, amit felhasználhat majd egy parasztszerepben.

— Aztán mit csinálunk a fűvel, művész úr? — kérdezte kaszája nyelére támaszkodva Jóska.

— Elégetjük.

— Elégetjük? Ezt a szép füvet?

— Megszárítjuk, elégetjük. Mit csinálnánk vele?

— Bűn az — felelte Jóska, s fejcsóválva, elgondolkozva folytatta a kaszálást.

Este megjelent az ebédlőben.

— Művész úr, kérem, kitaláltam valamit! — virított a képe. — Tartsunk egy tehenet!

— Ugyan, Jóska! Tehenet a Naphegy utcában?

Jóska elkomorodott, s lassan kifelé indult. Megszakadt a szíve a fűért. Az ajtóból visszafordult újabb reményre gyúlva.

— Művész úr... Legalább egy kecskét!

Szerénység

Négy-öt kisfiú tárgyal valamilyen játékról a parkban. Nem tudom, miről van szó, csak azt hallom ki a nagy beszédből, hogy az egyik kisfiú mindenáron ló akar lenni.

— Én leszek a ló! Én leszek a ló!

Csodálkozom. A mi gyerekkori játékainkban, az egerszegi Jánkán, senki se akart ló lenni, csak kocsis. Vagy huszár. Vajon miért akar ez a gömböc ló lenni? Ennyire nem ismerem a mai gyerekek lelkivilágát?

Nemsokára megoldódik a rejtély. A kis kövér lesz a ló, fut egy kört, aztán beáll az istállóba abrakolni. Az istálló egy pad, az abrak pedig egy marok mazsola.

A paróka

Párizsban nagy divat a paróka, ruhánként és napszakonként váltja sok madame és mademoiselle; nylonból vagy miből készítik, nem túl drága. Hogy úgy mondjam: tömegcikk. Még az utcán is árulják. Például a Printemps áruház előtt.

Amikor arra jártam, egy csúnyácska és hervatag feleség válogatott köztük. Fel-feltett egyet a fejére és bizakodva, kis kacérsággal fordult a mellette unatkozó férjéhez.

— És ez? — kérdezte.

— Mmmmm... mormogott a férj.

Az asszony újabbal és újabbal kísérletezett. A válasz mindig ugyanaz volt. Morrantás, szájbiggyesztés. Vagyis: rakhatsz a fejedre bármit: nem tetszik. Se a fejed, se a paróka.

De aztán egyszerre csak felélénkült a férj. Az éktelenül csúnya elárusítónőt felváltotta egy másik. Ez a másik olyan szép volt nőben, mint toronyban az Eiffel. És a férj újra végigpróbáltatta a parókákat, és nyúlkált, babrált a felesége fején, amikor az elárusítónő keze is ott volt.

Végül megállapodtak egy szőke parókánál.

— Gyönyörű, chérie! Elragadó! — mondta a férj, a felesége parókája felett az elárusítónőnek.

Az asszony boldogan vitte a parókát, szorosan a férje mellett haladva.

Az ember Párizsban gyakrabban gondol a szerelemre, mint, teszem, Nagykanizsán.

Arra gondoltam, hogy az asszony ma este parókában megy az ágyba. Már babonából is.

Fendrik Ferenc

Pesti tudósítónktól

„Sic" – latin szó, annyit jelent, hogy „így". Nemcsak latin mondásokból ismeretes, hanem a nyomdai munkafolyamatból is, ha például a kézirat valamelyik szokatlan mondatát, részletét „sic"-jelzéssel ajánlják a szedő szaktárs figyelmébe, hogy pontosan így, a kézirat szerint kell szedni. Végül valamilyen képtelenség, csacsiság mellé zárójelben oda szokták írni (sic!) – ami annyit jelent, hogy akár hiszi az olvasó, akár nem, így írta, vagy mondta valaki ezt a szamárságot.

A „Kortárs" legutóbbi számában viszont „A világirodalom újrafelosztásáért" című cikkben a cikkíró egy neki nem tetsző idézet után így fejezi ki elképzelését: sicc!

Ez az indulatszó viszont cicák elkergetését szolgálja. Eléggé ismert szó, negédes pajkossággal is használják, mint egy hajdani kuplében:

Sicc, te kis pitiáner,
Sicc, nincs puszi ötér...

Vagy talán azt akarta kifejezni a cikkíró, hogy a macska vigye el ezt a butaságot?

* *

A sportriportert hancúrozó gyerekek zavarják a Csepel–Ú. Dózsa mérkőzés közvetítése közben. A riporter így korholja őket:

– Menjetek el innen, gyerekek, ez nem játszótér, ez futballpálya!

Úgy hírlik, hogy vasárnap két kiránduló veszett össze a Börzsönyben, s egyikük így fakadt ki:

– Hol vagyunk? Az erdőben?!!

* *

Legújabb pesti néphumor:
– Szervusz! Gratulálok!
– Mihez?
– Hogy találkoztál velem!

F. L.

A nagy mutatvány

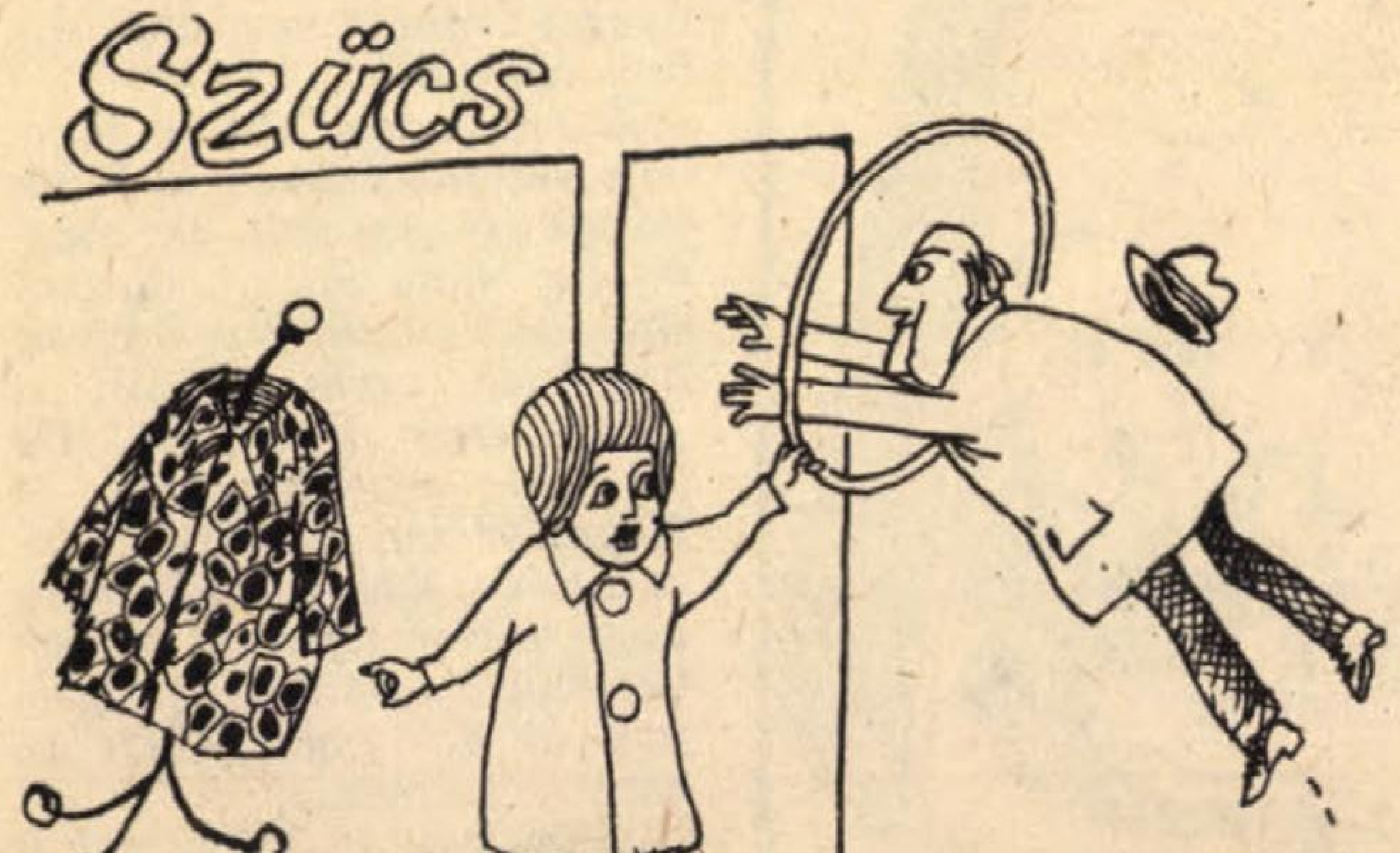

– Az kell nekem!...

A bürokrácia teteje

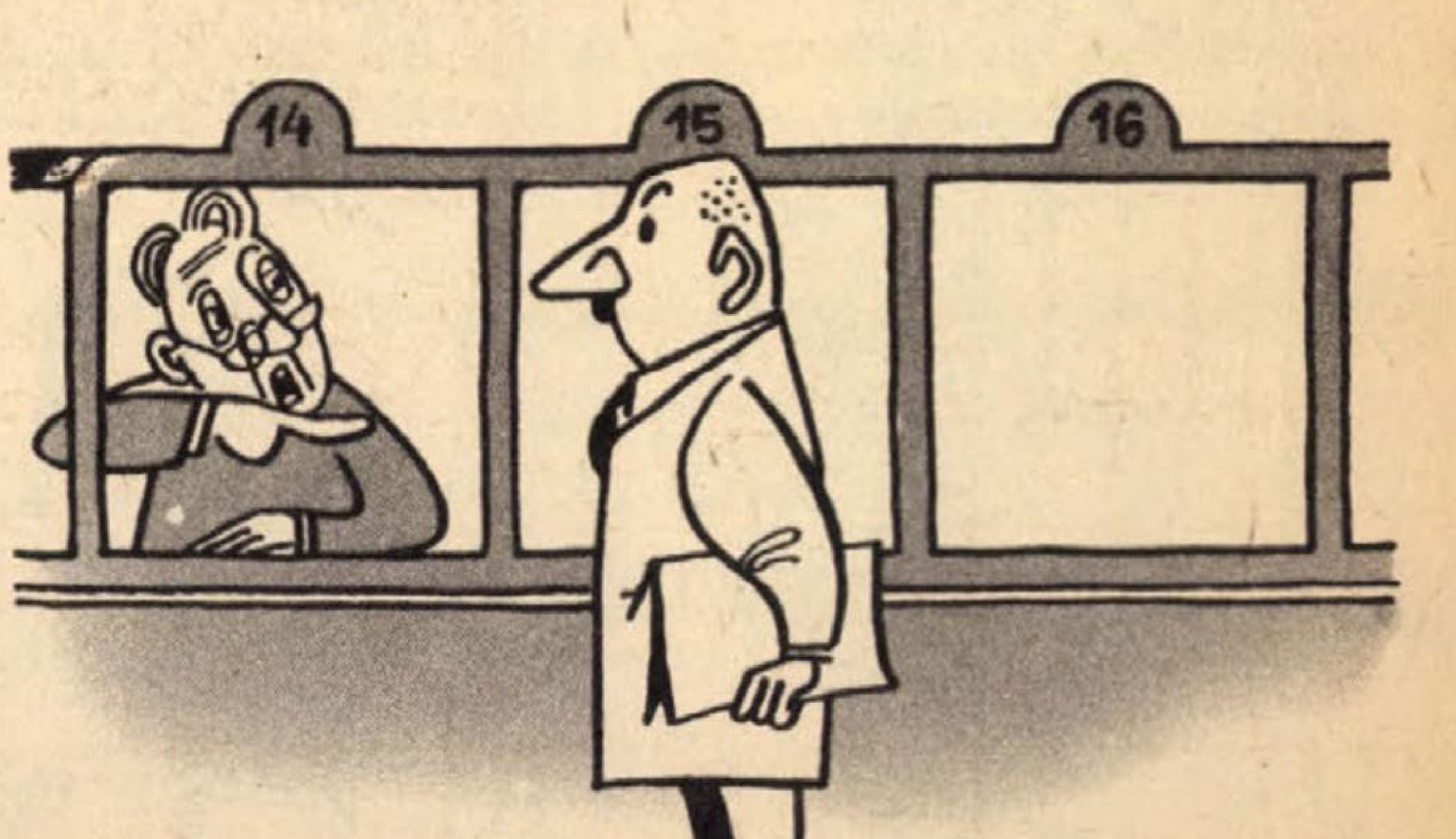

– Kérem, tessék sorba állni, úgy gyorsabban megy!...

Humoristák

KIRÁNDULÁSON

Az „Élet és Irodalom” írók és költők rajzait közli az utóbbi időben. A humoristák is az irodalom munkásai, ezt azzal is bizonyítjuk, hogy tudunk rajzolni. Elhatároztuk, hogy a nyilvánosság elé lépünk a legjobb képzőművészeti alkotásainkkal. Íme:

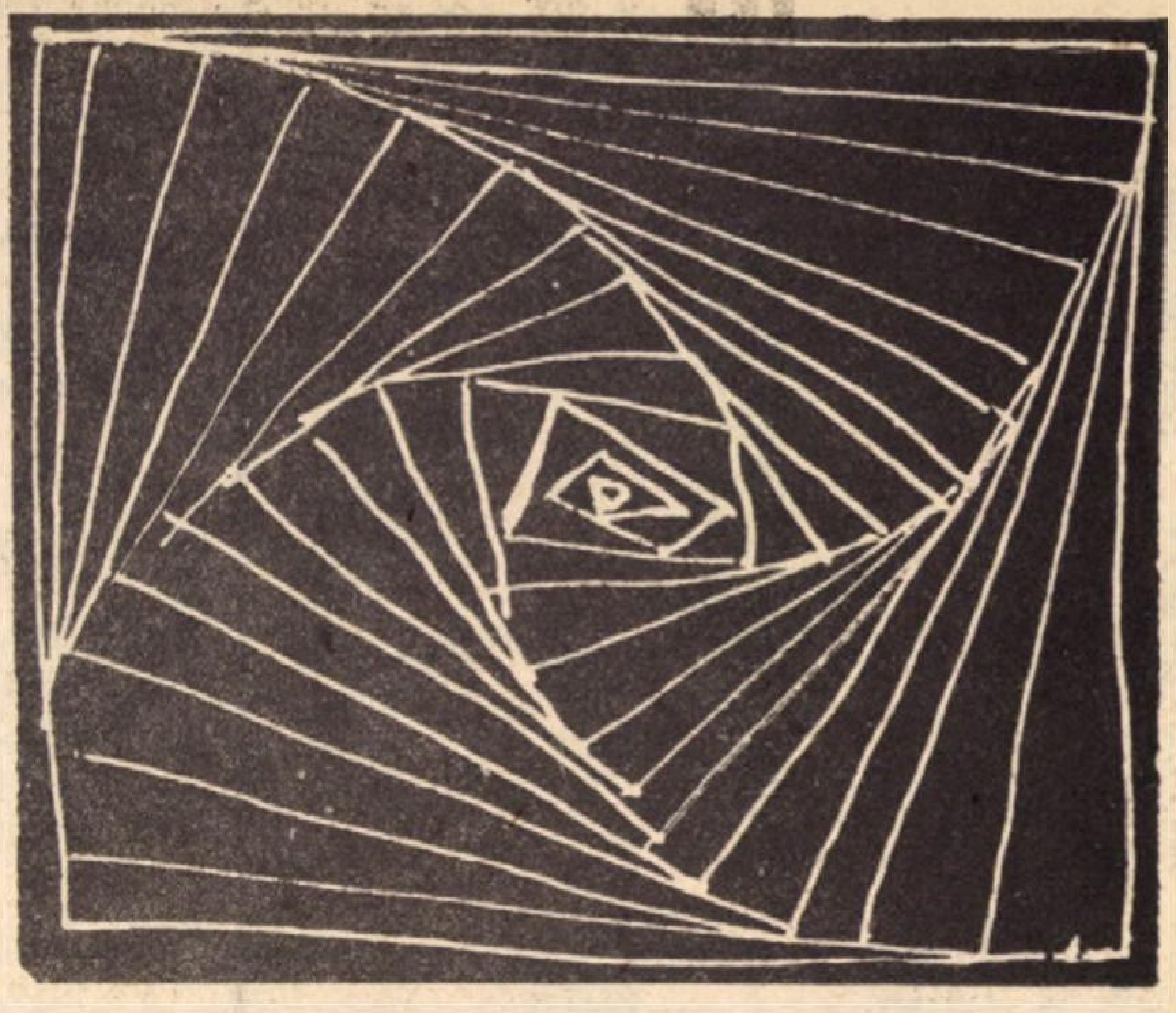

Tabi László: *Nincs menekvés*

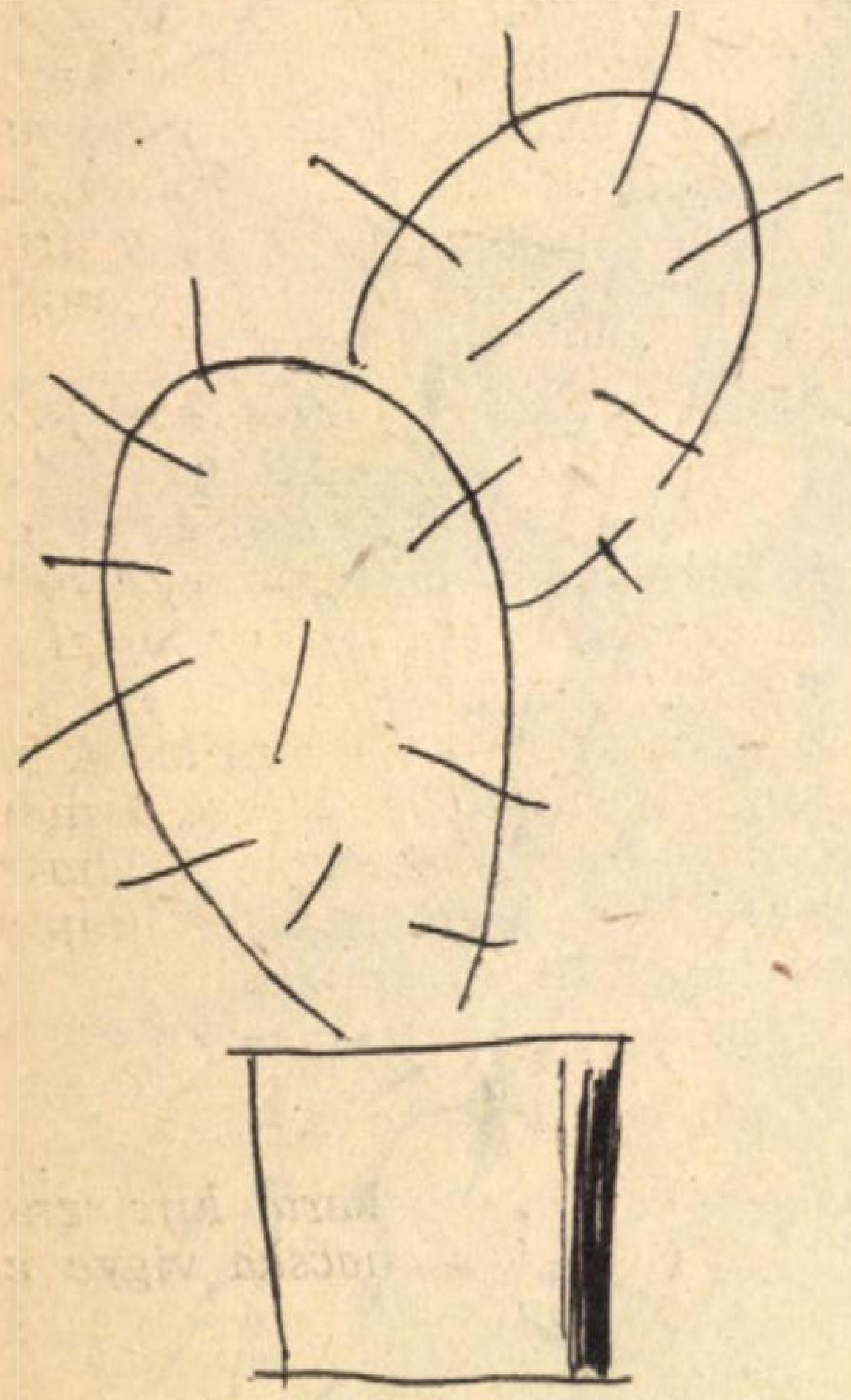

Földes György:

Nincsen rózsa tövis nélkül

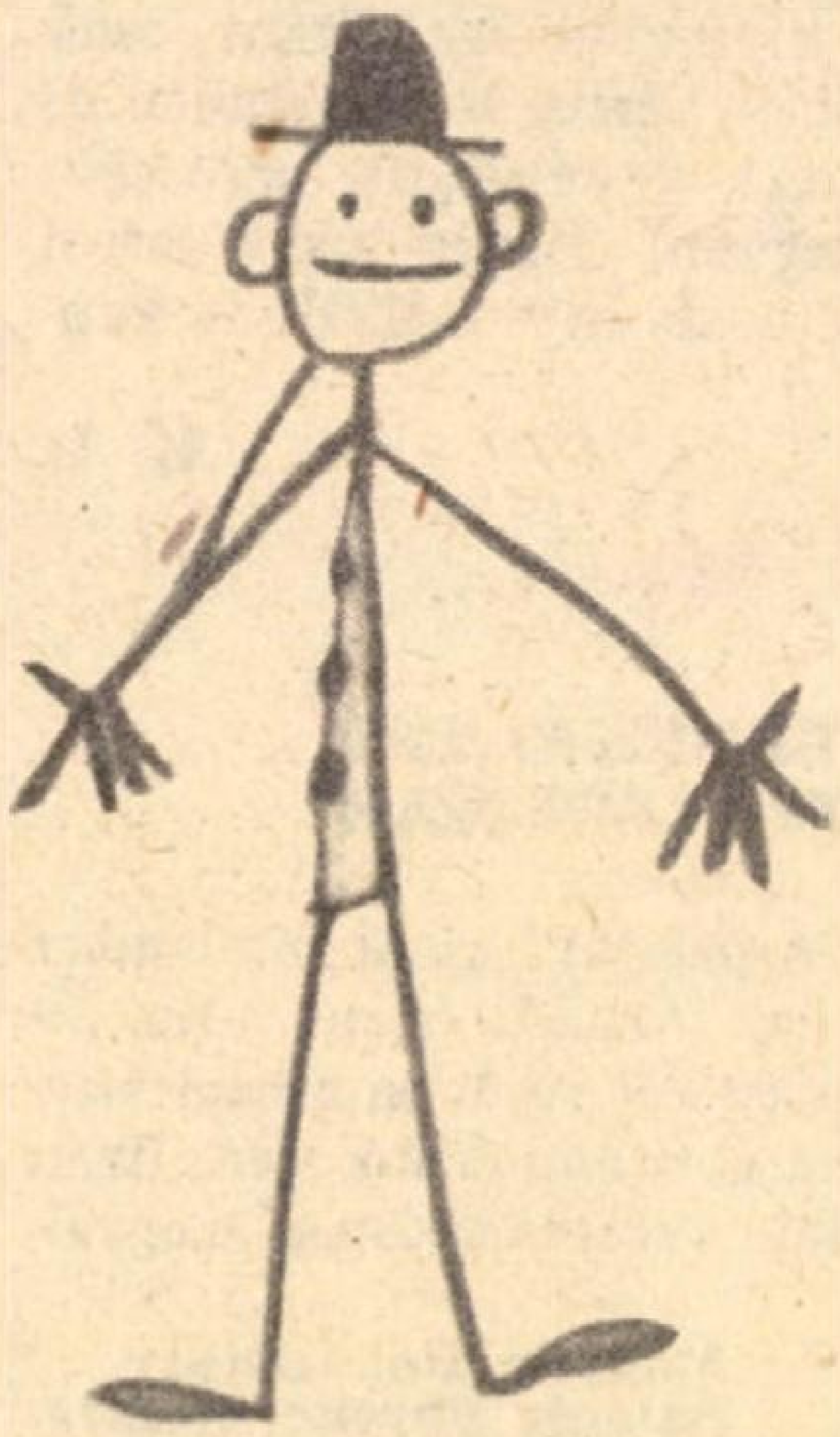

Stella Adorján:

Önarckép Tisza-parti tájban

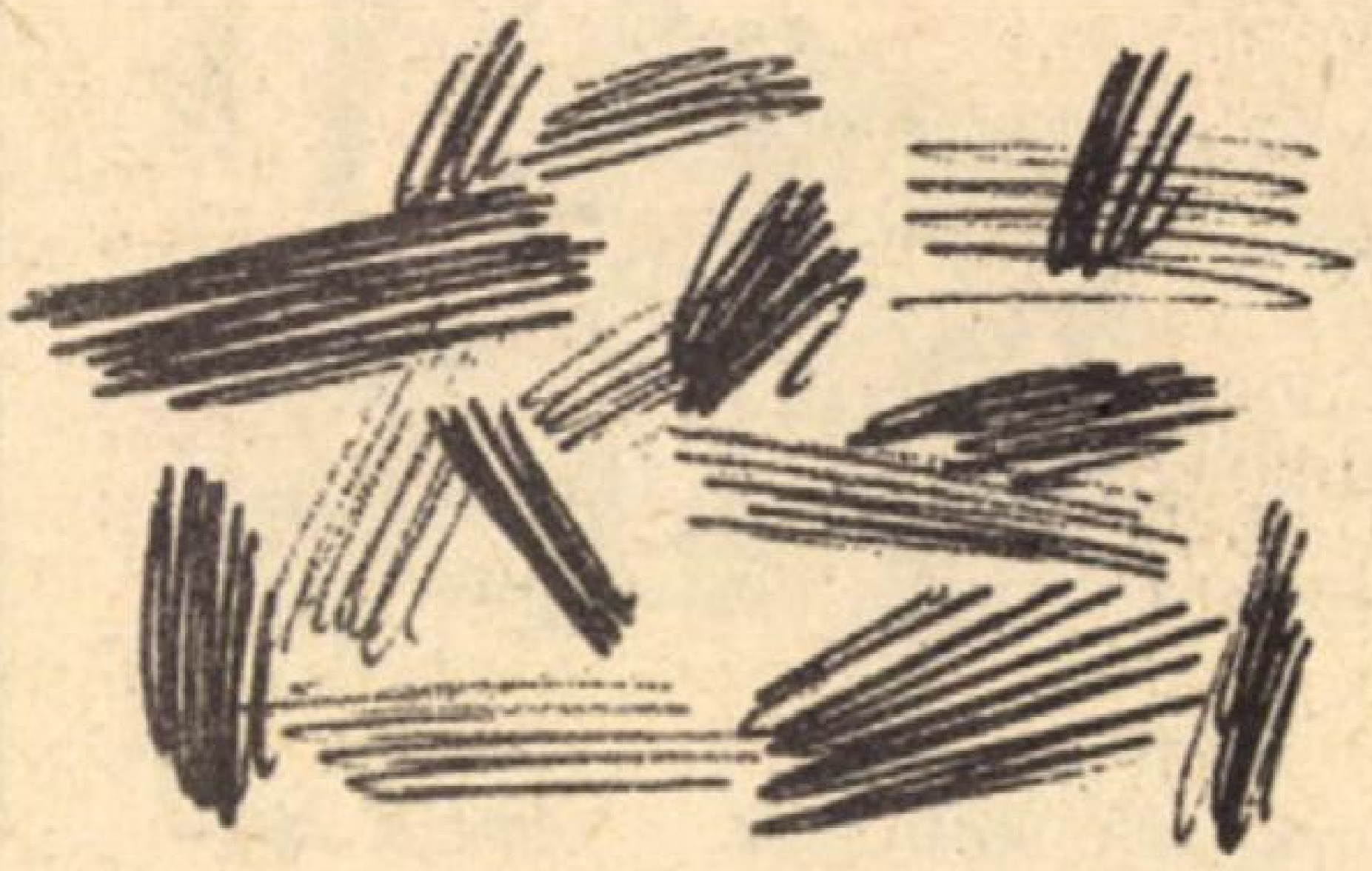

Somogyi Pál: *Nem fog a tollam*

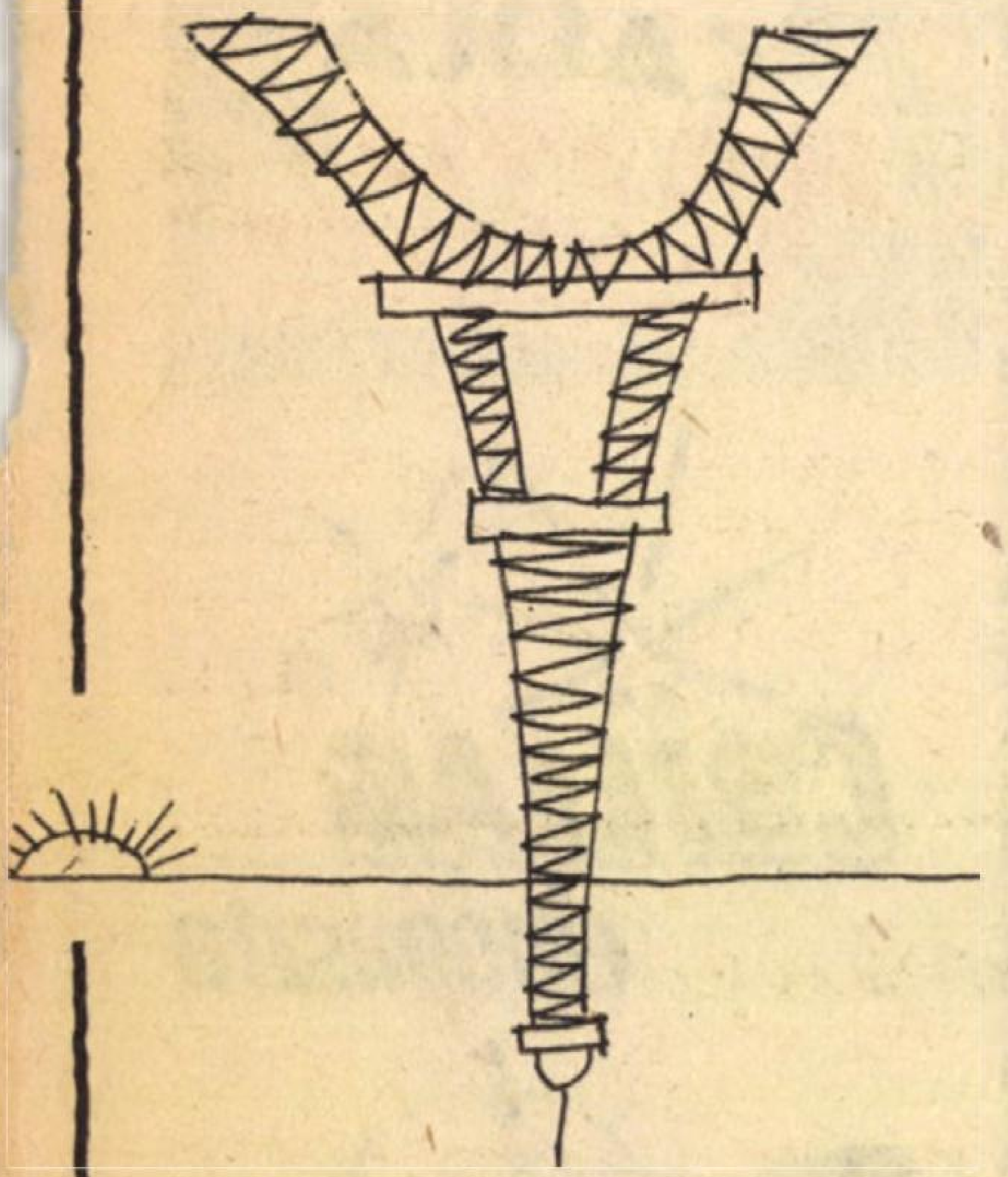

Dalmáth Ferenc: *Délibáb*

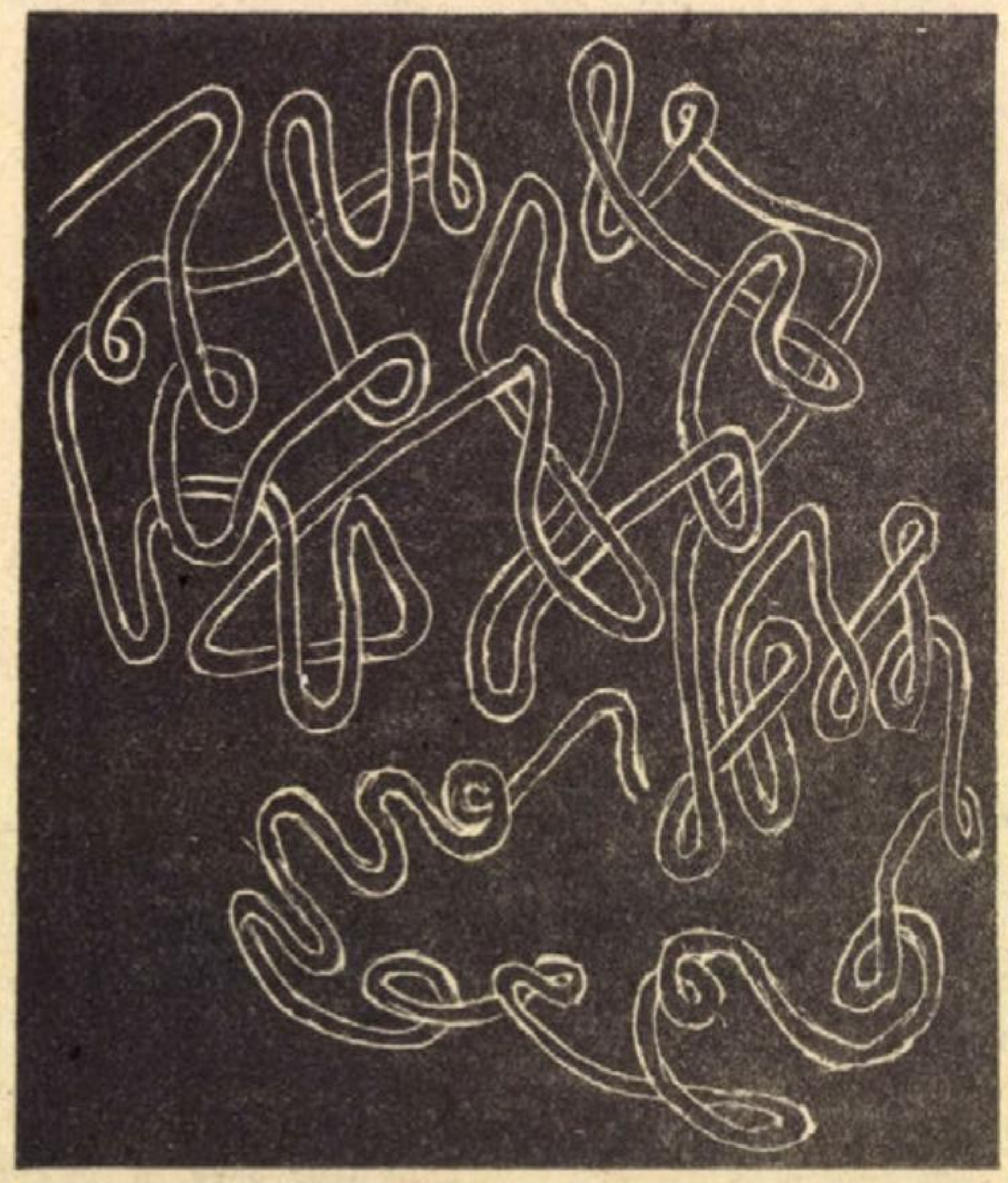

Mikes György: *A lelkem csupa egyszerűség*

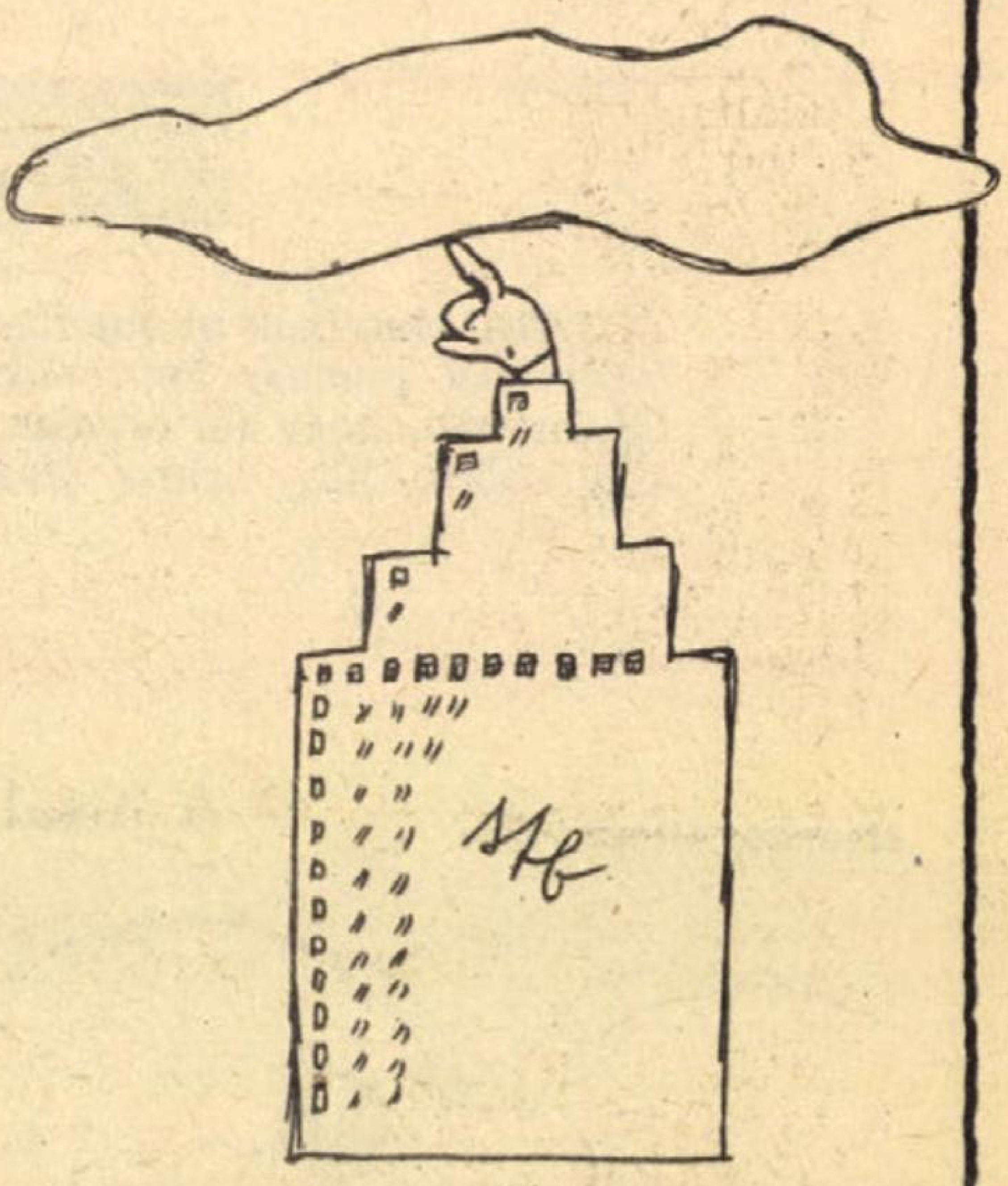

Palásti László: *Felhőkarcoló*

Kürti András:

Változatok egy témára

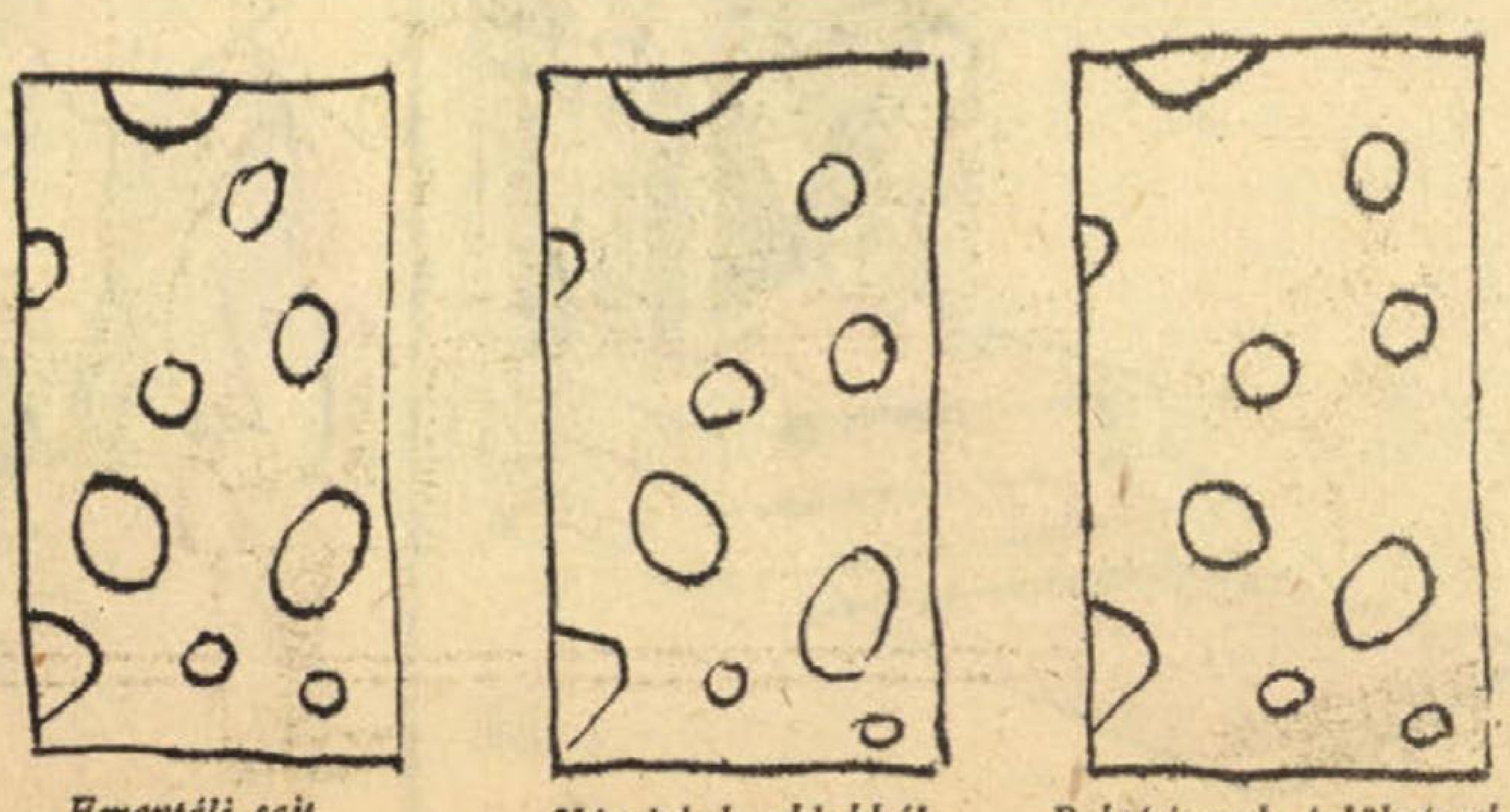

Ementáli sajt

Hópelybek ablakból

Baktériumok felülnézetben

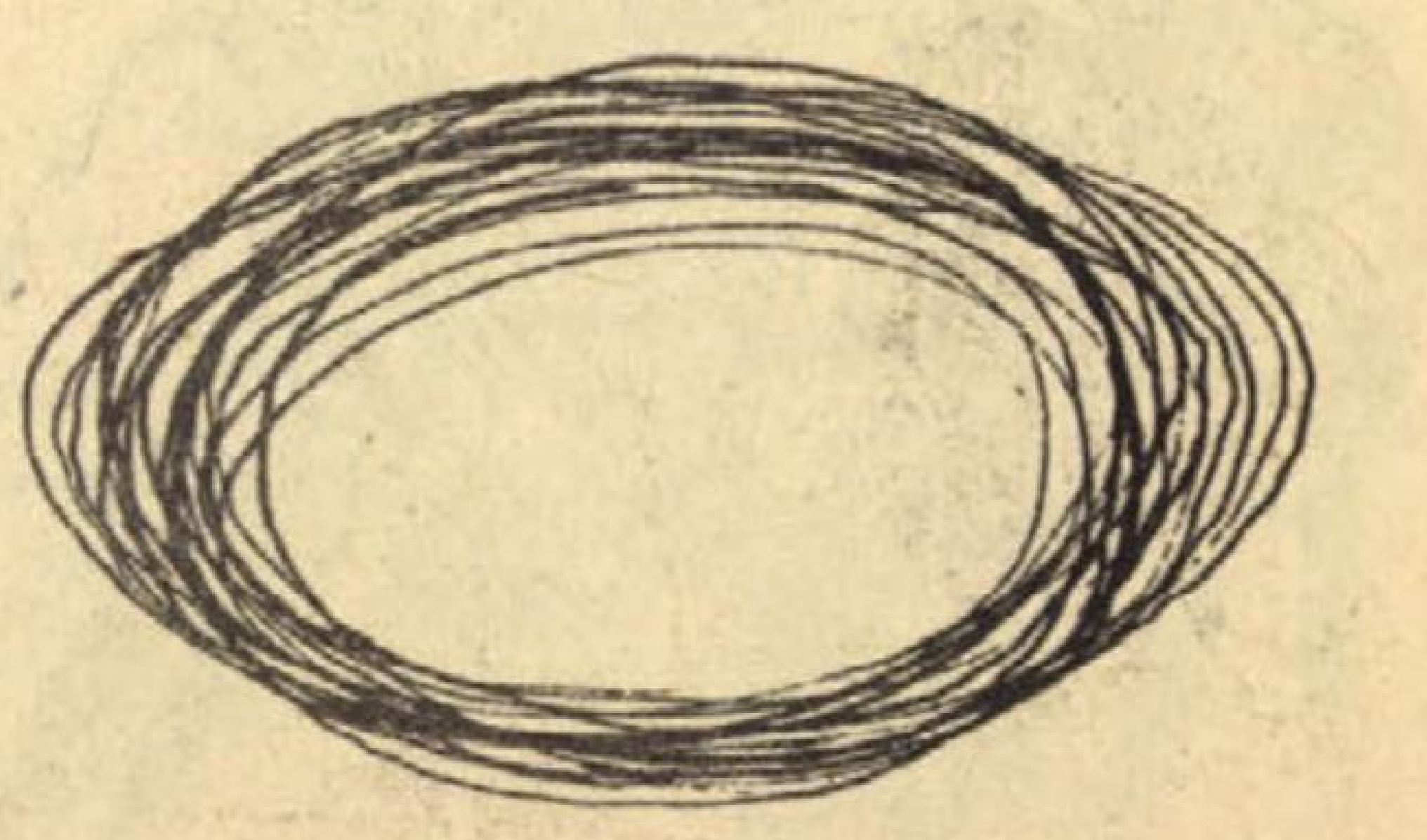

Feleki László:

És mégis mozog a föld! . . .

Sóhaj

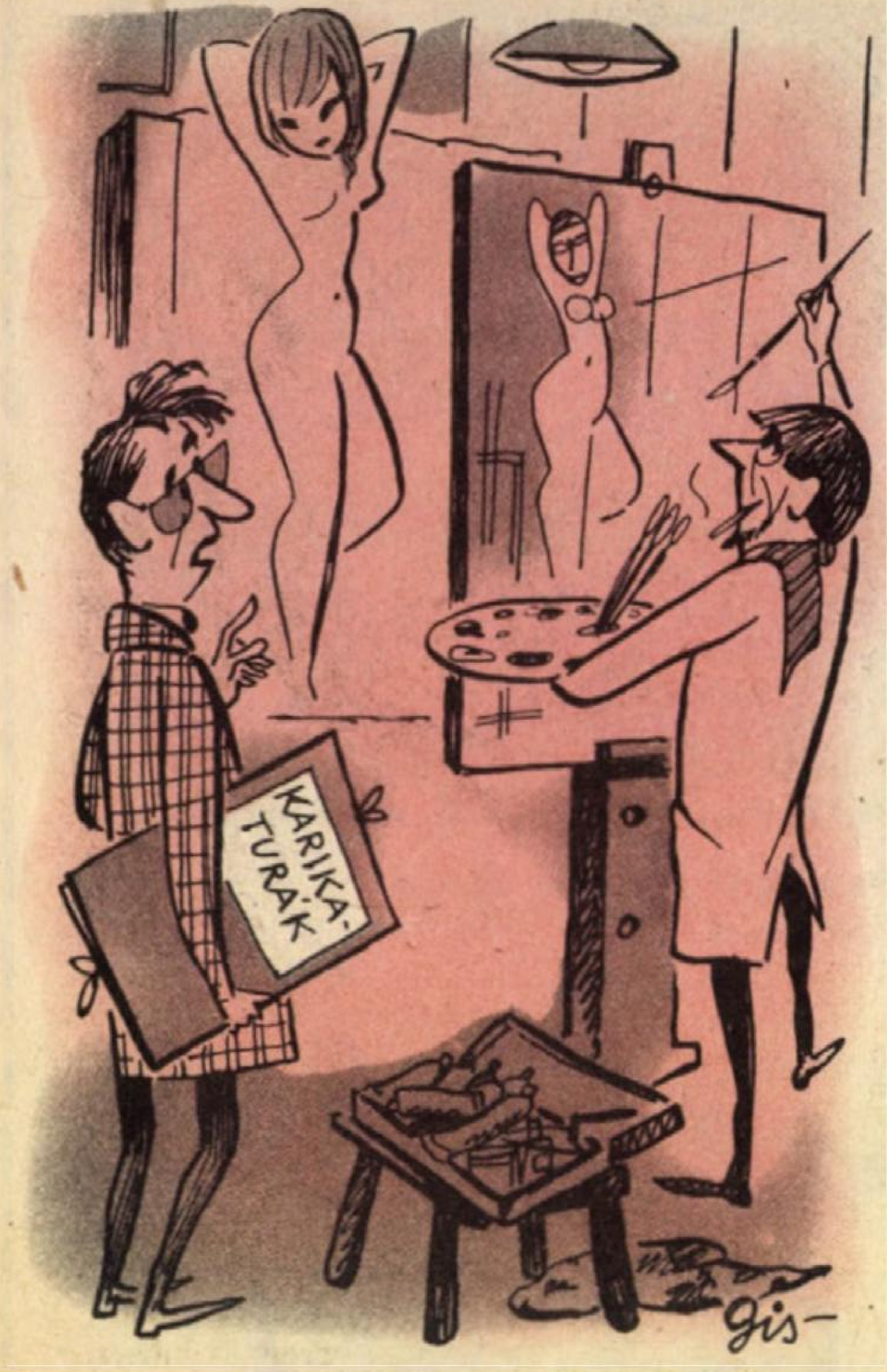

– Jó magának, kollégám, a témája mindig időszerű . . .

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

BENZIN—OLAJ PÉNZÉRT IS KAPHATÓ!

Ez a furcsa felirat két helyen is olvasható a Majakovszkij utcában: a 18. és a 46. számú házak kapubejárata felett. A jámbor járókelő, aki megszokta azt, hogy pénz nélkül sehol semmit nem kaphat, kénytelen arra gondolni, hogy ezek a jótékony célú intézmények kivételes kegyként csak azért fogadnak el pénzt a benzinért és az olajért, mert egyébként szívesebben adnák ingyen. Pedig csak arról van szó, hogy utalvány nélkül is kapható!

K. L.

AZ ÉRDEKELTEK HOZZÁSZÓLNAK

„Baj van az Árpáddal" című bírálatukra közöljük, hogy az Árpád szivar nem kielégítő égőképességéről saját minőségi vizsgálataink alapján is tudomásunk van. Ezért már intézkedtünk receptúrájának megváltoztatásáról.

Magyar Dohányipar
Balogh Ferenc vezérig.

LITERA-RETÚRA

A Ludas Matyinak minapában
Írtam egy pompás humoreszket;
Olyan volt, hogy aki olvassa,
Úgy röhög, hogy szinte reszket.

A következő számban benn volt,
De nem úgy, ahogy én vártam:
Ott volt a pompás humoreszkem
A lap „SAJNOS" rovatában.

Rexa Dezső

Hegedűs István rajza

A királyok történetéből

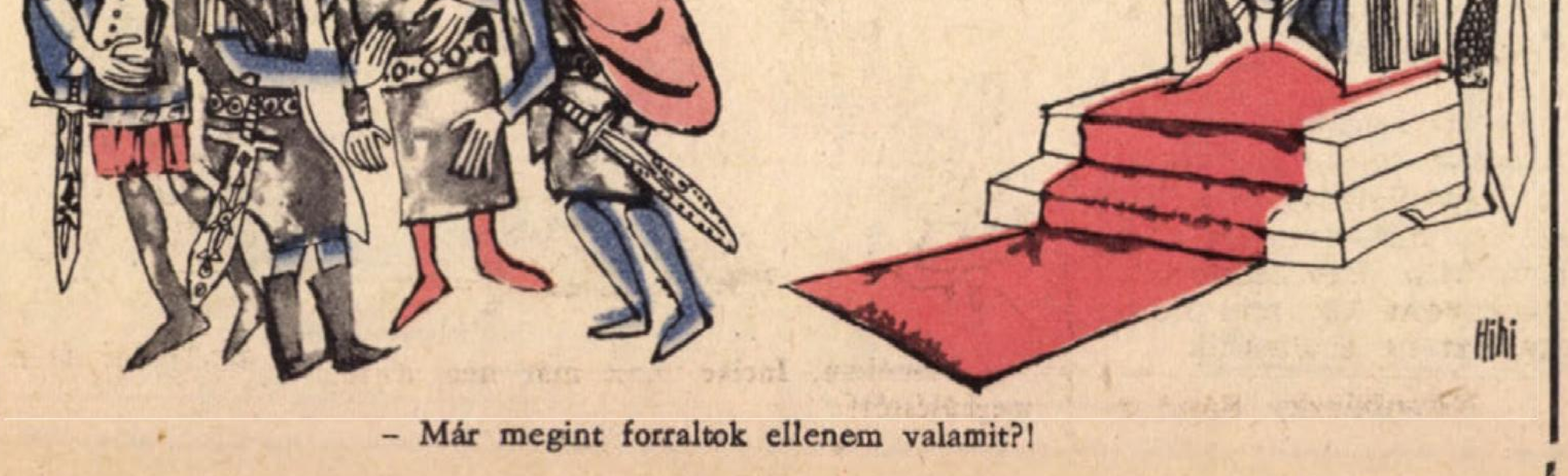

– Már megint forraltok ellenem valamit?!

E heti hirdetéseink

Ecset, víz és szappanozás nélkül kényelmes és gyors a
CAOLA
RAPID
borotvakrém

CSILLAG
cipőpaszta

AMI NEM MEGY

Három évig éjt nappallá téve dolgoztam találmányomon, míg azután egy napon sikerült teljesen és eredményesen befejeznem.

Egy elmés és az írógépnél alig nagyobb szerkezet segítségével a kávézaccból nagy tápértékű fehérjéket kivonatolhatok, mégpedig olyan nagyságrendben, hogy egy kávézaccszemből körülbelül 77 tojásnak megfelelő tápanyag sajtolható ki. Attól eltekintve, hogy e megoldás segítségével megszüntethetnénk a sűrűn lakott ázsiai és afrikai országok élelmezési problémáit, a budapesti tojáshiányon is jelentősen enyhíthetnénk. Ez azonban még nem minden. A sajtolás melléktermékeként olyan olajos hatású anyaghoz jutottam, amely energiaforrásul is felhasználható. Egy kilogramm kávézaccból annyi üzemanyagot nyertem, amely elegendő egy űrhajónak a Föld—Mars útvonal megtételéhez, és egy papírzacskóban is elfér. Ennek az üzemanyagnak egy másik preparátuma tökéletesen pótolja a habarcsot az építkezéseknél, egyetlen csöppje elegendő, hogy egy hatemeletes háznak tökéletes szilárdságot biztosítson, ami által a lakáshiány csökkenése egyes-egyedül a kávéfogyasztás növekedésének függvényévé válik.

Minthogy találmányom beláthatatlan távlatokat nyitott meg, bejelentésemet az illetékesek üdvrivalgással fogadták. A sajtó, rádió, televízió oldalas cikkekben, illetve különkiadásokban számolt be felfedezésemről. Az állami költségvetésben csillagászati összegeket biztosítottak terveim megvalósítására, és tudomásomra hozták, hogy minden kívánságomat teljesítik. Tárcaközi bizottság alakult az esetleges problémák elhárítására. A bizottság tagjainak lakására külön telexvonalat vezettek be, hogy éjszaka is közvetlen érintkezésben lehessenek egymásssal.

Ezek után felszólítottak, hogy még másnap kezdjek hozzá egy kisebb mennyiségű zaccalapanyagból a fehérjék, az üzemanyag és az építőanyag kivonatolásához, és közöljem, hogy e célból milyen helyiségre tartok igényt. Négy egymásbanyíló szobára volt szükségem, és ezirányú kívánságomat közöltem az illetékesekkel. Meg is jelöltem, melyik az üres helyiség, amelyre gondolok.

Másnap tudomásomra hozták, hogy a szóban forgó helyiség nem jöhet számításba, mert ott a kerületi vendéglátóipar reprezentatív szafaládégrillt kíván berendezni, de a szomszédban van egy kitűnő bérlemény, azt megpróbálják...

Kiderült azonban, hogy ez a másik is foglalt, mint a Borzvadász Egyesület kultúrotthona, ahol minden két évben tisztújító közgyűlést tartanak.

Akadt volna egy takaros helyiség a szomszédos kerületben, de arról le kellett mondanunk, mert a PŐKISZ hurkoló Ktsz selejtraktára volt, amely állandóan fejlődik és terjeszkedik.

Tovább kutattunk, de az összes megfelelő helyiségek foglaltak voltak, s valamennyien fontos népgazdasági, vagy társadalmi célokra. Az egyikben a Felszámítoló Hivatal népi együttesének ruhatára tanyázott, a másikban töltőtolljavító műhely volt. Az összes többiben totó—lottó iroda, illetve a nemtudommicsodának a budapesti kirendeltsége.

Nem vagyok önző, be kellett látnom, hogy első mégis a népgazdaság érdeke. Eladtam hát összegyűjtött három kiló kávézaccomat, mert elvem az: ami nem megy, azt ne erőltessük.

Novobáczky Sándor

SAJNOS...

Nem közölhető kéziratot küldtek:

T. Sándor, Bp. VII., Rákóczi út. – K. József, Bp. VII., Landler Jenő u. – H. Teréz, Bp. II., Mártírok útja. – E. István, Bp. X., Gergely u. – F. Dezső, Bp. XIX. – V. Imre, Bp. VI., O u. – B. Mariann, Bp. VI., Dózsa Gy. u. – H. Gábor, Bp. VI., Hunyadi tér. – J. Zs. Bp. XVIII. – F. György, Kunszentmárton. – H. Rezső, Bp. VIII., Baross u. – L. Domokos, Bikal. – B. Erzsébet, Iklad. – S Gyula, Bp. III., Csillaghegy.

Sz. Kálmán, Alsógöd — „Riválisok" — H. R., Bp. XXI. — S. Jánosné, Bp. V., Városház u. — Sz. István, Pestújhely — K. Viktor, Gödöllő.

Az 1001-ik...

Szür Szabó József rajza

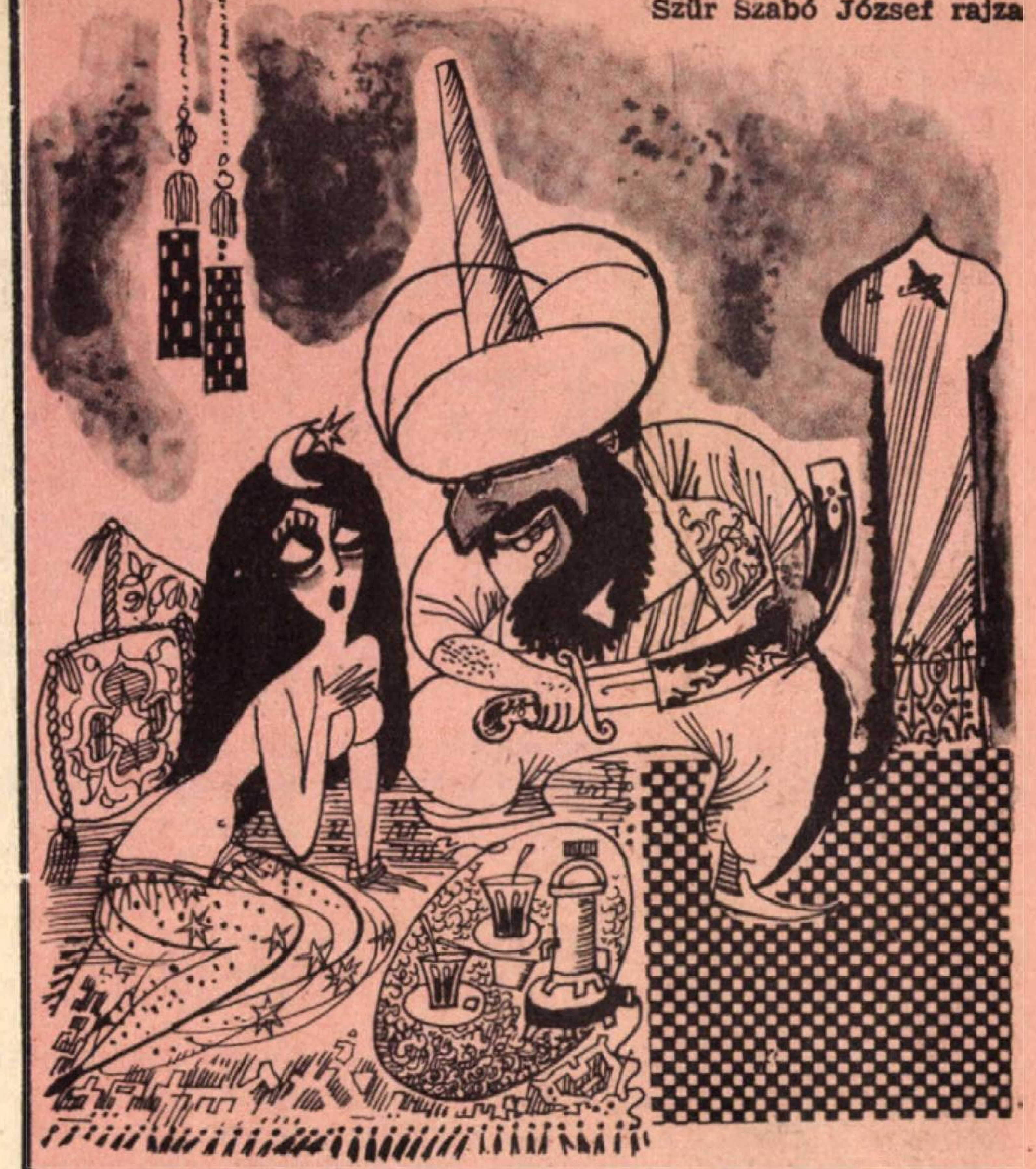

– Várj egy percig, bülbülmadaram, csak szétverem a puccsistákat, aztán mesélhetsz tovább...

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

MIÉRT NINCS SZEMÜVEGSZÁR?

Óvodista fiam, eléggé el nem ítélhető módon, nem veszi tekintetbe a közgazdasági realitásokat és folyton verekszik. A gyakori bunyózásnak rendszerint a szemüvegszár az áldozata, no, meg én, aki hetek óta járom az Ofotérteket és az optikai műhelyeket, de szemüvegszár sehol. Több esztendős gyakorlatból tudom, hogy a szemüvegszár-utánpótlás megszervezésének bonyolult feladatával nem képes megküzdeni kereskedelmünk. Javaslom tehát egy olyan rendelet kiadását, amely egyszer s mindenkorra hatályon kívül helyezi a gyenge szemű gyerekeket.

(-nős)

Legénylakáson

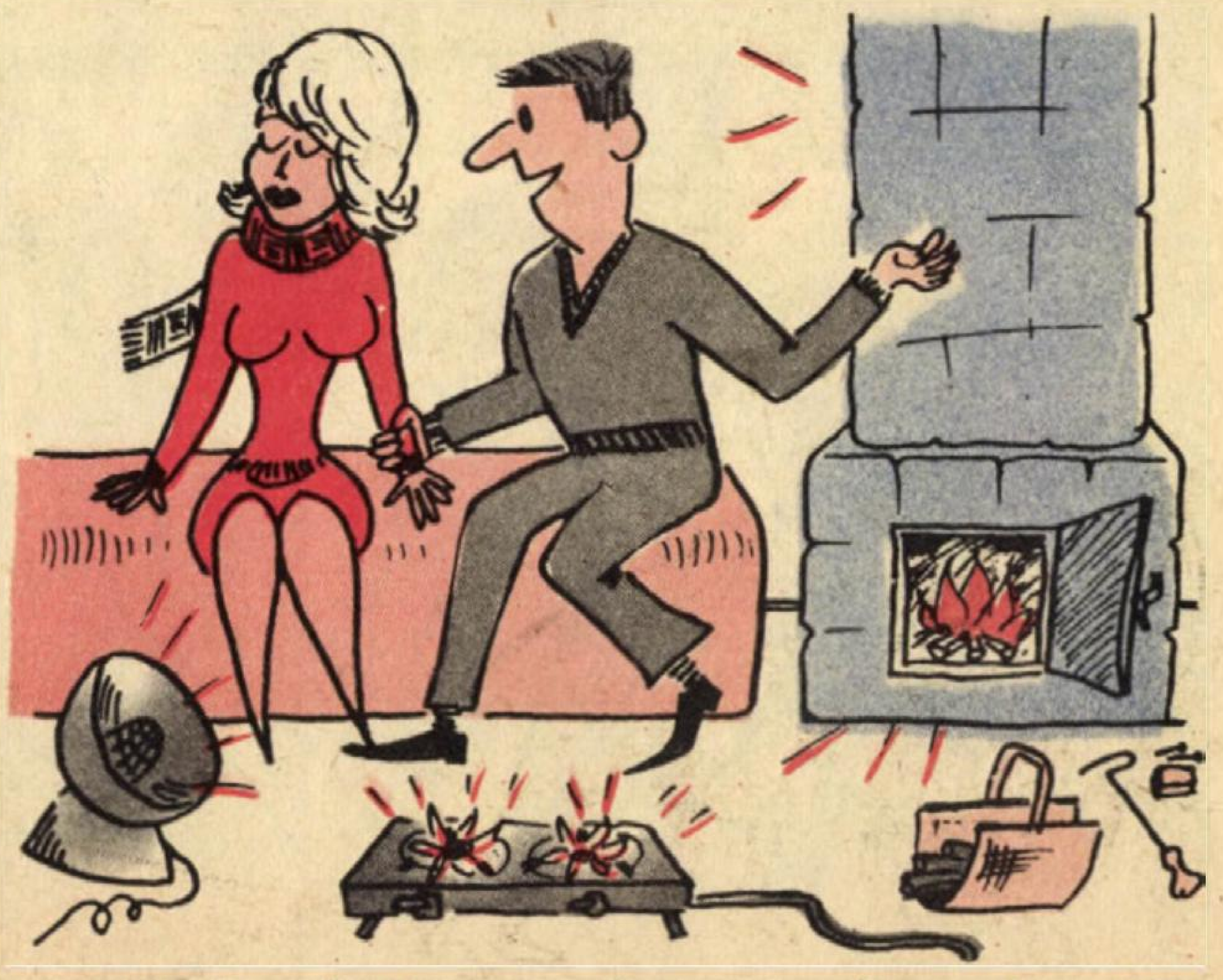

– Remélem, Incike, most már nem mondja azt, hogy fél a meghűléstől!

Megélte!

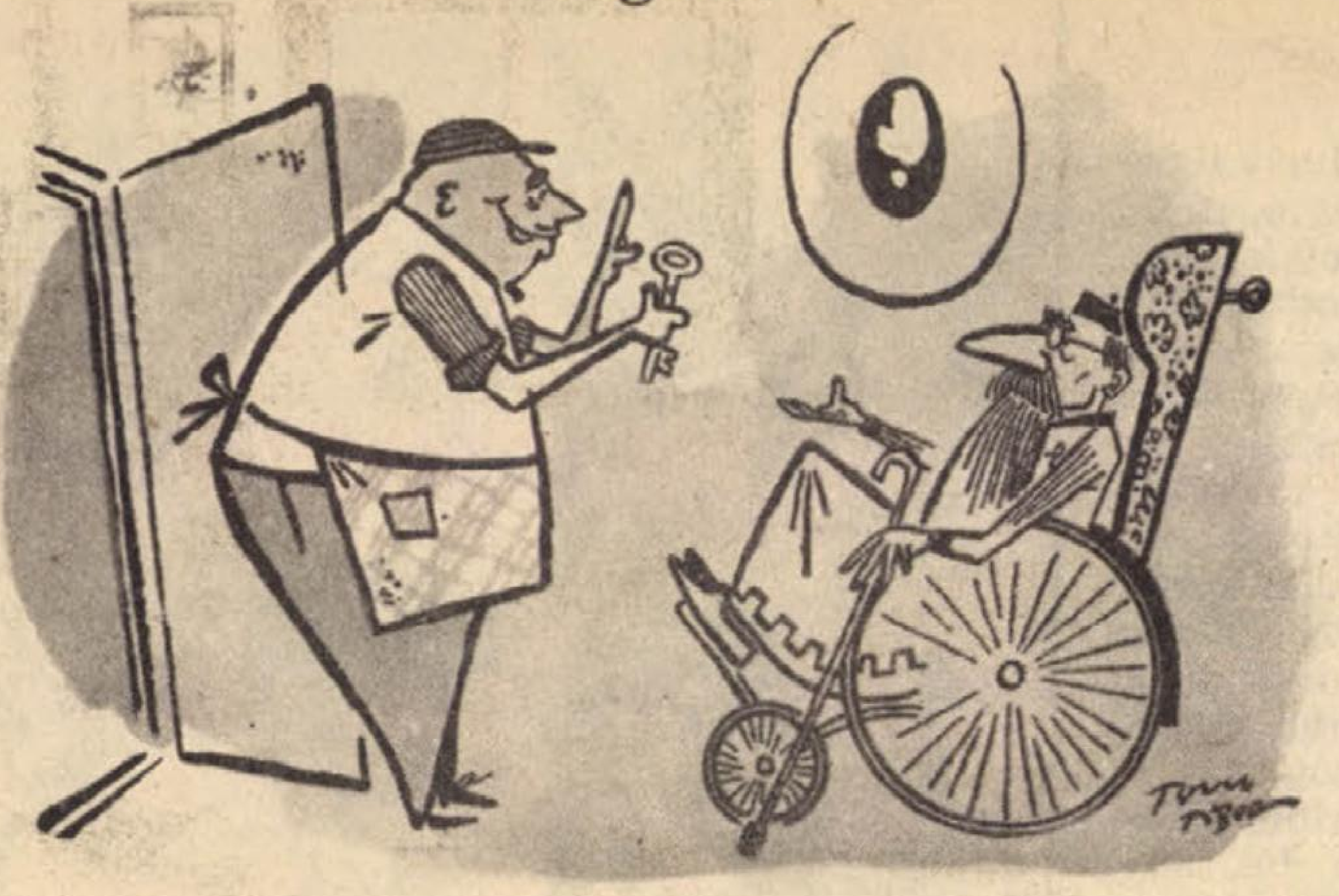

– Na, Kovács lakótárs, itt hozom a kapukulcsot, most már nem kell ácsorogni a kapu előtt, ha hazajön a tánciskolából . . .

KI AZ A LEHÁR...?

„Víg özvegy", „Luxemburg grófja", „Cigányszerelem", „Éva", Frasquita", „Paganini", „Pacsirta", „Cárevics", „A mosoly országa" — ki ebből, ki abból az operettből szeret dúdolgatni fülbemászó, szívcsiklandó részleteket, ki egyik, ki másik, ki éppen több vagy sok dalművéből ismeri — Lehár Ferencet.

I. Ferenc József ő császári és királyi felsége nem erről az oldaláról ismerte Lehárt, másként tartotta számon. Úgy tartotta számon, mint a szolgálati szabályzattal ellentétes magatartású, fegyelmet szegő katonát...

Pedig Lehár a szorgalom és lelkiismeretesség mintaképe volt. De hát mindenkin erőt vesz néha a végső kimerültség, mindenkinek vannak gyenge percei. Mikor Operaházunk 1899. május 2-án a később Tatjánának átkeresztelt „Kukuska" című operáját, első dalműszerzeményét bemutatta — a próbák, az izgalmak, no meg az elmaradhatatlan „drukk" teljesen elcsigázták az ifjú szerzőt. Minthogy abban az időben még katonabandát dirigált, fáradtságára és a premierre való tekintettel eltávozást kért parancsnokságától és másnap nem vonult ki a Ferenc József tiszteletére rendezett díszszemlére. A király, aki hallott róla, hogy a „Kapellmeister" civilben zeneszerző, be akarta magának mutattatni Lehárt, s igen méltatlankodott, mikor jelentették, hogy a díszszemlén nem a komponista, hanem egy tambourmajor áll a katonazenekar élén...

Tíz esztendő múlva, Lehár dicsőségének teljében, valaki szóbahozta I. Ferenc József előtt a világhírű zeneszerző nevét. Őfelsége egy kicsit eltűnődött, aztán elborult a tekintete.

— Á, Lehár — mondta ingerülten. — Tudom már, ki az a Lehár... Az az a katonakarmester, aki egyszer Budapesten nem rukkolt ki...

Békés István anekdotáskönyvéből

Az örök szerelem titka

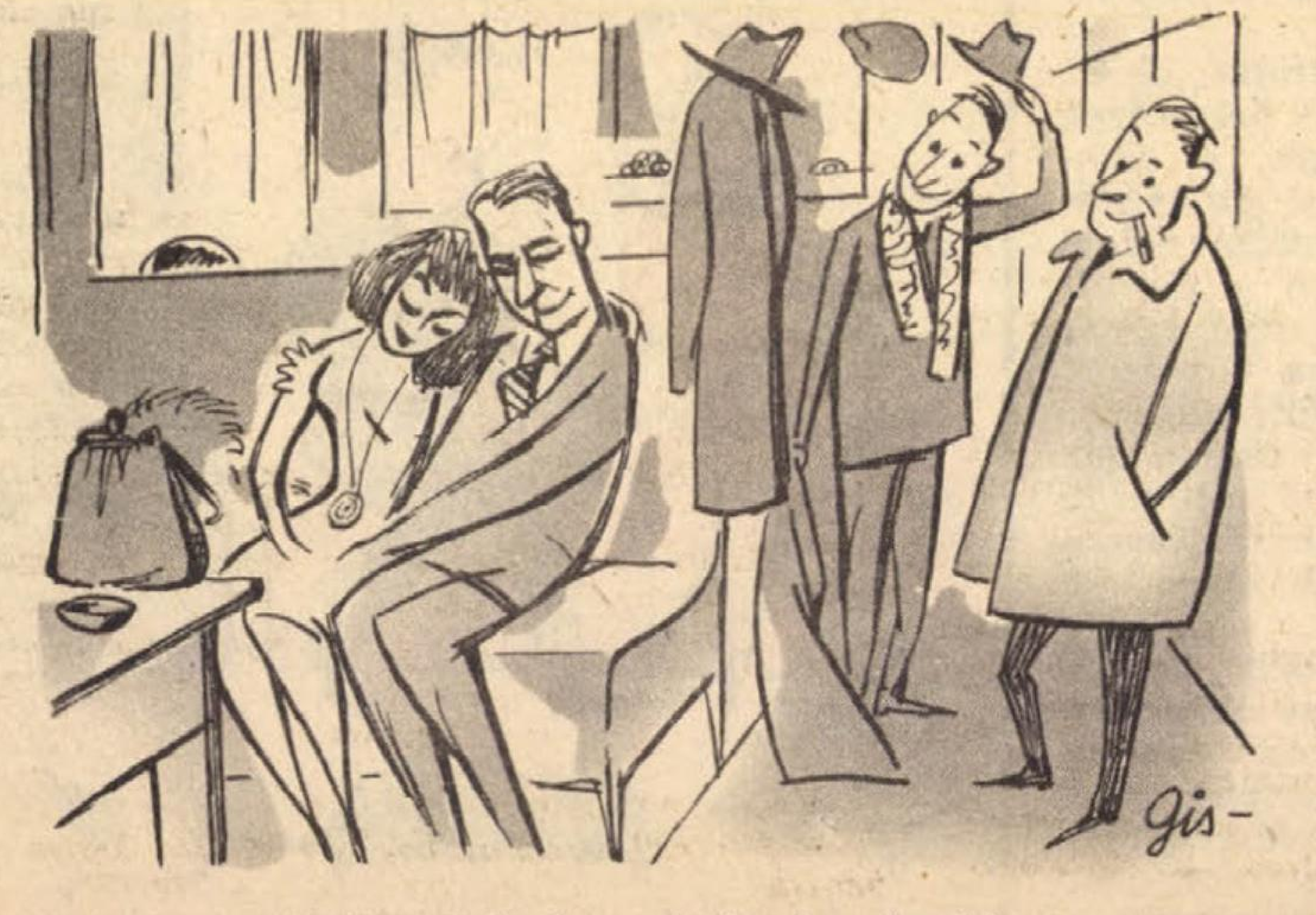

– Amióta elváltak... elválaszthatatlanok!

EZT OLVASTUK

Már akkor is?

A Magyar Nemzet az Eszterházy kincseket ismertette, többek között a *féldrágakőből kalapált* Zápolya-serleget. Ma is rejtély: milyen kalapáccsal, meddig és hogyan kalapált az ötvösművész, hogy végül serleggé sikerült formálnia az üvegszerűen törékeny, rideg kristályt. Fennforog a gyanú, hogy stikiben nem is kalapálta, hanem véste, smirglizte, csiszolta, de hogy több munkaórát számolhasson el, a kevésbé termelékeny technológiát, a kalapálást szerepeltette a munkalapon.

Mit szólna ehhez Lavoisier?

Az Esti Hírlap a János-kórház fűtési problémáival foglalkozván felemlíti, hogy a kazánokba naponta egy vagon szenet kell belapátolni, naponta két vagon salakot kihordani. Az anyag megmaradásának törvénye a Városmajor környékén nem érvényes!

Drótban az igazság...

A Szolnokmegyei Néplap közölte: megkezdték a villanyhálózat bővítését Rákóczifalván, több mint hatszázezer forintos költséggel, minthogy három *köbméter* hosszúságú új vezetékkel egészítik ki. A költségelőirányzatot túlzottnak tartjuk! Három köbméter pontosan 3000 liter, egy liter vezeték ezek szerint több mint 200 forintba kerül. Ez sok, ennyit még a Nagymező utcai Budapestben sem mernek elkérni egy liter villanydrótért, azaz – bocsánat – balatoni furmintért.

Szerződnek a szárnyasok

A baromfifelvásárlás sikeréről adott hírt a Kisalföld: „200 eladásra szerződött libát vettek át a háztáji gazdaságoktól." Butuska libuskák, hát nem tudták, hogy amikor megkötötték a szerződést, saját halálos ítéletüket írták alá! Még akkor is, ha mint analfabéták, nem is írták alá a kontraktust, hanem csak lepecsételték!

Agresszió

A Békésmegyei Népújság közölte, hogy Kirgízia déli hegyvidéke felett, háromezer méter magasságban, két kondorkeselyű megtámadott egy repülőgépet.

Nemcsak kötekedő, de rendkívül szívós madarak lehettek. Arra is tellett az erejükből, hogy miután a dél-amerikai Andokból – tudvalevőleg itt van a kondorkeselyűk hazája – Kirgíziába repültek, még légi csetepatét is provokáljanak.

Remélhetőleg a kirgiz homoki mormoták megőrzik nyugalmukat, és retorzióként nem ostromolják meg az argentin országutak járműveit.

Dr. Árgus

KÜLFÖLD humora

STEFAN SABO:

REJTÉLY

Az „Előre" gyár rejtélye nem hagyott nyugodni. Elhatároztam: ha törik, ha szakad, lerántom a leplet a titokról. Sokáig törtem a fejem az eseten, tanulmányoztam az üzem történetét, átolvastam az egyetemi könyvtárban a vonatkozó detektívirodalmat. Végül alaposan felkészülve, népi ellenőrnek maszkírozva, beállítottam az üzem igazgatójához. Arra kértem, hívassa be a főmérnököt, főkönyvelőt és a személyzeti osztály vezetőjét. Ezután elkértem a tervteljesítési adatokat, a legjobb dolgozók névsorát és a prémiumlistát. Rövid tanulmányozás után rájöttem, hogy gyanúm beigazolódott. Az üzem vezetősége lábbal tiporta az igazságot: nem mende-monda az, hogy itt klikkrendszer uralkodik, és a premizálásnál súlyos visszaélések történnek.

Megállapítottam például, hogy az újító Varga Mihály és az aranykezű Lakatosné nem szerepelnek a prémiumlistán, sőt a legjobb dolgozók névsorában sem. Micsoda maffia uralkodik itt?! Ki szedi fel a prémiumot, és ki aratja le az arra érdemesek helyett a dicsőséget?!

– Dolgozik itt maguknál valami Lakatosné? – kérdeztem az igazgatótól.

– Igen – felelte –, gyenge munkaerő, sűrűn hiányzik, sok selejttel dolgozik.

Ezután megkérdeztem: miért nem szerepel a prémiumlistán Varga Mihály?

– Iszik – vágta rá szemérmetlenül az igazgató. – Megbízhatatlan ember, rossz munkaerő.

Ekkor már nem bírtam tovább, előrántottam újságíró igazolványomat, és a mellüknek szegeztem a kérdést:

– Azonnal mondják meg, mi történik itt? Miért ócsárolják legjobb dolgozóikat?

Az igazgató elsápadt és én arra gondoltam: hű, micsoda botrány lesz, ha megírom ezt a cikket, és milyen nagy fiú leszek a szerkesztőségben!

– Tegyenek töredelmes vallomást . . .

– Valóban nincs értelme a kertelésnek – mondta magábaroskadva az igazgató –, hiszen, úgy látom, ön már mindent tud. Lakatosné és Varga Mihály vállalatunk büszkeségei, nekik köszönhetjük, hogy túlteljesítettük a tervünket, újításaikkal milliókat takarítottunk meg, velük áll vagy bukik az üzemünk!

– Lakatosné új munkamódszert vezetett be nálunk – folytatta a főmérnök –, ezt átadta dolgozótársainak is, és ezzel ötven százalékkal növeltük a termelést. Remek, kulturált munkaerő, ő a balesetvédelmi felelős, a ping-pong szakosztály vezetője, és színjátszócsoportunk büszkesége.

– És mi van Varga Mihállyal?

– Varga az üzem motorja – felelte lelkesen a főmérnök. – Új gépeket konstruált, ezzel üzemünk az elmúlt években két és fél milliót takarított meg, ő a sakk-kör és az antialkoholista egylet elnöke.

– De hiszen még az előbb azt mondták, hogy iszik! – szóltam elámulva. – Mindkettőt a földig lerántották. Miért?

– Féltünk – jegyezte meg az igazgató.

– Mitől féltek?

– Öntől, az újságoktól, a közvéleménytől, a társadalomtól! – felelte a személyzetis.

– Féltek, mert más kapta meg az őket megillető prémiumot! – pirítottam rájuk.

– Nem! – felelte a főkönyvelő. – A pénzt megkapták, csak nem prémiumként . . . Ezt bizonyítani is tudom . . .

– Nem értem, miért kell ezt burkoltan tenni, miért titkolják el kiválóságaikat, ahelyett, hogy büszkélkednének velük?!

– Egyszerűen azért, mert nem akarjuk, hogy úgy járjunk velük, mint két év előtt Ficekkel . . . – válaszolta a főmérnök. – Agyondicsértük, hatalmas újítói díjat kapott, az újságok elkezdtek írni róla . . .

– És ez a baj? – kérdeztem csodálkozva.

– Hogy baj-e? Katasztrófa! – kiáltott fel az igazgató. – Az újságcikkek után jött a TV-interjú, beválasztották különféle bizottságokba, tanácstag lett, tanfolyamokra küldték, bankettekre volt hivatalos, beszámolókat kellett tartania . . . Szóval, mindenre jutott ideje, csak éppen dolgozni nem. Visszaesett a termelés . . . Nyertünk egy közéleti személyiséget, de elveszítettük az üzem legjobb dolgozóját . . . Könyörgünk, maga se írjon róluk, ne dicsérje őket! – kérleltek összetett kezekkel.

– Nem tehetem! – válaszoltam. – A világnak meg kell tudnia az igazságot, az ilyen kiváló szakembereknek nem csak anyagilag, de erkölcsileg is meg kell kapniuk a jutalmat.

– Szóval, megírja! – kérdezte szomorúan a főmérnök.

– Meg – válaszoltam, de most már nem olyan határozottan.

– Kár értük! – sóhajtott fel az igazgató. – Olyan kiváló szakemberek!

Szlovákból fordította:
Gerényi Tibor

TELEVÍZIÓ

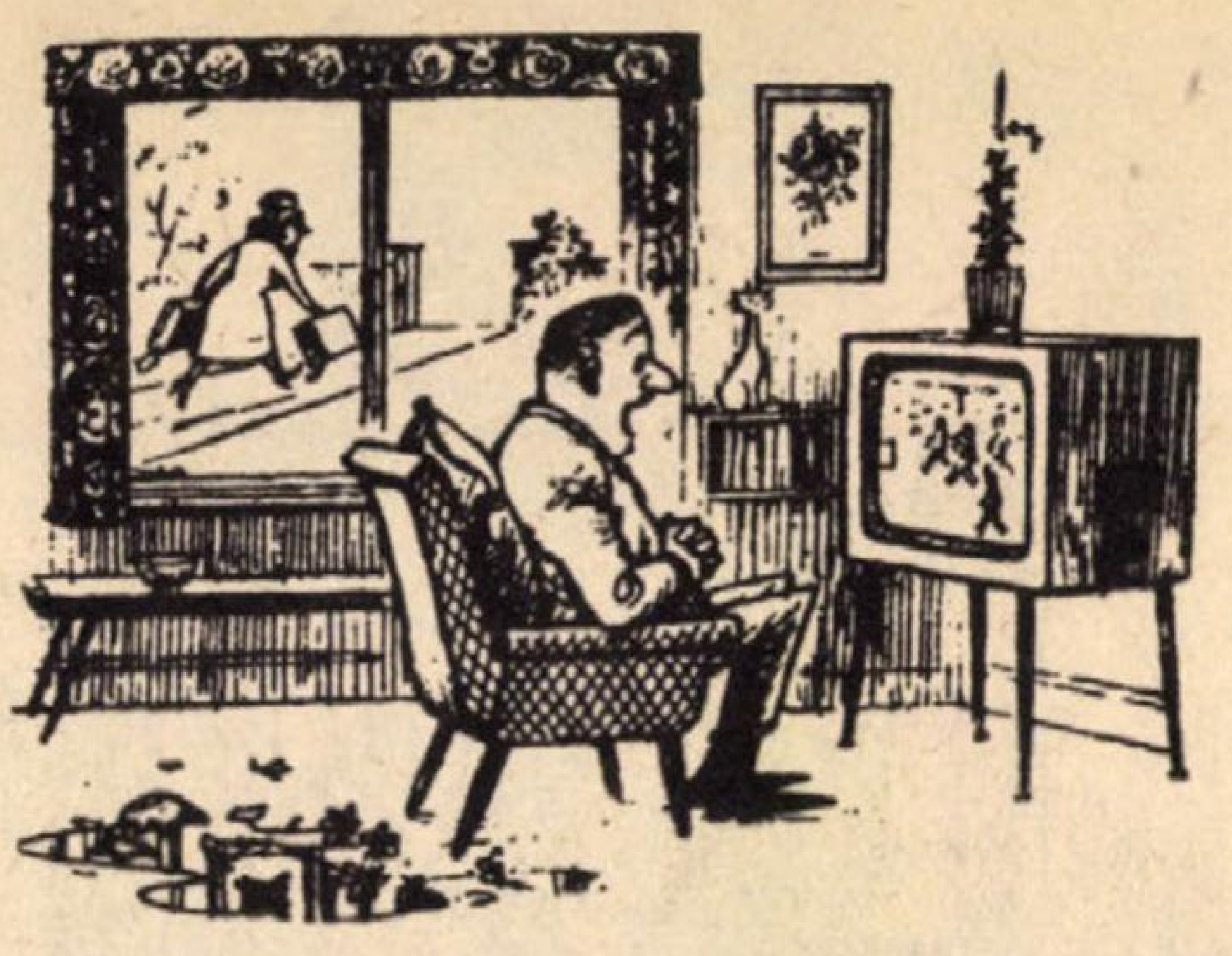

– Mit mondtál az előbb, drágám?

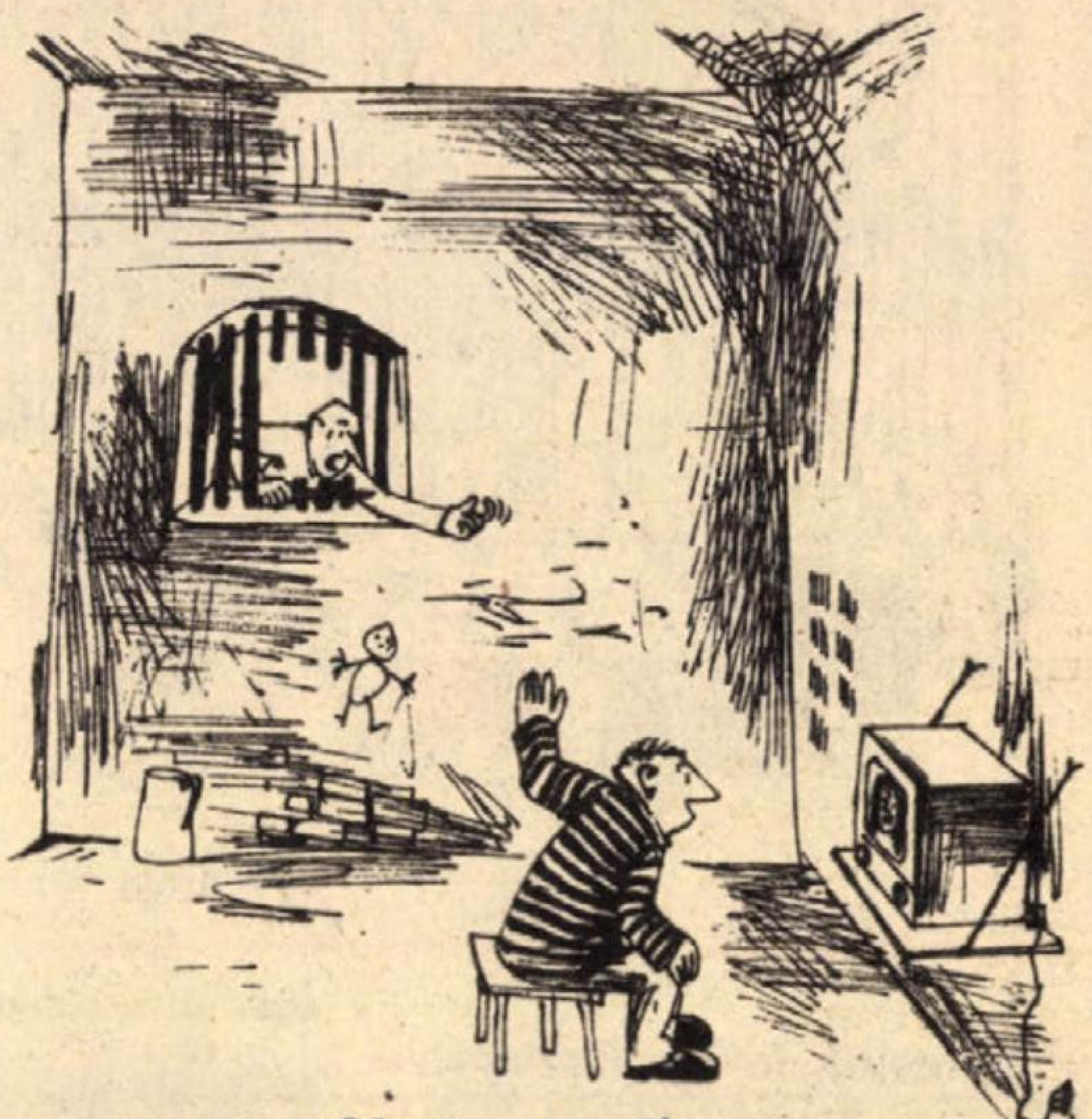

– Most ne zavarj! . . .

(A berlini Eulenspiegelből)

3 Swift anekdóta

Történelem

A világirodalom egyik legnagyobb szatirikus írója a magánéletben is gúnyolta a fontoskodást és nagyképűséget.

Egyszer egy főúr megkérdezte tőle:

– Ugyebár, maga is nagy véleménnyel van Angliáról, és történelmünk ragyogó alakjairól?

– Hogyne – válaszolta –, de feltűnőnek tartom, hogy annyi reményteljes hercegünk és oly sok elviselhetetlen királyunk volt.

Az ajtó

Swift nem szerette, ha személyzete nyitva hagyta szobája ajtaját. Egyszer egyik szolgálólánya arra kérte őt, hogy engedje el testvéréhez, aki tíz mérföldnyi távolságban lakott. Swift nemcsak engedélyezte a látogatást, hanem meghagyta a lánynak, hogy nyergeltessen meg egy lovat, és azon tegye meg a hosszú utat. A szolgáló boldogan távozott – és nyitva hagyta az ajtót. Negyedóra múlva Swift egy lovast küldött a lány után és hazarendelte. Amikor a szolgáló belépett a szobába, gazdája rászólt:

– Csukja be az ajtót, s aztán folytathatja az útját . . .

Stílus

Valaki megkérdezte Swifttől:

– Mit kell csinálni, hogy jó stílusa legyen az embernek?

– Semmi sem egyszerűbb! Csak arra kell ügyelni, hogy a megfelelő szót a megfelelő helyre tegyük.

A dzsungel

Mészáros András rajza

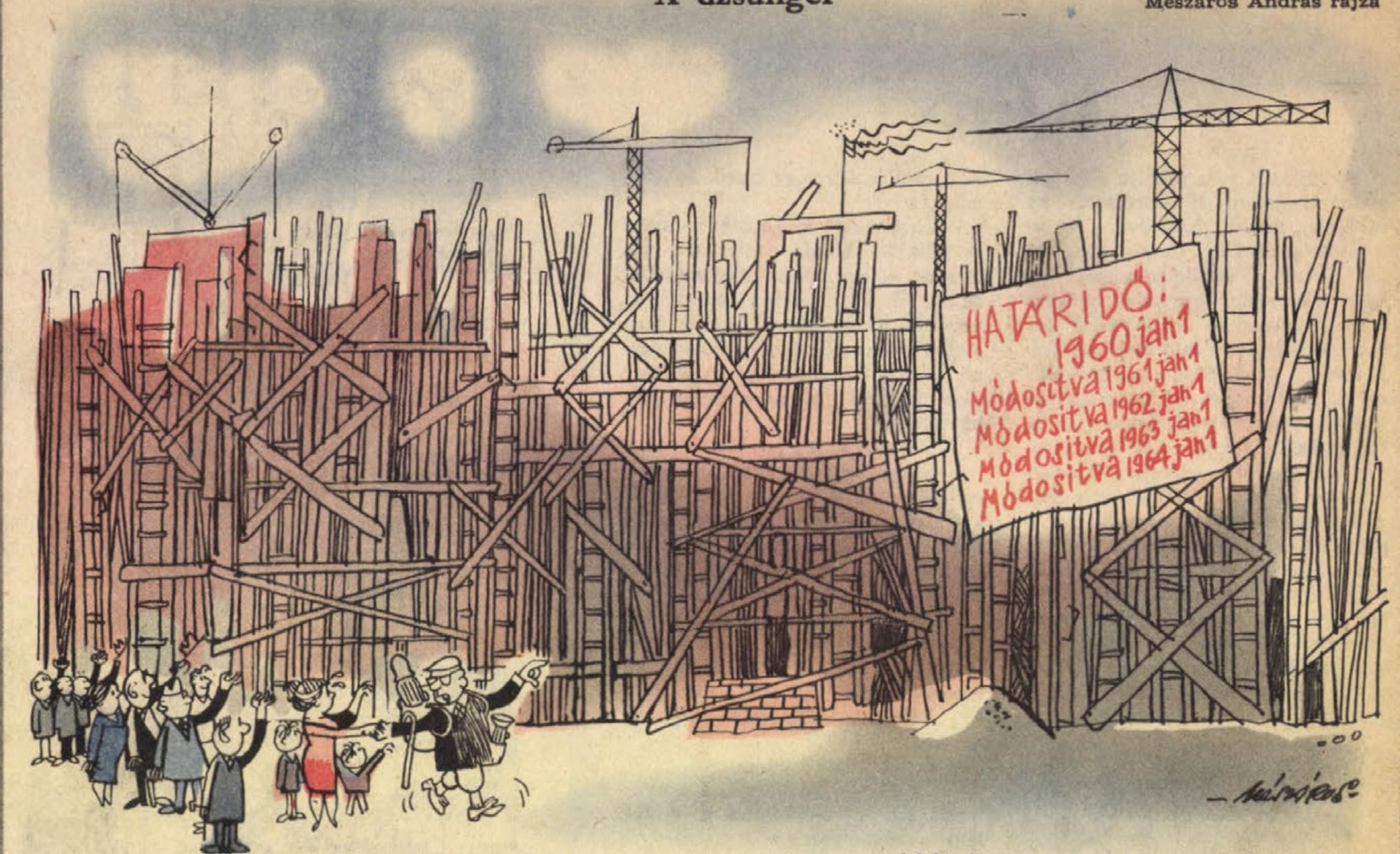

– Isten veletek, most megyek és megkeresem a felelőst!

AZ ÚJ SZÜSZTÉMA

Az egyik ködös éjszakán két állig felfegyverzett filológus tört be lakásomba.

— Átvettük a hatalmat! — kiáltott az egyik. — Levertük a hitszegő latinos átírókat, és ezentúl görögösen írjuk a görög szavakat!

Láttam, hogy minden ellenállás céltalan. Megadóan bólintottam. A kiejtéscsiny két harcosa elmondotta, hogy a hatalomátvétel teljesen vértelen volt, nem vonják felelősségre a latinos átírás híveit sem, hiszen a legtöbben félrevezetés áldozatai. Egyelőre azonban meg kell húzniok magukat.

— Vége a méltatlan Elektra-korszaknak! — kiáltotta egyikük diadalittasan. — Ezentúl Élektrának szólítjuk azt a hölgyet, aki anyját, Klütaimnésztrét kevésbé tisztelte, mint atyját Agamemnónt. És nem Agamemnont, mert az ómega az nem omikron! Érti?

— Hogyne érteném! — válaszoltam, s elmondtam, hogy egy barátommal, aki különben az élektromos műveknél dolgozik, már régebben beszélgettünk arról, hogy nem elég az általános és teljes leszerelés, hanem rendet kellene teremteni a görög szavak átírásában is. Következetes szisztémára van szükség.

— Szüsztémára! — kiáltott az egyik filológus ingerülten. — Figyelmeztetem, hogy tartózkodjék az ilyen és efféle alattomos methodoszoktól!

Megtörten bólintottam, majd megkérdeztem, hogy tulajdonképpen mire alapozzák az új irányt. Elmondták, hogy az akropoliszi ásatások során értékes magnetofon-szalagokra bukkantak, többek között Szókratész védőbeszédére és néhány részletre Démoszthenész filippikáiból. Ezek az új leletek alkalmasak voltak arra, hogy felrázzák a filológiát eddigi apatheiájából. A kérdést persze nem szabad automatikoszan nézni, inkább taktikoszan.

— Kicsit szokatlan lesz! — vetettem közbe. — Nálunk a legtöbb ember már hozzászokott a latinos átíráshoz. Az új szüsztémának ez az Achilles-sarka.

— Akhilleusz-sarka! — kiáltott az egyik filológus felháborodva.

— Bocsánat! — mondtam, de nekem még füszikai kínt okoz az új kiejtés. És én meggyőződésből szeretek cselekedni, nem csak úgy sematikusan...

— Szkhématikusan! — szakított félbe a másik.

— Persze, persze... Majd megtanulom. Nem kímélem herkulesi erőmet...

— Héraklészi! — igazított egyikük helyre. És ne merészeljen még egyszer müthológiai humoreszkjeiben Castort, Odysseust és Telemachost írni!

Méregbe jöttem.

— Nekem ne parancsolgassanak! Előbb meg akarok győződni arról, hogy valóban igazuk van-e.

— És hogyan? — kérdezték gúnyosan.

— Megkérdezem magát Aischylost!

— Mármint Aiszkhüloszt! — mondták lenézően.

— Ezt majd ő maga mondja meg! — kiáltottam, majd néhány régi papirusszal, pontosabban papürosszal lekötöttem figyelmüket, közben egérutat nyerve elrohantam Ais... szóval a nagy görög drámaíróhoz.

— Istenek kegyeltje! —

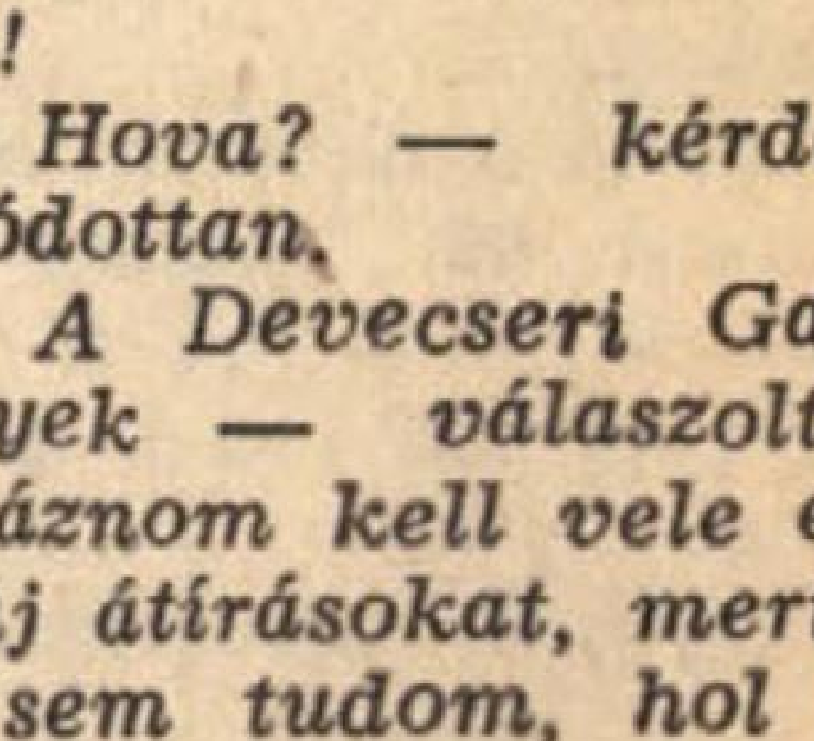

kiáltottam — fontos beszélnivalóm van veled!

— Nem érek rá — legyintett idegesen az agg drámaíró. — El kell mennem!

— Hova? — kérdeztem csalódottan.

— A Devecseri Gabihoz megyek — válaszolta —, tisztáznom kell vele ezeket az új átírásokat, mert már azt sem tudom, hol áll a fejem!

Feleki László

Főszerkesztő: Tabi László. — Szerkesztő: Földes György. — Művészeti szerkesztő: Toncz Tibor.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Csollány Ferenc. — Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14. — Tel.: 335—718. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel.: 343—100, *142—220 — 63.6762 — Kossuth Nyomda, Budapest. — Terjeszti a Posta Központi Hírlapiroda. Tel.: 180—850.
INDEX: 25504